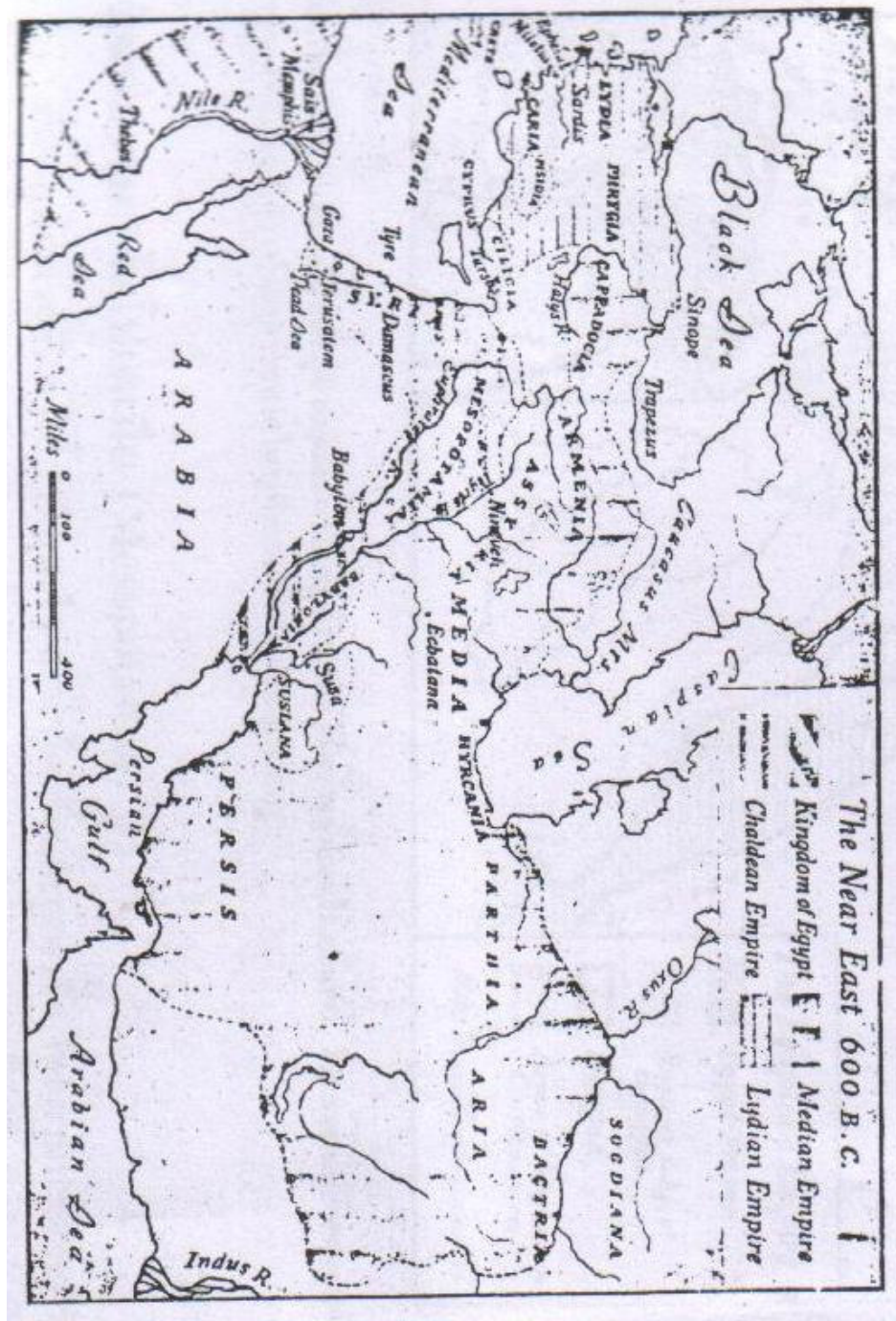

(ارض بابل) ดินแดนกันอาน (ارض كنعان) แผ่นดินชาม (ارض الشام) อียิปต์ (مصر) มีกาะฮ์ (مكة) และเปอร์เซีย (الفرس) ดินแดนดังกล่าวล้วนเป็นส่วนหนึ่งของตะวันออกกลางในปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้เองผู้วิจัยจึงแบ่งสภาพทางภูมิศาสตร์ของตะวันออกกลางในอดีตเป็นดังนี้

แผนที่ภูมิโศไปตสมัยราว 600 ปีก่อนคริสตกาล

แสดงอาณาเขตอียิปต์ จักรวรรดิเมดิเย จักรวรรดิคาลเดีย จักรวรรดิลิเดีย จักรวรรดิบาบิโลนและเปอร์เซีย
ที่มา: หนังสือประวัติศาสตร์สากล โดย บริษัทวิชาลัย, 2546 หน้า 11

แผ่นดินบาบิโลน

แผ่นดินบาบิโลน (Babylon-ارض بابل) คือดินแดนที่นบีอิบรอฮีม عليه السلام กำเนิดและเผยแผ่อัลลิสลามในยุคแรกๆ ดังปรากฏการโต้ตอบระหว่างท่านกับบิดาในแผ่นดินดังกล่าวว่า

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ أَرَزَرَأْتَتَّخِذُ أَصْنَامًا ءَالِهَةً إِنِّي أَرِنُكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

سورة الأنعام : 74

ความว่า และจงรำลึกขณะที่อิบรอฮีมได้กล่าวแก่บิดาของเขา(อาซัร)ว่า ท่านจะยึดถือเอาบรรดาเจว็ดเป็นที่เคารพสักการะกระนั้นหรือ? แท้จริงฉันเห็นว่าท่านและกลุ่มชนของท่านอยู่ในความหลงผิดอันชัดแจ้ง

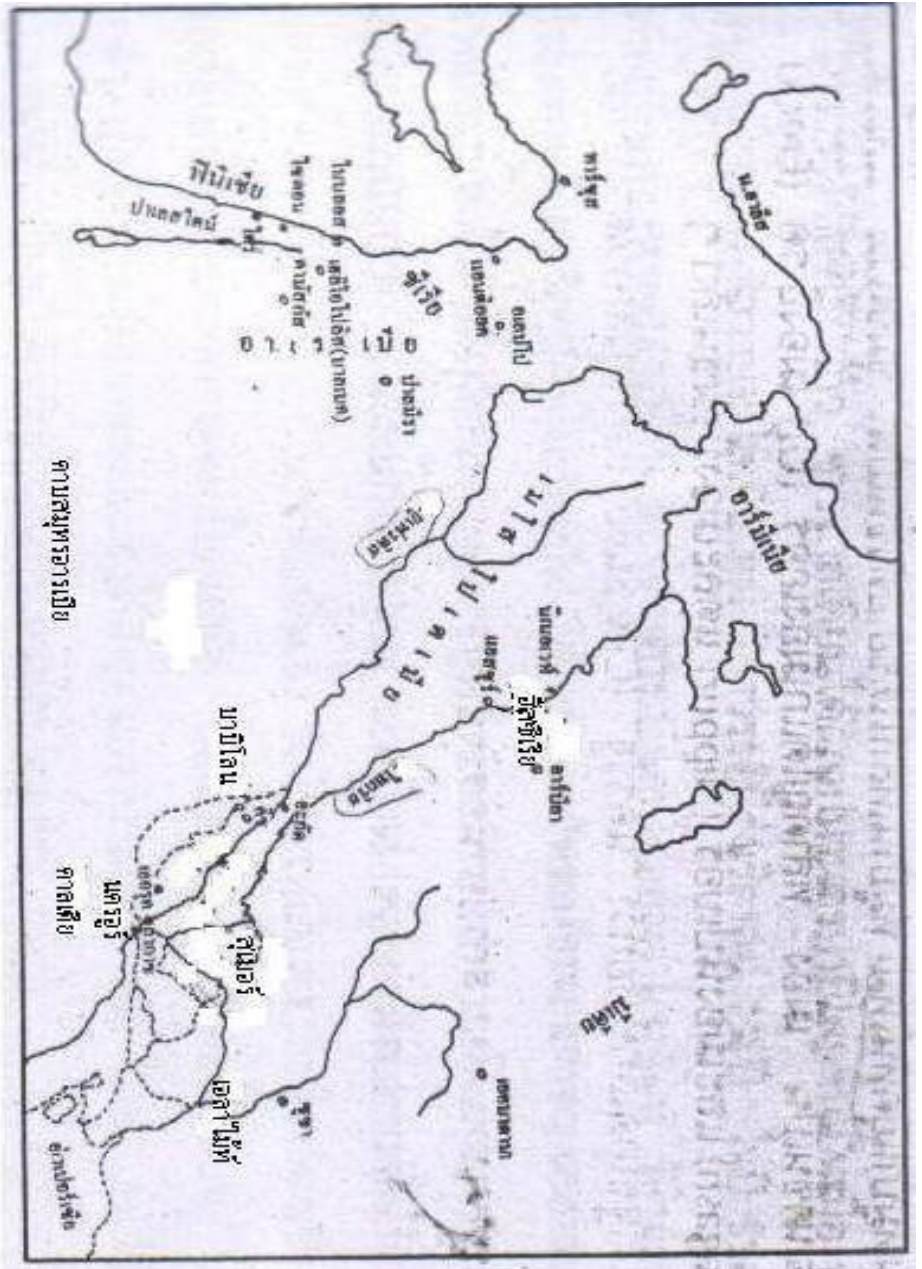
(สุเราะฮ์อัลอันอาม :74)

เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นบนแผ่นดินบาบิโลนก่อนนบีอิบรอฮีม عليه السلام จะอพยพไปสู่ฮาม อียิปต์ แผ่นดินคานาอันและมักกะฮ์ตามลำดับ แผ่นดินบาบิโลนเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนเมโสโปเตเมีย (Mesopotamia) ซึ่งช่วง 3,500-2,000 ปีก่อนคริสตกาลตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำไทกริสและแม่น้ำยูเฟรติส พื้นที่บริเวณดังกล่าวถูกน้ำท่วมเสมอ น้ำได้พัดพาโคลนตมและพืชพันธุ์ที่อุดมมานับหลายร้อยปี จนทำให้ดินแดนดังกล่าวอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งเหมาะแก่การทำเกษตรและกสิกรรมมากกว่าดินแดนอื่นในยุคนี้

“ บริเวณเมืองอัคคัท (Akkat) ทางภาคเหนือของเมโสโปเตเมีย ปกคลุมไปด้วยเทือกเขามีฝนตกชุกในฤดูหนาวทำให้เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ในฤดูร้อนมีความแห้งแล้งเต็มไปด้วยฝุ่น แต่บริเวณชายฝั่งแม่น้ำยูเฟรติสหรือภาคใต้ของเมโสโปเตเมีย เป็นพื้นที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์ไปด้วยพืชพรรณชาติที่แม่น้ำไทกริสและแม่น้ำยูเฟรติสพัดมาทับถมไว้ บริเวณนี้แทบไม่มีฝนตกลง ทำให้เกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวต้องใช้ถังเก็บน้ำและทำชลประทานเก็บน้ำไว้ใช้ในการทำการเกษตร ” (ธนู แก้วโอภาส , 2542 : 69) ด้วยเหตุนี้เองดินแดนเมโสโปเตเมียจึงกลายเป็นแหล่งเกษตรกรรมอันยิ่งใหญ่ในยุคนี้จนกลายเป็นต้นแบบแห่งประวัติศาสตร์ทางการเกษตรของดินแดนแถบอื่นๆ

Diya 'a al-Rahman กล่าวถึงแผ่นดินบาบิโลนซึ่งปัจจุบันอยู่ทางภาคใต้ของอิรักว่า “ เป็นเมืองที่เก่าแก่มากกว่า 3,000 ปีก่อนคริสตกาล ประชากรที่อาศัยอยู่ในบาบิโลนมาจากชาวซูเมเรียนหรือชาวซูเมอร์ (Sumerian- سوميرين) ชาวเอลาไมท์ (Elamite-เอลามيون) ชาวบาบิโลน (بابليون) และชาวคาลเดียน (Chaldean-คัลดาเนียน) ซึ่งสืบเชื้อสายมาจากนบีนุฮ (ขอความสันติจงมีแต่ท่าน) ” (Diya 'a al-Rahman , 2001 : 46) ส่วนทางภาคเหนือมีชาว Semitism หรือ الساميون ซึ่งเป็นลูกหลานของชามบุตรนบีนุฮ عليه السلام อพยพมาจากคาบสมุทรอารเบียเข้ามาอาศัยอยู่

นอกจากกรุงบาบิโลนจะเป็นส่วนหนึ่งของดินแดนเมโสโปเตเมีย ยังมีเมืองที่สำคัญอีกหลายแห่งเช่น เมืองอัคคัท เมืองฮัสตีเรียหรือฮัสเซอร์ เมืองอิริด เมืองลาเกส เมืองคิช เมืองเออร์หรือนครอูร์ เมืองดามัสกัส เมืองเจริโก และกรุงบาบิโลน

กลุ่มชนต่างๆที่อาศัยอยู่ในดินแดนเมโตะโปแตเมีย

ที่มา: หนังสืออารยธรรมสมัยกลาง โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540 หน้า 21

แผ่นดินเปอร์เซีย

นบีมุฮัมมัด ﷺ⁶ เคยกล่าวถึงอาณาจักรเปอร์เซีย (Persia-الفرس) ที่เจริญรุ่งเรืองว่า
(إذا هلك كسرى فلا كسرى بعده، وإذا هلك قيصر فلا قيصر بعده، والذي نفس محمد بيده،
لتنفقن كنوزهما في سبيل الله)

ความว่า เมื่อจักรพรรดิแห่งเปอร์เซีย(คัสโร)พังทลายลงก็จะไม่มีระบบจักรพรรดิคัสโรอีกต่อไป และเมื่อ
จักรวรรดิโรมันพังทลายลงก็จะไม่มีจักรวรรดิโรมันอีกต่อไป ขอสาบานต่อผู้ซึ่งชีวิตมุฮัมมัดอยู่ได้อาณัติ
ของอัลลอฮฺ แน่นอนเราจะนำความมั่งคั่งของอาณาจักรทั้งสองไปช่วยเหลือผู้อื่นในวิถีทางแห่งอัลลอฮฺ

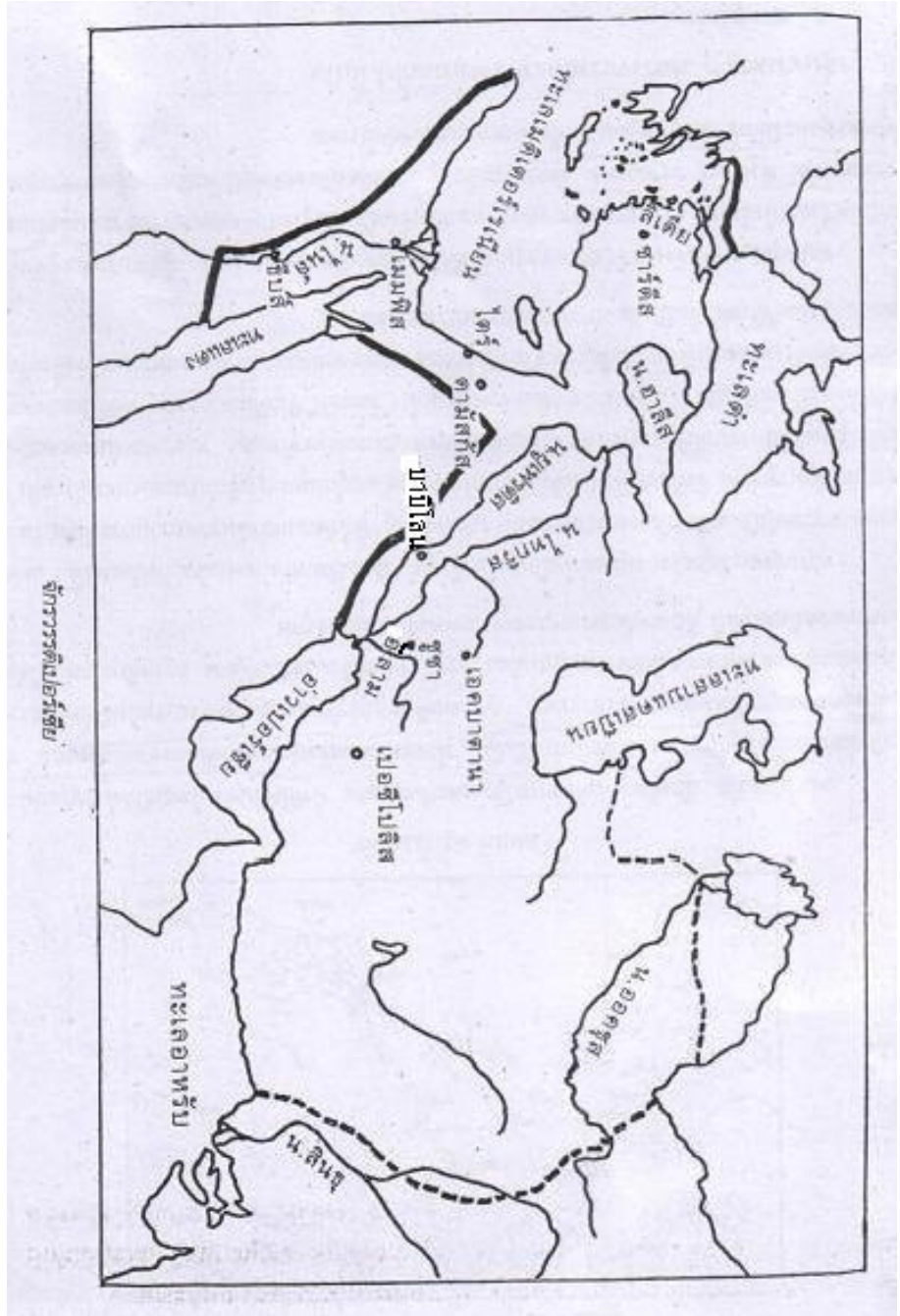
(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 3422 , 3423)

ประมาณ 1,000 ปีก่อนคริสตกาลมีชาวอารยัน(ชาวอินโด-ยุโรป)อพยพจากบริเวณแม่น้ำ
ดานูบซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของรัสเซียเดินทางเข้ามาตั้งถิ่นฐานตรงที่ราบสูงห่างจากทิศตะวันออกของแม่น้ำ
ไทกริส เปอร์เซีย⁷ มี “เนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 1,648,000 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1 ใน 25
ของทวีปเอเชียทั้งหมด พื้นที่ครึ่งหนึ่งของเปอร์เซียเป็นที่สูงและแห้งแล้ง ทิศเหนือติดต่อกับรัสเซียและ
ทะเลสาปแคสเปียน (Caspian) ทิศใต้ติดอ่าวโอมาน (Gulf of Oman) และอ่าวเปอร์เซีย (Gulf of Persia)
ทิศตะวันออกติดกับอัฟกานิสถาน ปากีสถาน และอินเดีย ด้านตะวันตกติดกับตุรกีและอิรักมีพื้นที่
ทะเลทรายกว้างตั้งอยู่ระหว่างเทือกเขาอัลบอร์ซ (Alborz) กับเทือกเขาซากรอส (Zagros) คือทะเลทราย
กาวิร์ (Kavir) และทะเลทรายลูต (Lut)เนื่องจากพื้นที่เปอร์เซียเป็นภูเขามิแต่ทะเลทรายและดินเค็มจึงทำ
ให้เปอร์เซียมีพื้นที่ๆสามารถทำการเกษตรได้เพียง 1 ใน 4 ของทั้งหมดเท่านั้น ” (จรัล มะลูลีม , 2534 :
62)

นอกจากนั้นเปอร์เซีย “ ยังมีแม่น้ำซัตต์-อาหรับไหลกั้นระหว่างอาณาจักรบาบิโลน แม่น้ำ
ซัตต์-อาหรับเป็นแม่น้ำที่เกิดจากแม่น้ำยูเฟรติสติดกับแม่น้ำไทกริสไหลมาบรรจบกัน นอกจากนั้นยังมีแม่น้ำ
คาร์กเฮห์ ” (นันทนา กปิลกาญจน์ , 2541 : 5) ปัจจุบันเปอร์เซีย (Persia) เปลี่ยนชื่อเป็นสาธารณรัฐ
อิสลามแห่งอิหร่าน หลังการปฏิวัติในช่วงปี ค.ศ.1978-1979

⁶ ﷺ ขออัลลอฮฺทรงประทานความจำเริญและสันติจงมีแด่ท่าน

⁷ ดินแดนที่พวกอารยันเข้ามาอยู่เรียกว่า เปอร์เซียหรืออิหร่านในปัจจุบัน

ที่มา : หนังสืออารยธรรมสมัยกลาง โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

แผ่นดินกันอาน

แผ่นดินกันอาน (Canaan-ارض كنعان) หรือมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งยุคต่อมาว่าปาเลสไตน์ เป็นดินแดนที่ลูกหลานของกันอานบุตรนบีนุส عليه السلام เคยอาศัยอยู่ก่อน นอกจากนั้นแผ่นดินกันอานยังเป็นที่ตั้งของนครเยรูซาเล็มและมีสยิดอัลอักซอด้งปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الْأَقْصَى الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنَ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾

سورة الإسراء : 1

ความว่า มหาบริสุทธิ์ผู้ทรงนำบ่าวของพระองค์เดินทางในเวลากลางคืนจากมัสยิดอัลหะรออมไปยังมัสยิดอัลอักซอ ซึ่งบริเวณรอบมันเราให้มีความจำเริญเพื่อเราจะได้ให้เขาเห็นบางอย่างจากสัญญาณต่างๆของเรา แท้จริงพระองค์คือผู้ทรงไต่ยีน ผู้ทรงเห็น

(สุเราะฮ์อัลอิสรออ : 1)

แม้ว่าแผ่นดินกันอานจะมีสภาพภูมิประเทศค่อนข้างดีกว่าคาบสมุทรอาหรับ เพราะติดต่อกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน แต่บางปีประสบภาวะความแห้งแล้งขนาดหนักเช่นในยุคคนบีอิบรอฮีม ยุคนบียะอูบ และนบียูซุฟจึงต้องอพยพครอบครัวเข้าอียิปต์ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿وَأْتُونِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ﴾

سورة يوسف : 93

ความว่า และเจ้าจงนำครอบครัวของพวกเขาทั้งหมดมาด้วยฉัน(นบียูซุฟ)

(สุเราะฮ์ยูซุฟ : 93)

อัลกุรอานบางอายะฮ์ชี้ให้เห็นถึงสภาพความสมบูรณ์ทางภูมิศาสตร์ของดินแดนแถบนี้มากกว่าคาบสมุทรอารเบีย โดยผู้คนบนแผ่นดินปาเลสไตน์สามารถดำรงชีพด้วยการประกอบเกษตรกรรม ทำไร่ทำสวน และกสิกรรม เช่น การเลี้ยงสัตว์ ดังอัลกุรอานได้กล่าวถึงเรื่องราวกรณีพิพาทระหว่างชาวสวนและคนเลี้ยงสัตว์บนดินแดนดังกล่าวว่า

﴿وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَخْتَصِمَانِ فِي الْخَرْبِ إِذْ نَفَسَتْ فِيهِ غَمَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحَكْمِهِمْ شَاهِدِينَ﴾

سورة الانبياء : 78

ความว่าและจงรำลึกถึงเรื่องราวของดาวิดและสุลัยมานเมื่อเขาทั้งสองได้ตัดสินใจเรื่องไร่นาเมื่อฝูงแกะของชนกลุ่มหนึ่งได้เข้าไปกินพืชในเวลากลางคืน และเราเป็นพยานต่อการตัดสินของพวกเขา

(สุเราะฮ์อัลอัมบิยาอ : 78)

เช่นเดียวกับงานอุตสาหกรรมขนาดย่อมที่เกิดขึ้นในยุคคนบีดาวิด (David) คือการทำเสื้อเอี๊ยะเพราะจากห่วงเหล็กเพื่อนำมาใช้ยามสงคราม ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿ وَعَلَّمَهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ﴾

سورة الانبياء : 80

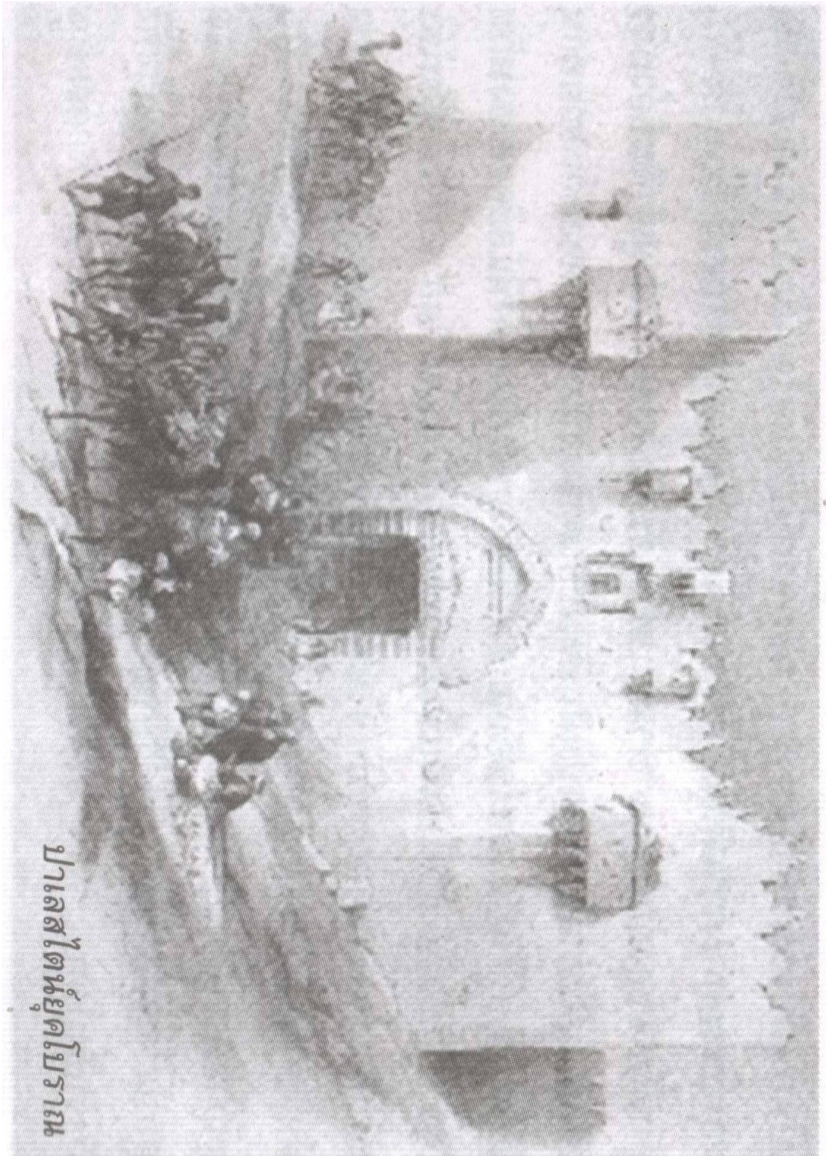
ความว่า และเราได้สอนเขาให้รู้การทำเสื้อเกราะแก่พวกเจ้า เพื่อป้องกันเจ้าจากการรบพุ่งกัน แล้วพวกเจ้าจะเป็นผู้กตัญญูขอบคุณบ้างไหม ?

(สุเราะฮ์อัลอัมมียาอ์ : 80)

นักประวัติศาสตร์อิสลามกล่าวถึงชนกลุ่มแรกที่เข้ามาอาศัยอยู่ในแผ่นดินกันอานว่า “ ชนรุ่นแรกที่รู้จักการอพยพมายังแผ่นดินกันอานคือเผ่ากันอาน(คานาอัน)เป็นลูกหลานนบินูสุ (โนอาห์) โดยย้ายถิ่นฐานมาจากคาบสมุทรอารเบียมายังแผ่นดินปาเลสไตน์⁸ ในช่วงก่อนคริสตกาลประมาณ 3,000 ปี ต่อมาจึงเรียกดินแดนดังกล่าวว่าแผ่นดินกันอานตามเผ่าพันธุ์ของตนเอง และชื่อแผ่นดินกันอาน(คานาอัน)นี้จะพบมากในคัมภีร์เตารอต(โตราห์) และชนเผ่ากันอานคือต้นกำเนิดอารยธรรม โบราณบนดินแดนฟิลิสติน(ปาเลสไตน์)ในเวลาต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายตัวของชนเผ่ากันอานไปพร้อมกับการตั้งเมืองหรือรัฐเล็กๆในบริเวณดังกล่าว ทั้งในตอนใต้ของอิรัก(ในปัจจุบัน)และแถบภูเขาเลบานอน โดยมีสงครามและความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆอยู่เสมอ นอกจากนั้นเผ่าต่างๆเหล่านี้ยังเป็นที่มาของการตั้งเมืองที่สำคัญต่างๆในบริเวณที่ราบสูงเชิงเขา และชายฝั่งทะเล พวกยูเนียน(กรีก)มักจะเรียกกลุ่มฟินิเซียนส์ (فينقيين) ที่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลว่า ฟินีเซียนส์ (Phoinix) ความสัมพันธ์ระหว่างพวกฟินีเซียนส์กับชาวกันอานคงอยู่เรื่อยมาจนถึงยุคโรมันเรื่องอำนาจ ความสัมพันธ์ดังกล่าวขาดสะบั้นลงเมื่อคริสตศักราช 100 กล่าวคือ พวกฟินีเซียนส์ ไม่ได้มาจากพวกซาม (Semitism-الساميون) แต่เป็นพวกที่อพยพมาจาก อิทธิพลของกรีก และเข้าครอบครองชายฝั่งทะเลตะวันตกของปาเลสไตน์ การโยกย้ายถิ่นฐานของพวกอาหรับยะบุซ (عرب ييوس) จากคาบสมุทรอารเบียมายังแผ่นดินกันอาน ทำให้พวกเขาค้นพบเมืองอัลกุดส์ (เยรูซาเล็ม) ซึ่งเป็นก้าวแรกแห่งการค้นพบที่ตั้งของอัลกุดส์ในช่วง 2,300 ปีก่อนคริสตกาล โดยมีหลักฐานยืนยันหลายอย่างทางโบราณคดีและแผ่นศิลาจารึกที่ขุดพบ และสามารถตรวจสอบได้ว่า เมืองอัลกุดส์ ถูกสร้างราวปี 1,800 ก่อนคริสตกาล นั้นหมายความว่าก่อนเกิดสงครามกับพวกฮิบรูเพื่อการแย่งชิงดินแดนประมาณ 800 ปีก่อนคริสตกาล ” (Diya 'a al-Rahman,2001:39-40)

ดังนั้นชาวอาหรับปัจจุบันและชาวฮิบรูจึงมาจากเชื้อสายเดียวกันคืออนบีอิบรอฮีม ﷺ ก่อนหน้าจะปรากฏพวกยิวบนแผ่นดินกันอาน(ปาเลสไตน์)เสียอีก ส่วนทางด้านตอนกลางและทางตอนใต้ของแผ่นดินปาเลสไตน์มีพวกอาหรับฮิกโซซ และนักประวัติศาสตร์มุสลิมจะเรียกว่าพวกอะมาลิก (Hyksos) ชนกลุ่มนี้เข้ามาอาศัยอยู่ก่อนพวกฮิบรูจะอพยพมายังแผ่นดินกันอาน โดยเข้ายึดครองเมืองอิซซุซและเมืองอิกรุนเป็นที่อยู่อาศัย ต่อมาตั้งแต่ยุคยูซุบิบินูน (Joshua) ปกครองถึงยุคดาวิด (David)

⁸ ชาวปาเลสไตน์ที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินปาเลสไตน์มีชื่อเดิมว่าชาวฟิลิสติน فلسطين

ศาลาใหญ่เยรูซาเลม

ศาลาใหญ่เยรูซาเลม

ที่มา : หนังสือ 33 ประเด็นปัญหาปาเลสไตน์, 2546 หน้า 26

เกิดสงครามระหว่างชาวอิบรูดกับชาวฟิลิสตินส์หลายครั้งเพื่อแย่งชิงแผ่นดินกันจนกระทั่งอัลลอฮ์ ﷻ ได้แต่งตั้งดาวิดมาเป็นบี พวกอิบรูดจึงสามารถครอบครองปาเลสไตน์ได้ทั้งหมด

ในยุคนบีมุฮัมมัด ﷺ ดินแดนพระจันทร์เสี้ยวแห่งนี้เป็นที่รู้จักกันในนามชาม (الشام) โดยเรื่องราวการเดินทางค้าขายของชาวมักกะฮะระหว่างนครมักกะฮะกับเมืองชามถูกกล่าวถึงในอัลกุรอานว่า

﴿لَا يَلْفُ قُرَيْشٍ ۖ إِلَيْهِمْ رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ۚ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۗ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ وَآمَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۗ﴾

سورة قريش : 1-4

ความว่า เพื่อให้ความคุ้นเคยแก่ชาวกรู้อยช[1] เพื่อให้ความคุ้นเคยแก่พวกเขา ในการเดินทางในฤดูหนาว (ไปเยเมน) และฤดูร้อน (ไปชาม)[2] ดังนั้น จึงให้พวกเขาเคารพภักดีพระเจ้า แห่งบ้านหลังนี้เถิด (อัลกะอูบะฮ์)[3] ผู้ทรงให้อาหารแก่พวกเขาให้พ้นจากความหิวและทรงให้ความปลอดภัยแก่พวกเขาให้พ้นจากความหวาดกลัว[4]

(สุเราะฮ์กรู้อยช 1:4)

ต่อมาเมื่ออังกฤษเข้าครอบครองจึงเรียกดินแดนแถบนี้ว่า ดินแดนแห่งพระจันทร์เสี้ยวอันประกอบไปด้วย ซีเรีย เลบานอน ปาเลสไตน์ ตอนเหนือของจอร์แดน อิรักและบางส่วนของตอนเหนือของแม่น้ำไนล์

อียิปต์

อียิปต์เป็นแผ่นดินหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องและสำคัญต่อประวัติศาสตร์อิสลามและเป็นที่รู้จักมาตั้งแต่ยุคคนบีอิบรอฮีม عليه السلام โดยเฉพาะคำว่า อียิปต์ (مصر) มีปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานว่า

﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّأْ لِقَوْمِكُمْ بِمِصْرَ بِيوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾

سورة يونس : 87

ความว่า และเราได้วะฮีย์(วิวรณ์)มายังมูซาและพี่ชายของเขา(ฮารุน) ให้สร้างบ้านให้แก่กลุ่มชนของเจ้าทั้งสองในอียิปต์ และจงทำบ้านของพวกท่านเป็นกิบละฮ์(ทิศเพื่อทำอิบาคะฮ์) และจงดำรงการละหมาด และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธา

(สุเราะฮ์ยูนุส : 87)

⁹ ﷻ ความเกรียงไกรของพระองค์ทรงยิ่งใหญ่

อียิปต์เป็นดินแดนที่มีความสำคัญมากในยุคนั้น เพราะมีสภาพทางภูมิศาสตร์ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์กว่าดินแดนเยเมน แผ่นดินกันอาน แผ่นดินบาบิโลน ซึ่งเป็นแรงดึงดูดผู้คนให้อพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาอยู่อาศัยและประกอบอาชีพ ดังอัลกุรอานได้กล่าวถึง อียิปต์ ยุคนบีซูฟว่า

﴿فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَبُوَيْهِ وَقَالَ ادْخُلُوا مِصْرَ إِن شَاءَ اللَّهُ آمِنِينَ﴾

سورة يوسف: 99

ความว่า คังนั้นเมื่อพวกเขาได้เข้าไปหาซูฟ เขาได้สวมกอดบิดามารดาของเขา และกล่าวว่า พวกท่านจงเข้ามาอยู่ในอียิปต์โดยปลอดภัยเถิดหากอัลลอฮ์ทรงประสงค์

(สุเราะฮ์ซูฟ : 99)

อียิปต์มีเขตติดต่อกับทะเลแดง ซึ่งเป็นทะเลเดียวกันที่ถูกระบุในอัลกุรอานขณะ “ ฟาโรห์เมอร์เนฟตาที่ 19 (منفتاح) ส่งทหารตามล่าหนีบูซา(โมเสส)และวงศ์วานอิสราเอล ” (Ahmad Thalabi , 1988 : 64) หนีบูซาและวงศ์วานอิสราเอลหนีจากแผ่นดินอียิปต์ มุ่งหน้าไปยังทะเลแดงเพื่อข้ามฝั่งไปสู่แผ่นดินปาเลสไตน์ เรื่องราวดังกล่าวปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمْ الْبَحْرَ فَأَنْجَيْنَاكُمْ وَأَغْرَقْنَا آلَ فِرْعَوْنَ وَأَنْتُمْ نَنْظُرُونَ﴾

سورة البقرة : 50

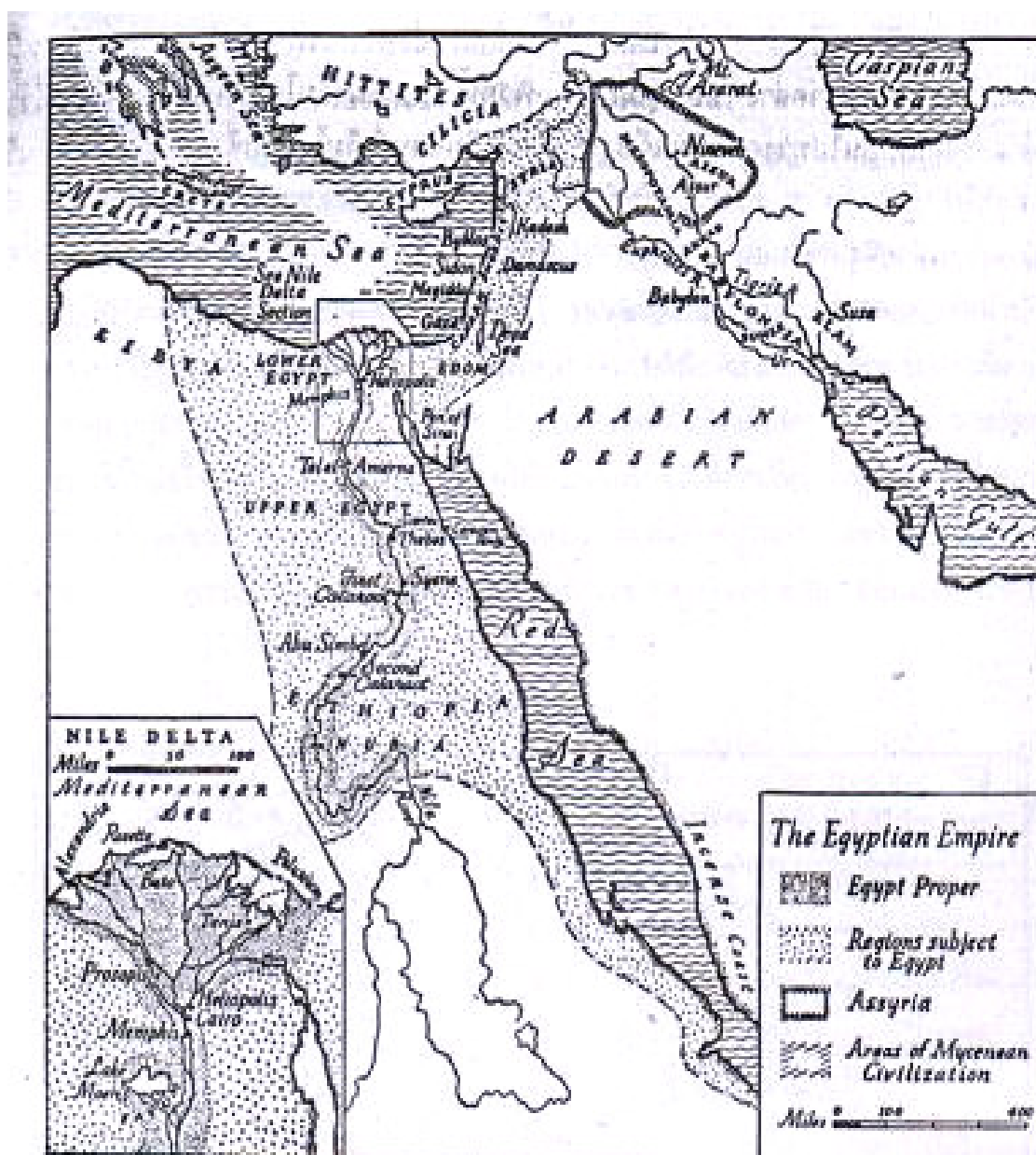
ความว่า และจงรำลึกถึงขณะที่เราได้แยกทะเลออกแก่พวกเขา แล้วเราได้ช่วยพวกเขาให้รอดพ้น และได้ให้พวกฟาโรห์จมน้ำตาย ขณะที่พวกเขามองดูอยู่

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 50)

อียิปต์ตั้งอยู่บนลุ่มแม่น้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์ (เรียกกันว่าดินดำ) อยู่ระหว่างที่ราบสูงที่เป็นทะเลทราย ทิศเหนือของอียิปต์ติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และทิศตะวันออกติดกับชายฝั่งทะเลแดงทางเหนือของทวีปแอฟริกา แม่น้ำไนล์ยาวประมาณ 6,640 กิโลเมตร ต้นแม่น้ำมาจากทะเลสาบในประเทศเอธิโอเปียทางตะวันออก และทางตะวันตกของแม่น้ำไนล์เป็นทะเลทราย (เรียกกันว่าดินแดง) ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นดินมาจากแม่น้ำไนล์ไหลผ่านภูเขาที่เต็มไปด้วยแร่ธาตุจากเอธิโอเปียจนถึงอียิปต์ ทำให้อียิปต์ถูกยึดครองจากพวกเมโสโปเตเมียและแบ่งอียิปต์เป็นสองราชอาณาจักร คือ อียิปต์สูง (Upper Egypt) และอียิปต์ต่ำ (Lower Egypt) ทั้งสองอาณาจักรมารวมกันสมัยพระเจ้านาเมอร์(กรีกเรียกเมเนส) โดยมีตั้งเมืองเมมฟิส(กำแพงขาว)เป็นเมืองหลวง อียิปต์มีแม่น้ำไนล์ไหลผ่านจึงทำให้มีความหนาแน่นของประชาชนบริเวณดังกล่าวเพราะสามารถใช้ประโยชน์จากแม่น้ำในการหล่อเลี้ยงชีวิตได้

ปัจจุบันประเทศอียิปต์มีพื้นที่รวมถึงซีไนในขณะที่พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศตั้งอยู่ในแอฟริกาเหนือ มีพรมแดนด้านตะวันตกติดกับประเทศลิเบีย ด้านใต้ติดกับประเทศซูดาน ด้านตะวันออกเฉียงเหนือติดกับประเทศอิสราเอล ชายฝั่งทางเหนือติดกับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และทางตะวันออกติดกับทะเลแดง ประชากรอียิปต์ส่วนใหญ่อาศัยบนทั้งสองฝั่งของแม่น้ำไนล์และคลองสุเอซ พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศเป็นส่วนหนึ่งของทะเลทรายซาฮารา และมีผู้คนอาศัยอยู่เบาบาง ประเทศนี้มี

ชื่อเสียงในด้านอารยธรรมโบราณรวมถึงอนุสาวรีย์โบราณที่น่าตื่นตาที่สุดในโลก ได้แก่ พีระมิด อารามคาร์นัค และหุบเขากษัตริย์ (Valley of the Kings) ในปัจจุบันอียิปต์ถือว่าเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและวัฒนธรรมของโลกอาหรับ

แผนที่อารยธรรมอียิปต์ตามกลุ่มแม่น้ำไนล์

ในกรอบเล็กขวามือคือเมืองโรเซตตา เดลต้าเฮลไอโพลิส ไคโร เมมฟิส และฟายูม

ที่มา : หนังสือประวัติศาสตร์ โดยปรีชา ศรีวาลย์ , 2546 หน้า 15

คาบสมุทรอารเบีย

คาบสมุทรอารเบีย (شبه جزيرة العربية) เป็นดินแดนแห่งการกำเนิดศาสนาอิสลามและเป็นสถานที่ตั้งของบัยตุลลอฮฺ มัสยิดอัลหะรออม และมัสยิดนะบะวี คังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ﴾

سورة آل عمران : 96

ความว่า แท้จริงบ้านหลังแรกที่ถูกสร้างขึ้นสำหรับมนุษย (เพื่อการทำอิบาคะฮฺ) นั่นคือบ้านที่มักกะฮฺ เป็นสถานที่ที่ถูกทำให้มีความจำเริญและเป็นสถานที่แนะนำแก่ประชาชาติทั้งหลาย

(สูเราะฮฺอาลิอิมรอน : 96)

ในอดีตยุคคนบีอับรอฮีมคาบสมุทรอารเบียยังไม่เป็นที่รู้จักแต่อัลกุรอานเรียกว่า วาดิ ฆ็อยเราะฮฺ ยัรฺอู (وَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ) หมายถึงดินแดนที่มีสภาพแห้งแล้งดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ مِنْ ذُرِّيَّتِي بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِنْدَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ﴾

سورة إبراهيم : 37

ความว่า โอ้พระเจ้าของเรา แท้จริงเราได้ให้ลูกหลานของข้าพระองค์ได้พำนักอยู่ ณ ที่ราบลุ่มนี้โดยไม่มีพืชผลใดๆซึ่งอยู่ใกล้บ้านอันเป็นเขตหวงห้ามของพระองค์

(สูเราะฮฺอิบรอฮีม : 37)

ต่อมายุคนบีมุฮัมมัด ﷺ มีการใช้คำว่าคาบสมุทรอาหรับ ดังปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีที่ว่า

(أخرجوا المشركين من جزيرة العرب)

ความว่า พวกท่านจงขับไล่บรรดาผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮฺออกไปจากคาบสมุทรอาหรับ

(รายงานโดยบุคอรี หมายเลข 3029)

บางครั้งนบีมุฮัมมัด ﷺ จะเรียกคาบสมุทรอาหรับว่า แผ่นดินอาหรับ ดังปรากฏในอัลหะดีษของมาลิกว่า

(قاتل الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور انبيائهم مساجد لا يقين دينان بارض العرب)

ความว่า อัลลอฮฺทรงต่อต้านพวกยะฮูดีย์(ยิว)และพวกนะศอรอ(คริสต์)ที่พวกเขายึดเอาสุสานบรรดานบีของพวกเขาเป็นมัสยิดจนสองศาสนานี้ไม่หลงเหลืออยู่บนแผ่นดินอาหรับ

(รายงานโดยมาลิก หมายเลข 1583)

สาเหตุที่ชาวอาหรับเรียกว่าคาบสมุทรอาหรับเพราะ “ ทิศตะวันตกติดกับทะเลแดงและคาบสมุทรชีไน ทิศตะวันออกติดต่ออ่าวเปอร์เซียและภาคใต้ของอิรักโดยแนวพรมแดนบริเวณนี้ยังติดต่อกับพรมแดนอื่น ” (al-Mubarakafuri , 1997 : 15) ส่วนคำว่า อาหรับ ตามหลักภาษาหมายถึงทะเลทรายหรือแผ่นดินที่ไม่มีน้ำไม่มีพืช โดยคำดังกล่าวถูกนำมาใช้เรียกกับดินแดนแถบนี้มานานแล้ว และเรียกผู้คนที่อาศัยอยู่บนดินแดนดังกล่าวว่า อาหรับ เช่นกัน

คาบสมุทรอารเบียมีพื้นที่ประกอบไปด้วย “ พื้นที่ราบสูง หุบเขาและทะเลทราย ไม่มีพืชพันธุ์ ดินแดนอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ไม่มีแม่น้ำแม่น้ำสายเดียวไหลผ่าน และไม่มีฤดูฝนที่การเกษตรจะอาศัยใช้ได้ ชีวิตในทะเลทรายต้องอพยพและเคลื่อนย้ายอยู่เสมอ มีการใช้อูฐเป็นพาหนะเดินทางเคลื่อนย้ายเพื่อเสาะหาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ยกเว้นในเขตเยเมนที่อุดมสมบูรณ์และมีฝนตกเสมอ ” (Husin Haikal , 2537 : 9)

ชาวอาหรับได้แบ่งคาบสมุทรอารเบียตามสภาพภูมิประเทศออกเป็น 5 แคว้นด้วยกันคือ “ แคว้นตุซามะฮฺ(تميم) แคว้นฮิญาซ(حجاز) แคว้นนัจญ์คฺ(نجد) แคว้นเยเมน(اليمن) แคว้นอะรฎุฏ(عروض) สาเหตุที่เรียกว่าแคว้นตุซามะฮฺเพราะเป็นพื้นที่ชายทะเลและค่อนข้างร้อนจัด แคว้นฮิญาซยาวตามแนวเทือกเขาซุรูดโดยทิศใต้จรดเยเมนและทิศเหนือจรดแผ่นดินชาม และแคว้นนัจญ์คฺจะรวมบริเวณพื้นที่ราบสูงที่เหลื่อทางด้านทิศตะวันออกโดยทางใต้ติดกับเยเมน ส่วนทิศตะวันออกติดต่อกับเขตอะรฎุฏและกว้างไปสุดพรมแดนอิรัก ส่วนเยเมนคือบริเวณพื้นที่ยาวไปตามชายฝั่งทะเลอินเดียอยู่ทางตอนใต้ของแคว้นนัจญ์คฺ ทิศตะวันออกติดต่อกับโอมานและอะละเศร์ลมาตฺ และแคว้นอะรฎุฏครอบคลุมพื้นที่ราบต่ำของอัลญะมามะฮฺ บะฮฺเรน และบริเวณใกล้เคียง (al-Khadari , 2003 : 14-15) คาบสมุทรอารเบียในยุคนี้ยังไม่มีกรรมดินแดนชามเข้าไปด้วย(ปาเลสไตน์ ซีเรีย จอร์แดน และเลบานอน)

ส่วนการผนวกดินแดนทางแอฟริกาเหนือ อิรัก อิหร่าน อัฟกานิสถานและปากีสถานเข้าเป็นหนึ่งในคาบสมุทรอารเบียเกิดขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ดังนั้นสภาพทางภูมิศาสตร์ของตะวันออกกลางจึงครอบคลุมบริเวณกว้างกว่าเก่า นันทนา กบิลกาญจน์ ได้กล่าวในหนังสือ “ ประวัติศาสตร์ตะวันออกกลางในโลกปัจจุบัน ” ว่า “ ประเทศในดินแดนตะวันออกกลางมีทั้งหมด 27 ประเทศ คือ อัฟกานิสถาน แอลจีเรีย บาร์เรน ไชปรัส จิบูตี อียิปต์ เอธิโอเปีย อิหร่าน อิรัก อิสราเอล จอร์แดน คูเวต เลบานอน ลิเบีย โมร็อกโก โอมาน ปากีสถาน การ์ตา ซาอุดีอารเบีย โซมาลี ซูดาน ซีเรีย ตูนิเซีย ตุรกี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ และเยเมน(เหนือและใต้) ” (นันทนา กบิลกาญจน์, 2541:2-3)

ข้อมูลจากเว็บไซต์ al-Muqatil (2004) ระบุว่า “ อัลเฟร็ด มาฮาน นักประวัติศาสตร์ชาวอเมริกัน เป็นคนแรกที่ใช้คำว่า ตะวันออกกลาง เนื่องจากเห็นว่าดินแดนบริเวณนี้เป็นศูนย์กลางทางการค้าและเศรษฐกิจของโลกเชื่อมระหว่างภูมิภาคตะวันออกกลาง เอเชีย และทวีปยุโรป อีกทั้งยังมีการเคลื่อนไหวและเจริญเติบโตด้านอื่นๆภายใต้อิทธิพลของอังกฤษ รัสเซียและเยอรมัน ” ถึงแม้ว่าตะวันออกกลางปัจจุบันจะมีข้อจำกัดเรื่องผลผลิตทางการเกษตร และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ก่อนข้างน้อย แต่ความสำคัญของดินแดนตะวันออกกลางยังมีได้ลดน้อยลง “ ตะวันออกกลางมีน้ำมันมหาศาล ซึ่งทำให้ดินแดนแห่งนี้เป็นแหล่งที่ร่ำรวยที่สุดแห่งหนึ่งในโลก และจัดว่าเป็นศูนย์กลางที่สำคัญของอำนาจการเมืองที่นานาชาติต่างให้ความสนใจก็ว่าได้ ปัจจัยด้านอื่นๆที่ทำให้ตะวันออกกลางมีความสำคัญคือ ตะวันออกกลางเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เชื่อมทวีปทั้ง 3 คือ แอฟริกา เอเชีย และยุโรป มักจะได้รับการอ้างถึงบ่อยๆว่าเป็นสะพานไปตะวันออกหรือเส้นทางไปสู่เอเชีย และในสมัยเริ่มแรกเคยถูกใช้เป็นเส้นทาง

จากยุโรปไปสู่จีนและอินเดีย ช่องแคบเล็กๆ 3 แห่ง ของตะวันออกกลางนับว่าเป็นเส้นทางการเดินเรือที่เชื่อมส่วนต่างๆของโลก คือ ช่องแคบบอสฟอรัส (Bosporus) ยาว 16 ไมล์ ช่องแคบดาร์เดเนลส์ (Dardanelles) ยาว 25 ไมล์ ช่องแคบทั้งสองเชื่อมกันด้วยทะเลมาร์มารา (Marmara) ทะเลดำและทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ช่องทางน้ำที่ 2 คือ ช่องแคบบับ-เอล-แมนเดบ (Bab-el-Mandeb) ทางตอนใต้ของทะเลแดง เป็นช่องแคบที่เชื่อมทะเลเมดิเตอร์เรเนียนไปยังคลองสุเอซ ทะเลอาหรับ และมหาสมุทรอินเดีย และช่องแคบฮอร์มุซ (Hormuz) ซึ่งเชื่อมดินแดนปลายสุดของแม่น้ำไทกริสและยูเฟรติสจากอ่าวเปอร์เซียไปมหาสมุทรอินเดีย ” (นันทนา กปิลกาญจน์ , 2541 :7-8)

2. สภาพสังคมและแนวคิด

ตะวันออกกลางนอกจากจะมีความสำคัญทางภูมิศาสตร์การค้าและเศรษฐกิจ ยังมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ เพราะเป็นแหล่งกำเนิดเผ่าพันธุ์และชนชาติต่างๆ (شُعُوبًا وَقَبَائِلَ) อันเป็นที่มาของอารยธรรม สังคม และแนวคิดอันหลายหลาก ดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَىٰ وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ﴾

سورة الحجرات : 13

ความว่า โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงเราได้สร้างพวกท่านมาจากชายคนหนึ่งและหญิงหนึ่ง และเราได้ทำให้พวกท่านเป็นบรรดาประชาชาติ และเผ่าพันธุ์ต่างๆเพื่อพวกท่านจะได้รู้จักกัน แท้จริงผู้ที่มีเกียรติยิ่งจากพวกท่าน ณ อัลลอฮ์คือผู้มียำเกรง แท้จริงอัลลอฮ์ผู้ทรงรอบรู้อย่างละเอียดถี่ถ้วน

(สุเราะฮ์อัลฮุญรอต :13)

มีหลักฐานน่าเชื่อถือมากมายที่ชี้ว่าดินแดนตะวันออกกลางปัจจุบันเป็นแหล่งกำเนิดชนชาติและอารยธรรมต่างๆ เว็บไซต์ของ al-Muqatil (2004) ระบุว่า “ตะวันออกกลาง(ยุคเก่า)มีชนชาติ 2 กลุ่มอาศัยอยู่ กลุ่มแรก คือกลุ่มที่อาศัยในใจกลางตะวันออกกลาง ประกอบด้วยชาวอาหรับในคาบสมุทรอารเบีย และชนชาติในดินแดนซีเรียโบราณ เช่น ชาวฟินิเซียน ชาวอาราเมียน ชาวอาโมเรียน ชาวฮิบรู นอกนั้นยังมีอาหรับชนกลุ่มเล็กๆอีก เช่น กลุ่มมูอาบ กลุ่มอะดุม กลุ่มยะบุซ และประชาชนที่อาศัยอยู่เขตปกครองของ อัลนะฮ์รึน เช่นพวกอัคริซัน ต่อมาพวกนี้ได้แตกเผ่าพันธุ์ออกเป็นชนชาติบาบิโลเนียน และชนชาติอัสซีเรียน กลุ่มสอง คือ กลุ่มที่อาศัยอยู่รอบนอก อันประกอบด้วย อียิปต์ทางตอนใต้ อิหร่านทางตะวันออก และพลเมืองทางทิศเหนือ บริเวณ(อัลอะนาตุล)ที่ราบสูงของตุรกี ด้วยเหตุนี้เอง การผสมผสานกันระหว่างชนสองกลุ่มจึงเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นแนวความเชื่อ แนวคิด ภาษา อารยธรรม เศรษฐกิจ การปกครอง มีผลกระทบต่อกันทั้งด้านบวกและด้านลบ ”

แผนที่แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ๆที่มีแนวคิดนิยมการบให้และบูรณาการขึ้นในยุคอาณัติยะฮ์

ที่มา: จากเว็บ ไซค์ <http://stream.islamonline.net/secera/Secera.asp>

เมโสโปเตเมียประกอบไปด้วยเมืองอัครัท(Akkat) เมืองอัสเซอร์(Asser)หรือนครอัสซีเรีย(Assyria) เมืองอีริด(Eride) เมืองเออร์หรือนครอูร์(Ur) เมืองลากาส(Lagash) เมืองคิช(Kish) เมืองดามาซัส(Damacus) เมืองเจริโก(Jericho) และกรุงบาบิโลน(Babylon) ซึ่งตั้งอยู่ทางตอนใต้ของเมโสโปเตเมีย มีชาวซูเมอร์(Sumer)หรือซูเมเรีย (มาจากภาษาอาหรับว่า سومرية) ได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่ 5,000 ปีก่อนคริสตกาล บริเวณชายฝั่งแม่น้ำยูเฟรติสหรือภาคใต้ของเมโสโปเตเมียได้มีชาวเซมิติกซึ่งเป็นลูกหลานของชาบบุตรนปีนุส และเป็นบรรพชนของชนชาติอาหรับและเยฮูดี(ยิว)อพยพเร่ร่อนมาจากทะเลทรายอารเบียมาอาศัยบริเวณเมืองอัครัท ส่วนทางภาคเหนือของเมโสโปเตเมีย มีชาวซูเมอร์มาอาศัยอยู่ ซึ่งมีความรู้งานศิลป รู้จักทำเครื่องมือใช้จากหิน ชำนาญด้านเครื่องปั้นดินเผาผลิตทองบรอนซ์และอัญมณี โดยเฉพาะอาชีพเกษตรและกสิกรรมทำให้ชาวซูเมอร์กลายเป็นผู้บุกเบิกทางการเกษตรตั้งแต่นั้นเรื่อยมา

อิทธิพลความเชื่อและบูชาเทพรูปได้เข้ามาครอบงำเหนือดินแดนเมโสโปเตเมียเหมือนในดินแดนอื่น โดยเฉพาะยุคกษัตริย์นัมรุจผู้เรืองอำนาจ ชาวซูเมอร์บูชาเทพเจ้าหลายองค์ เช่น เทพเจ้าอานุ(Anu) เป็นบิดาแห่งเทพเจ้าทั้งหมด เทพเจ้าแห่งอากาศคือ เทพเจ้าอนิล(Enil) เทพเจ้าแห่งน้ำและความฉลาดคือ เทพเจ้าเอนกิ(Enki) เทพเจ้าแห่งดวงจันทร์คือ เทพเจ้านานาร์(Nanar) และเทพเจ้าแห่งดวงอาทิตย์คือ เทพเจ้าชามาช(Shamash)

ส่วนเปอร์เซียประมาณ 1,000 ปีก่อนคริสตกาล มีชนชาติอารยัน(ชาวอินโด-ยุโรป)เดินทางจากแถบแม่น้ำดานูบซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของรัสเซีย เข้ามาตั้งถิ่นฐานตรงที่ราบสูงห่างจากทิศตะวันออกเฉียงของแม่น้ำไทกริส และดินแดนที่พวกอารยันเข้ามาอาศัยอยู่เรียกว่าเปอร์เซีย(อิหร่านในปัจจุบัน)ชาวเปอร์เซีย ก้าวหาญ อดทน ชอบเดินทางไปที่ทวีปดินแดนของตนเอง มีความชำนาญทางขี่ม้า ยิงธนู

“ พวกเปอร์เซียจะนับถือศาสนาโซโรแอสเตอร์ และนับถือมาสดา(Mazda) ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งความเฉลียวฉลาดและเทพเจ้ามิธรา(Mithra) ซึ่งเป็นเทพเจ้าแห่งแสงสว่าง โดยเชื่อว่าอริมันเทพเจ้าแห่งความดีและความชั่วเมื่อตายไปแล้วจะทำให้ขึ้นสวรรค์ ” (ธนู แก้วโอภาส , 2542 :131)

คำสอนลักษณะดังกล่าวเคยเป็นที่แพร่หลายในเอเชียตะวันตกก่อนมาเข้ามาอิทธิพลในเปอร์เซีย ศาสนาโซโรแอสเตอร์หรือศาสนานูซาไฟเป็นอีกศาสนาหนึ่งที่เก่าที่สุดในโลก ชาวเปอร์เซียจะยึดและปฏิบัติตนตามคำสอนของคัมภีร์ปาร์ซีหรือพระคัมภีร์อาเวสตาร์(Avesta) โดยคัมภีร์ดังกล่าวแบ่งออกเป็นสองภาคคือ ดาซาตีร์(Dasatir) และเซนค้อวัสตา(Zand Avasta)

ชาวเปอร์เซียรักและบูชาศาสนาของพวกเขามาก แม้ว่าเปอร์เซียจะสามารถพิชิตหัวเมืองต่างๆได้ เช่น อัสซีเรียและชาม แต่จักรพรรดิเปอร์เซียไม่เคยคิดที่จะเผยแพร่ศาสนาหรือเปลี่ยนศาสนาของพวกเขาเปอร์เซียดั้งเดิม ตรงกันข้ามบางครั้งพวกเปอร์เซียจะช่วยเหลือผู้อยู่ใต้การปกครองด้วยการสร้าง

โบสถ์วิหารให้เช่นยุคที่เปอร์เซียเข้ายึดครองแผ่นดินคานาอัน และอนุญาตให้ชาวยะฮูดีและชาวคริสต์ปฏิบัติศาสนกิจอย่างเสรี การละเมิดของเปอร์เซียอย่างมากที่สุดคือการยึดกางเขนศักดิ์สิทธิ์ไปเก็บไว้ในอาณาจักรเปอร์เซีย

“ แม้ว่าชาวเปอร์เซียจะนับถือโซโรแอสเตอร์(บูชาไฟ) ซึ่งดูเหมือนจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็ตาม แต่ทางศาสนาพวกเขาก็เห็นขัดแย้งกันและแบ่งกลุ่มแบ่งนิกายโดยเฉพาะเรื่องพระเจ้า แต่ไม่ทำให้ชาวเปอร์เซียนั้นละเลยไม่เอาใจใส่ต่อการคุกคามของพวกเขาโรมัน พวกเขาตื่นตัวอยู่เสมอที่จะปกป้องดินแดนของตนเองให้พ้นจากการรุกรานจักรวรรดิโรมันไปพร้อมกับการเผยแพร่แนวคิดในหมู่พวกเขา ” (Husin Haikal , 2537 : 5-6) ปัจจุบันเปอร์เซีย(อิหร่าน)มีศาสนาประจำชาติคืออิสลามนิกายชีอะฮฺสายอิษนาอะฮฺวะฮฺซึ่งเป็นกลุ่มไม่ยอมรับการระบบเกาะลีฟะฮฺโดยผ่านการเลือกตั้ง แต่ให้สืบทอดทางวงศ์วานนบีมุฮัมมัด ﷺ เช่น อิหม่ามอาลีและฮาซันกับสุเซนเป็นต้น

ส่วนชนชาติอาหรับที่อาศัยอยู่ในบริเวณคาบสมุทรอารเบีย นักประวัติศาสตร์มุสลิมได้แบ่งโดยพิจารณาตามเชื้อสายออกเป็นดังนี้

1. พวกอาหรับดั้งเดิม(อัลบาอิดะฮฺ)ซึ่งไม่ค่อยมีรายละเอียดมากนัก เช่น พวกษะมุค พวกอาคฺพวกฏอสม์ พวกญะดีซ พวกอิมลาคฺ พวกอุมัยย์ และกลุ่มอื่นๆ ซึ่งเป็นที่เรียกกันในหมู่อาหรับว่า อัล-อาหรับ อัล-บาอิดะฮฺ (العرب البائدة)

2. พวกอาหรับ(อัลอาริบะฮฺ)ที่มีเชื้อสายมาจาก ยะฮฺรูบ บุตร ยัซญูบ บุตร เกาะฮฺฏอน เป็นที่รู้จักกันในนาม อัล-อาหรับ อัลเกาะฮฺฏอน (العرب القحطان)

3. พวกอาหรับ(อัลมุสตะเราะบะฮฺ)ที่มีเชื้อสายมาจากนบีอิสมาอิล ซึ่งเป็นที่เรียกกันในหมู่อาหรับว่าอัล-อาหรับ อัลอัคนานียะฮฺ (العرب العدنانية) เพราะเชื้อสายมาจากอัคนานบุตรนบีอิสมาอิล

ดังนั้นชนชาติอาหรับในคาบสมุทรอารเบียจึงมีการสืบทอดเชื้อสายมาจากอาหรับ 2 กลุ่มใหญ่ๆคือ อาหรับเผ่าอัคนานเป็นลูกหลานนบีอิสมาอิลและนบีอิบรอฮีมอาศัยอยู่ในมักกะฮฺและแคว้นอิญาซ และเผ่าเกาะฮฺฏอนอาศัยอยู่แถบเยเมน เมื่อเขื่อนมะร็อบพังจึงเกิดการอพยพย้ายถิ่นฐานกระจัดกระจายไปทั่วคาบสมุทรอารเบีย และอาหรับเผ่าเกาะฮฺฏอนมีแหล่งกำเนิดในแผ่นดินเยเมน(โบราณ) เป็นลูกหลานของ สะบะฮฺ บุตร ยัซญูบ บุตร ยะฮฺรูบ บุตร เกาะฮฺฏอน

อาหรับเผ่าเกาะฮฺฏอน “ ได้เกิดลูกหลานเป็นเผ่าอิมัยร์และเผ่าเกาะฮฺสถาน โดยเผ่าอิมัยร์(عمر) เป็นต้นตระกูลของ เชคอัลยุมศูร ตระกูลกฏออะฮฺ และตระกูลชะกาซิก ส่วนเผ่าเกาะฮฺสถาน (عقبة) เป็นต้นตระกูลของ เผ่าฮัมดาน,อันมาร,บะนูญอฮฺ,มุชะฮฺญัจญ์,กินดะฮฺ,ลัคีม,ญุยาม, และเผ่าอัลอัชด์เองได้แตกเผ่าออกเป็นเผ่าเอาส์และเผ่าค็อชรอญ์ และลูกหลานของยัฟนะฮฺที่เป็นกษัตริย์ปกครองชาม เผ่าเกาะฮฺสถานมีความเชี่ยวชาญทางการค้าทางทะเลและบนคาบสมุทรอารเบีย แต่เมื่อพวกโรมันเข้ามายึดแผ่นดินชามและอียิปต์ทำให้เผ่าเกาะฮฺสถานและลูกหลาน ต้องประสบปัญหาด้านเส้นทางการค้า จึงอพยพออกจากเยเมนย้ายถิ่นฐานเรื่อยไปตามดินแดนเยเมน จนในที่สุดกลุ่มของยะฮฺรูบสะบะฮฺ บุตร อัลอัชด์ ตั้ง

ถิ่นฐานใกล้แคว้นฮิญาซ กลุ่มของฮาริยะฮุ บุตร อัมร์ (เผ่าคือชชาอะฮุ) ได้ตั้งถิ่นฐานในฮิญาซ กลุ่มของอิมรอน บุตร อัมร์ ตั้งถิ่นฐานในโอมาน ส่วนกลุ่มของ ยัฟนะฮุ บุตร อัมร์เดินทางขึ้นเหนือไปอยู่ที่แผ่นดินชามจนได้ปกครองที่นั่น ส่วนกลุ่มของญุซามและกลุ่มของลักม์เดินทางไปอาศัยอยู่ที่ ฮัยเราะฮุ (อิรัก) กลุ่มของบะนุฏอยฮ์ ญะบะลาน กลุ่มของกินคะฮุไปอาศัยทำกินที่บาร์ทเรนก่อนกลับมาตั้งหลักที่แคว้นนัจญ์ดู ” (al-Mubarakafuri,1997 : 16-17)

120 ปีก่อนคริสตกาล เชื้อนมะร็อบที่ชาวเยเมนและเผ่าต่างๆร่วมมือกันสร้างขึ้นเพื่อเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งและถูกปล่อยปะละเลย ขาดการดูแลรักษามานานนับศตวรรษ พังทลายลงมา น้ำท่วมที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน ทำให้ประชาชนชาวเยเมนและเผ่าต่างๆที่หลงเหลือต่างอพยพและกระจัดกระจายหาที่อยู่หาที่ทำกินใหม่ ดังนั้นเผ่ากุฎออะฮ์และลูกหลานอพยพไปยังอิรักก่อนย้ายไปที่ชามเผ่ายัฟนะฮุมุ่งไปทางชาม เผ่าอัลอัชค้ออพยพไปอยู่ที่แคว้นฮิญาซ บางเผ่าไปอาศัยอยู่ในโอมาน ตูฮามะฮุ คะสุนาฮุ และแถบชะมาวะฮ์ และนั่นคือสาเหตุที่ทำให้ชาวอาหรับกระจ่ายอยู่ทั่วคาบสมุทรอารเบีย โดยเผ่ากะฮ์ลานอพยพออกจากเยเมนเป็นครั้งแรกก่อนเชื้อนมะร็อบพังทลาย ส่วนเผ่าเกาะฮุฏอนอพยพหลังเชื้อนมะร็อบพังซึ่งเป็นครั้งที่สอง

ด้านชาวอาหรับเผ่าของอัคนานที่มีเชื้อสายมาจากนบีอิสมาอีล ﷺ บุตรนบีอิบรอฮีม ได้อาศัยในมักกะฮุและแคว้นฮิญาซก่อนที่อาหรับชาวเยเมนจะอพยพมาอาศัย al-Khadari กล่าวว่า “ พวกอาหรับกลุ่มอัคนานที่สืบเชื้อสายมาจากนบีอิสมาอีลอาศัยอยู่บนแผ่นดินมักกะฮุ, แคว้นฮิญาซ, ตูฮามะฮุ โดยอัคนานได้กำเนิดบุตรชายชื่อ มะอัคคฺ ซึ่งมะอัคคฺเป็นต้นตระกูลอีกหลายเผ่าใหญ่ๆ เช่น เผ่าอียาด, เราะบีอะฮุ,มะคัร และจาก 3 เผ่าดังกล่าวแตกออกเป็นเผ่าของอัคคัลเกซ บิน กุซ็อย, เกซ อัยลาน บิน อัยลาน,บะนุชะลิม,บะนุสะวาฮิน,บะนุฆัฎฟาน,บะนุตะมิม,บะนุซุซัยล์,บะนุอะซัด,บะนุกินานะฮุ, และเผ่ากูร็อยซ ส่วนเผ่ากูร็อยซแตกออกเป็นเผ่าต่างๆมากมาย เช่น ชะฮ์ บุตร สะชีซ บุตร กะอับ บุตรอะดีย บุตร กะอับ,มักฮุม บุตร ยะเกาะเศาะ บุตร มะเราะฮุ,ติม บุตร มัรเราะฮุ,ชะฮ์เราะฮุ บุตร กิลาบ,อัลคุดคาร์ บุตร กุซัยย์,อะซัด บุตร อัคคัลอุษยา บุตร กุซัยย์และอัคคฺมะนาฟ บุตร กุซัยย์ โดยตระกูลอัคคฺมะนาฟบุตรกุซัยย์ได้แตกออกเป็นตระกูลต่อไปนี้ อัคคฺซัหม์,เนาฟิล,อัลคุดมูฏูอ์เล็บ,ฮาเซม,และตระกูลฮาเซมคือตระกูลนบีมุฮัมมัด ﷺ ” (al-Khadari,2003:21-23)

จากคำกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า ชาวอาหรับเผ่าต่างๆมีการอพยพย้ายไปมาระหว่างเยเมน แคว้นฮิญาซ บาร์ทเรน อิรัก ชามเป็นเวลาช้านาน จึงทำให้สังคม ประเพณี และแนวคิดโดยทั่วไปในดินแดนแถบนี้ค่อนข้างมีความคล้ายคลึงกัน

สังคมชาวอาหรับในคาบสมุทรอารเบียมีสองแบบคือ “ ชาวเมือง (Urban Arabs) และชาวเบดูอิน (Bedouin) พวกนี้จะเร่ร่อนตามทะเลทราย ชีวิตความเป็นอยู่ค่อนข้างเรียบง่าย รักอาชีพเลี้ยงสัตว์โดยย้ายตามแหล่งน้ำและทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ที่พบในแต่ละฤดู บางครั้งนักประวัติศาสตร์จะเรียกอาหรับกลุ่มนี้ว่า อัลอะอ์ร็อบ (الأعراب) ซึ่งต่างจากสังคมชาวอาหรับที่อาศัยอยู่ตามเมือง ซึ่งจะไม่ละทิ้ง

บ้านเรือน โดยพื้นที่ๆมีประชากรหนาแน่นที่สุดคือแถบเยเมน โดยเฉพาะเมืองมะร็อบ, ต็อนอาอ, ชุบัยค, อัคน, ชะอ์คะฮุ, มะกอ, ซาบามและเมืองอื่นๆ และทางตอนเหนือของเยเมนมีนครมักกะฮุ(ตุฮามะฮุ) นครมะคีนะฮุ และฏอฮิฟ (แคว้นฮิยาซ)และค็อยบ์ร ทางด้านนัจญ์คมีเมืองฮาเอล ส่วนทางแคว้นอะรฎูมีเมืองฮัจร์ ชาวอาหรับนิยมทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันเพื่อกำไร โดยเฉพาะเผ่ากัร็อยซที่อาศัยอยู่ในนครมักกะฮุมีการขึ้นล่องสินค้าทางระหว่างหัวเมืองต่างๆอยู่เสมอ ในฤดูร้อนขนสินค้าจากมักกะฮุไปขายที่เมืองซามและนำสินค้าจากซามมาจำหน่ายในนครมักกะฮุ ส่วนฤดูหนาวนำสินค้าลงทางใต้ไปค้าขายกับชาวเยเมน ซึ่งดินแดนเยเมนถือเป็นศูนย์กลางทางการค้าระหว่างประเทศในยุคนั้น เพราะมีสินค้ามากมายมาทางเรือมาจากอบิสสินีเย อินเดีย เปอร์เซีย โดยใช้เงินตราแลกเปลี่ยนของเปอร์เซียและโรมคือเงินดีนาร์และดิรฮัม นอกจากอาชีพค้าขายแล้วยังมีอาชีพการทำเครื่องหนัง เสื้อผ้าและสิ่งทอในกลุ่มสตรีและอุตสาหกรรมขนาดเล็กเกี่ยวกับเหล็กเช่นการทำดาบ หอก และเครื่องมือที่ใช้ยามสงคราม ” (al-Khadari , 2003 :24-25)

ภาษาหลักในตะวันออกกลางใช้ภาษาอาหรับ (Arabic) นอกจากนั้นยังมีภาษาฮีบรูของชาวยิว ภาษาฟาร์ซีซียของพวกเปอร์เซีย ภาษาเตอร์กีสของตุรกี ภาษาเคอร์ดิสของชาวเคิร์ด และภาษาอูรดูของชาวปากีสถาน “ ภาษาอาหรับเป็นอีกหนึ่งภาษาสามัญที่ชาวอาหรับใช้สื่อสารในคาบสมุทรอารเบียตั้งแต่ยุคเกาะฮุกอนเรื่องอำนาจในเยเมน และภาษาอาหรับก็ขยายตัวไปตามการอพยพของผู้คนจนถึงแผ่นดินมักกะฮุก่อนนบีอิสมาอีลบุตรนบีอิบรอฮีมจะมาอาศัยอยู่ นบีอิสมาอีลเป็นชาวฮีบรูเนื่องจากบิดาเป็นชาวฮีบรูและมารดาเป็นชาวอียิปต์ ดังนั้นนบีอิสมาอีลจึงสามารถพูดภาษาฮีบรูได้ เมื่อท่านเดินทางมาอาศัยอยู่ที่มักกะฮุอิทธิพลภาษาอาหรับทำให้เกิดการผสมผสานระหว่างสองภาษา นักประวัติศาสตร์อิสลามได้เรียกนบีอิสมาอีลและลูกหลานของท่านว่า อาหรับมุสตะเราะบะฮุ เนื่องจากไม่ใช่อาหรับดั้งเดิม ” (al-Khadari , 2003 : 52-53)

ดินแดนตะวันออกกลางเป็นแหล่งกำเนิด 3 ศาสนาที่สำคัญของโลก คือ ศาสนาอิสลาม ศาสนายูดาห์และศาสนาคริสต์ แม้นักประวัติศาสตร์จะขัดแย้งกันในเรื่องอู่อารยธรรมต้นกำเนิด และการพัฒนาการทางสังคมมนุษย์ระหว่างอารยธรรมเมโสโปเตเมียและฟินิเซียในแถบอิรัก และซีเรียกับอารยธรรมที่มาจากอียิปต์ก็ตาม Husin Haikal (2537 :1-2) ผู้เชี่ยวชาญด้านประวัติศาสตร์อิสลามกล่าวว่า “ไม่ว่าผลการค้นคว้าด้านโบราณคดีในช่วงเวลาแห่งประวัติศาสตร์จะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่สิ่งที่จะทำทลายข้อเท็จจริงข้อหนึ่งได้นั้นคือ อู่อารยธรรมของมนุษย์ที่อยู่ในระยะต้นที่สุด ไม่ว่าจะ เป็นอียิปต์ ฟินิเซีย หรือเมโสโปเตเมีย มักมีความสัมพันธ์กับทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และอียิปต์คือดินแดนที่ส่งอารยธรรมของตนเองไปยังกรีกและโรม และอารยธรรมของโลกในปัจจุบันทั้งสี่มุมโลกก็คือผลมาจากอิทธิพลของอารยธรรมโบราณตะวันออก(กรีก)และอารยธรรมอัลอิสลามซึ่งมีต่อกัน ”

ส่วนแผ่นดินบาบิโลนยุคนบีอิบรอฮีม ﷺ ซึ่งตรงกับยุคกษัตริย์นัมรุฎมีอำนาจเหนือดินแดนต่างๆ แนวคิดการสร้างเทวรูปขึ้นมาเพื่อเคารพสักการะเป็นเทพเจ้าแทนเอกองค์อัลลอฮ ﷻ

เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับจากผู้คนในยุคนั้น เช่นเดียวกับแนวคิดการนับถือดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ และดวงดาวต่างๆเป็นเทพเจ้า โดยเฉพาะตำบลฮัรอรอนในดินแดนซามซึ่งนับถือบรอฮีมอพยพไปอาศัยอยู่ระยะหนึ่ง ชาวเมืองดังกล่าวต่างเคารพสักการะดวงดาว ดวงจันทร์ และดวงอาทิตย์ โดยหลักความเชื่อของพวกเขาตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความไม่เร้นลับ และเชื่อในสิ่งที่สามารถเห็นรับรู้และเห็นได้เท่านั้น โดยสามารถเปลี่ยนแปลงความเชื่อไปได้เรื่อยๆตามความต้องการดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ اتَّخِذْ أُصْنَامًا ءِالِهَةً ۖ إِنِّي أَرَاكَ وَقَوْمَكَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ ﴿٧٤﴾ وَكَذَلِكَ نُرِي إِبْرَاهِيمَ مَلَكُوتَ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَلِيَكُونَ مِنَ الْمُوقِنِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَأَى كَوْكَبًا ۖ قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَا أُحِبُّ الأَفْلِينَ ﴿٧٦﴾ فَلَمَّا رَأَى الْقَمَرَ بَازِغًا قَالَ هَذَا رَبِّي فَلَمَّا أَفَلَ قَالَ لَيْنَ لَمْ يَهْدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضَّالِّينَ ﴿٧٧﴾ فَلَمَّا رَأَى الشَّمْسَ بَازِغَةً قَالَ هَذَا رَبِّي هَذَا أَكْبَرُ فَلَمَّا أَفَلَتْ قَالَ يُنْقَوْمُ رَبِّي بَرِيءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿٧٨﴾﴾

سورة الأنعام : 74-78

ความว่า และจงรำลึกขณะที่อิบรอฮีมได้กล่าวแก่บิดาของเขาอาซัรว่า ท่านจะยึดถือเอาบรรดาเจว็ดเป็นที่เคารพสักการะกระนั้นหรือ? แท้จริงฉันเห็นว่าท่านและกลุ่มชนของท่านนั้นอยู่ในความหลงผิดอันซัดแจ้ง [74] และในทำนองนั้นแหละเราจะให้อิบรอฮีมเห็นอำนาจอันยิ่งใหญ่ในบรรดาชั้นฟ้าและแผ่นดิน และเพื่อที่เขาจะได้เป็นผู้หนึ่งในหมู่ผู้เชื่อมั่นทั้งหลาย[75] ครั้นเมื่อกลางคืนปกคลุมเขา เขาได้เห็นดวงดาวดวงหนึ่ง เขากล่าวว่านี่คือพระเจ้าของฉันแต่เมื่อมันลับไปเขาก็กล่าวว่าฉันไม่ชอบบรรดาสิ่งที่ลับไป[76] ครั้นเมื่อเขาเห็นดวงจันทร์กำลังขึ้นเขาก็กล่าวว่านี่คือพระเจ้าของฉัน แต่เมื่อมันลับไปเขาก็กล่าวว่าถ้าพระเจ้าของฉันมิได้ทรงแนะนำฉันแล้วแน่นอนฉันก็จะกลายเป็นคนหนึ่งในกลุ่มชนที่หลงผิด [77] ครั้นเมื่อเขาเห็นดวงอาทิตย์กำลังขึ้น เขาก็กล่าวว่านี่แหละคือพระเจ้าของฉัน นี่แหละใหญ่กว่า แต่เมื่อมันได้ลับไปเขาก็กล่าวว่า โอ้กลุ่มชนของฉัน ! แท้จริงฉันขอปลีกตัวออกจากสิ่งที่พวกท่านให้มีภาคีขึ้น[78]

(สุเราะฮ์อัลอันอาม :74-78)

เช่นเดียวกับแนวคิดการตั้งตัวเองเป็นพระเจ้าหรือเทพเจ้าของกษัตริย์นั้นมูจัญญ์โดยพระองค์อ้างตนเองเป็นพระเจ้าสามารถสั่งเป็นสั่งตายได้ เรื่องราวดังกล่าวปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ أَنْ آتَاهُ اللَّهُ الْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ﴾

سورة البقرة : 258

ความว่า เจ้าไม่รู้หรือเกี่ยวกับผู้ใดเพียง(นัมมูจัญญ์)กับอิบรอฮีมในเรื่องผู้อภิบาลของเขาซึ่งอัลลอฮ์ได้มอบอำนาจทางอาณาจักร(บาบิโลน)แก่เขา เมื่ออิบรอฮีมได้กล่าวว่า พระผู้ทรงอภิบาลของฉันทรงประทาน

ชีวิตและทรงประทานความตาย (แก่ผู้ที่พระองค์ทรงประสงค์)เขา(นัมรูนุญ) กล่าวว่า ฉันเองก็ให้ชีวิต และให้ความตายได้ อิบรอฮีมกล่าวว่าแท้จริงอัลลอฮฺสามารถนำดวงอาทิตย์มาจากทิศตะวันออกได้ทันที ท่านจงนำมันมาจากทิศตะวันตก ผู้เฝ้าเรือน(นัมรูนุญ)ก็งงัน และอัลลอฮฺจะไม่ทรงชี้หน้าแก่กลุ่มชนที่น้อจล (สุเราะฮฺอัลบะเกาะเราะฮฺ : 258)

al-Tabari กล่าวถึงอิทธิพลแนวคิดดังกล่าวในยุคนบีอิบรอฮีมว่า “ บรรดานักปราชญ์มุสลิมกล่าวว่า นบีอิบรอฮีมเกิดในยุคกษัตริย์นัมรูนุญในดินแดนบาบิโลเนีย ขณะที่อิบน์มุฮัมมัดและอีกหลายท่านกล่าวว่าผู้นำแห่งกษัตริย์ทั้งทิศตะวันออกและตะวันตกในยุคนั้นคือ นัมรูนุญบุตรกันอานบุตรกูซบุตรชามบุตรนูส ส่วนอิบน์อุสฮากกล่าวว่า เมื่ออัลลอฮฺทรงประสงค์จะส่งอิบรอฮีมบุตรตาริก (อาซฺร) มาเป็นศาสนทูตแห่งอัลลอฮฺเป็นผู้เผยแผ่อัลอิสลามแก่พวกฟ็องของเขา ซึ่งระหว่างอิบรอฮีมบุตรตาริกและนบีนูส(โนอาห์) มีเพียงนบีฮูดและนบีซอลิฮฺประกาศศาสนาเท่านั้น โดยคาบสมุทรอารเบียขณะนั้นตกอยู่ภายใต้ความเชื่อทางโหราศาสตร์ และศรัทธาต่อดวงดาว หลังจากโหรแห่งสำนักกษัตริย์นัมรูนุญทำนายว่าจะมีเด็กเกิดมา เพื่อทำลายความเชื่อและรูปปั้นของพวกเขา กษัตริย์นัมรูนุญสั่งจับหญิงตั้งครรภ์มาขัง ยกเว้นภรรยาของอาซฺรนางรอดมาเพราะไม่รู้ว่าจะนางตั้งครรภ์ มิเช่นนั้นเด็กคงถูกเชือดเหมือนเด็กอื่นๆ (al-Tabari , 1991 : 142-143)

หลักฐานข้างต้นชี้ให้เห็นว่าสภาพสังคมโดยทั่วไปของแผ่นดินกันอานและแผ่นดินบาบิโลนปกคลุมด้วยความเชื่อในการสักการะรูปปั้น การศรัทธาต่อดวงดาวและเชื่อคำพูดของผู้รู้ทางโหราศาสตร์ จนนำไปสู่การฆ่าแม่แต่เด็ก Ibn Kathir กล่าวว่า “ ดินแดนคานาอันและแผ่นดินชามยุคนั้นตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการศรัทธาต่อเทพเจ้าแห่งดวงจันทร์ และเคารพสักการะดวงดาวต่างๆ โดยเฉพาะชาวเมืองทางแถบตำบลฮัรอนและแผ่นดินกันอานได้รับอิทธิพลความเชื่อเรื่องบูชาดวงดาวควบคู่กับนิยมการสักการะเทวรูป ดังนั้นดินแดนดังกล่าวทั้งสองแห่งจึงเต็มไปด้วยการปฏิเสธอัลลอฮฺผู้อภิบาลแห่งสากลโลก นอกจากนบีอิบรอฮีม ภรรยาและนบีลูฏเท่านั้น ” (Ibn Kathir , 1996 : 200)

ดังนั้นแผ่นดินกันอานและชามจึงมีสภาพทางแนวคิดแตกต่างจากแถบนครอูร์ แคว้นคาลเดียและแผ่นดินบาบิโลนซึ่งชาวเมืองนิยมเคารพสักการะเจวีศ แต่แนวคิดดังกล่าวมีความคล้ายคลึงกับความเชื่อทางอียิปต์คือการตั้งตนเองเป็นเทพเจ้าหรือพระเจ้าดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿فَقَالَ أَنَا رَبُّكُمُ الْأَعْلَى﴾

سورة النازعات : 24

ความว่า แล้ว(ฟาโรห์)กล่าวว่าข้าคือพระเจ้าผู้สูงสุดของพวกเจ้า

(สุเราะฮฺอันนาซียาต : 24)

แนวคิดดังกล่าวคงอยู่เรื่อยมาจนถึงยุคคนบี้อีซาก่อนจะพัฒนามาเป็นตัวแทนแห่งพระเจ้า หรือบุตรของพระเจ้าดังอัลกุรอานได้กล่าวไว้

﴿ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمْ بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهُونَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلْتَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ﴿٣٠﴾ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَالْمَسِيحَ ابْنَ مَرْيَمَ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا إِلَهًا وَاحِدًا ۗ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ سُبْحٰنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾ ﴾

سورة التوبة : 30-31

ความว่า และชาวยิวได้กล่าวว่า อูซัยรฺ (นักปราชญ์ชาวยิว) เป็นบุตรของอัลลอฮ์ และชาวคริสต์ได้กล่าวว่า อัลมะซีหฺ (นบีอีซา) เป็นบุตรของอัลลอฮ์ นั่นคือถ้อยคำที่พวกเขากล่าวขึ้นด้วยปากของพวกเขาเอง ซึ่งคล้ายกับถ้อยคำของบรรดาผู้ที่ได้ปฏิเสธการศรัทธามาก่อน ขออัลลอฮ์ทรงสาปแช่งพวกเขาด้วยเถิด พวกเขาถูกหันเหไปได้ได้อย่างไร? [30] พวกเขาได้ยึดเอาบรรดานักปราชญ์ของพวกเขา และบรรดา บาดหลวงของพวกเขาเป็นพระเจ้าอื่นจากอัลลอฮ์ และยึดเอาอัลมะซีหฺบุตรของมัรยัมเป็นพระเจ้าด้วย ทั้งๆที่พวกเขามิได้ถูกใช้นอกจากเพื่อเคารพสักการะผู้ที่สมควรได้รับการเคารพสักการะแต่เพียงองค์เดียว ซึ่งไม่มีผู้ใดควรได้รับการเคารพสักการะนอกจากพระองค์เท่านั้น พระองค์ทรงบริสุทธิ์จากสิ่งทีพวกเขา ให้มีภาคีขึ้น [31]

(สุเราะฮ์อัตเตาบะฮ์ : 30-31)

เช่นเดียวกับแนวคิดของชาวเยเมน โดยเฉพาะยุคราชินีบัลเกสปกครองนครสะบะฮ์ พวกเขายังรับอิทธิพลการบูชาดวงดาวและรูปปั้นจากชาวอียิปต์และเปอร์เซีย โดยการติดต่อค้าขายทางทะเล เมื่อเจื่อนมะร็อบขนาดใหญ่วที่ชาวเยเมนสร้างขึ้นเพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้งในตำบลมะร็อบ เมือง สะบะฮ์ แผ่นดินเยเมน พังทลายลงมา (سَيْلَ الْعَرِمِ) น้ำท่วมบ้านเรือนจนไร้ที่อยู่อาศัย ประชาชนต้อง อพยพกระจัดกระจายไปทั่วคาบสมุทรอารเบียพร้อมกับแนวคิดความเชื่อดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جَنَّتَانِ عَنْ يَمِينٍ وَشِمَالٍ كُلُوا مِنْ رِزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ ۗ بَلَدَةٌ طَيِّبَةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ﴿١٥﴾ فَأَعْرَضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعَرِمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِ أُكُلٍ خَمْطٍ وَأَثَلٍ وَشَيْءٍ مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ﴿١٦﴾ ﴾

سورة سبا : 15-16

ความว่า แน่นอนสำหรับชาวสะบะอุนั้นมีสัญญาณหนึ่งในที่อาศัยของพวกเขาคือ สวนสองแห่งทางขวา และทางซ้าย พวกเขาจึงบริโภคน้ำจากบึงจัยยั้งซีฟของพระเจ้าของพวกเขา และจงขอบคุณต่อพระองค์ อันเป็นดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ และมีพระเจ้าผู้ทรงอภิบาล [15] แต่พวกเขาได้ผินหลังให้ ดังนั้นเราจึงปล่อยน้ำจากเขื่อนให้ท่วมพวกเขา และเราได้เปลี่ยนสวนสองแห่งของพวกเขาแทนด้วยสวนอีกสองแห่งที่มีเพียงผลไม้ขมและต้นไม้พุ่มและต้นพุทราบ้างเล็กน้อย[16]

(สุเราะฮุสะบะอู :15-16)

ด้านแคว้นฮิญาซและนครมักกะฮุคหลังนบีอิบรอฮีม عليه السلام และบุตรชายอิสมาอิล عليه السلام เป็นยุคที่ปลอดภัยจากอิทธิพลแนวคิดการตั้งภาคีต่อเอกองค์อัลลอฮุ ﷻ ไม่ว่าจะเป็นการบูชารูปปั้น ศรัทธาต่อดวงดาว นับถือสัตว์ บูชาไฟเป็นเทพเจ้า จนกระทั่งถึงยุคกษัตริย์นักปกครองผู้ใจบุญและดำรงไว้ซึ่งความดีเป็นที่รักของประชาชนจากเผ่าคือชซาอะฮุชื่อ “ อัมร์บุตรลูฮัยย์ ได้เดินทางไปเยือนเมืองซามและได้พบเห็นพิธีกรรมบูชาเทวรูปจึงเข้าใจว่าเป็นสิ่งที่ดี และถูกต้องหากนำกลับไปประยุกต์ใช้ในพิธีทางศาสนาของนบีอิบรอฮีม เพราะซามเป็นดินแดนแห่งการกำเนิดคนปีและแหล่งคัมภีร์เตารอตและอินญิล พระองค์จึงรับเอาแนวคิดดังกล่าวกลับมาเผยแพร่ในนครมักกะฮุ (แคว้นฮิญาซ) ซึ่งได้รับการตอบรับจากประชาชนที่เป็นอย่างดี ” (al-Mubarakafuri,1997 : 35)

การนำแนวคิดดังกล่าวเข้าแคว้นฮิญาซนั้นคือที่มาของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความเชื่อของประชาชนในแคว้นฮิญาซ และความเชื่อที่ผิดต่างๆเริ่มขยายตัวไปอย่างรวดเร็วโดยได้รับการสนับสนุนจากผู้นำจนแนวคิดบูชาเทวรูปเข้าครอบงำประชาชนทุกหลังคาเรือน และแคว้นฮิญาซทั้งหมดแม้กระทั่งในวิหารกะอูบะฮุ ณ นครมักกะฮุ มีรูปปั้นจำนวนมากกว่า 300 องค์ และองค์ที่เก่าแก่ที่สุดชื่อมะนาตุ อัลลาตุ และอูษยา โดยบรรดาผู้เลื่อมใส ศรัทธา จะมีเทศกาลแห่งบูชา สักการะและประกอบพิธีกรรม บางกลุ่มรวมตัวกันมานั่งสวดมนต์ภาวนา สร้างสมาธิหน้าเทวรูป บางพวกมาบนบาน ขอความช่วยเหลือ ขอความสำเร็จในชีวิตจากเทวรูป บางพวกแสดงการบูชาขัญต่อเทวรูปด้วยการเชือดสัตว์ โดยกล่าวนามรูปเจี๊วดแทนนามอัลลอฮุผู้ทรงเอกะ บางกลุ่มนำอาหารนำสัตว์มาถวาย บางพวกนับถือสัตว์ เช่น นับถืออูฐที่คลอดลูกเป็นเพศเมียถึง 10 ตัวโดยไม่มีเพศผู้เลย (อัลนุฮัยเราะฮุ) หรือนับถือแพะแก่ที่คลอดลูกเป็นเพศเมียถึง 10 ตัวโดยไม่มีเพศผู้เลย(อัลวะซีละฮุ) พวกเขา นับถือสัตว์ต่างเหล่านี้โดยไม่ใช้งานไม่กินรีดนมรวมทั้งลูกๆที่เกิดจากบรรดาสัตว์ดังกล่าวดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿وَجَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَائِهِمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٦﴾ وَكَذَٰلِكَ زَيْنَ لِكَثِيرٍ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ قَتَلَ أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُرُدُّوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۗ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتُرُونَ ﴿١٧﴾ وَقَالُوا هَذِهِ أَنْعَامٌ

وَحَرِّثُ حِجْرًا لَا يَطْعَمُهَا إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَمْتُ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَمْتُ لَا يَذْكُرُونَ أَسْمَاءَ اللَّهِ عَلَيْهَا
 افْتِرَاءً عَلَيْهِ سَيَجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتُرُونَ ﴿١٣٦﴾ وَقَالُوا مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِذُكُورِنَا
 وَمُحْرَمٍ عَلَىٰ أَزْوَاجِنَا ۖ وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ ۗ سَيَجْزِيهِمْ وَصَفَّهُمْ ۗ إِنَّهُ ۖ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٧﴾

سورة الانعام : 136-139

ความว่า และพวกเขาได้ให้มีส่วนหนึ่งสำหรับอัลลอฮ์ ซึ่งสิ่งที่พระองค์ได้บังเกิดขึ้นอันได้แก่พืชและ
 ปศุสัตว์โดยที่พวกเขาถือว่า นี่สำหรับอัลลอฮ์ตามการอ้างของพวกเขา และนี่สำหรับบรรดาภาคีของ
 พวกเรา แล้วส่วนที่เป็นของบรรดาภาคีแห่งพวกเขานั้นก็จะไม่ถึงอัลลอฮ์ แต่ส่วนที่เป็นของอัลลอฮ์นั้น
 จะถึงบรรดาภาคีของพวกเขา ช่างชั่วช้าแท้ ๆ สิ่งที่พวกเขาตัดสินกัน[136] และในทำนองนั้นแหละ
 บรรดาภาคีของพวกเขา นั้นได้ทำให้สวยงามแก่จำนวนมากมายในหมู่ผู้ตั้งภาคี ซึ่งการฆ่าลูกๆของพวกเขา
 เพียงเพื่อที่จะทำลายพวกเขา และเพื่อที่จะให้สับสนแก่ศาสนาพวกเขาและแม้ว่าอัลลอฮ์ทรงประสงค์แล้ว
 พวกเขาจะไม่กระทำมันได้ เจ้าจงปล่อยพวกเขาและสิ่งที่พวกเขาอุปโลกน์ความเท็จกันเถิด[137]และ
 พวกเขาถือว่านี่คือปศุสัตว์และพืชผลที่หวงห้ามไว้ ไม่มีใครจะบริโภคมันได้ นอกจากผู้ที่เราประสงค์
 เท่านั้นด้วยการอ้างของพวกเขา และปศุสัตว์ที่หลังของมันถูกห้าม และปศุสัตว์ที่พวกเขาจะไม่กล่าว
 พระนามอัลลอฮ์บนมัน ทั้งนี้เป็นการอุปโลกน์สร้างความเท็จแก่พระองค์ ซึ่งพระองค์จะทรงตอบแทน
 ด้วยการลงโทษพวกเขาในสิ่งที่พวกเขาอุปโลกน์ความเท็จขึ้น[138] และพวกเขาถือว่า สิ่งที่อยู่ในท้อง
 ของปศุสัตว์เหล่านั้นเฉพาะบรรดาผู้ชายของเราเท่านั้น และเป็นสิ่งที่ต้องห้ามแก่บรรดาภรรยาของเรา
 และหากว่ามันตาย พวกเขาก็เป็นผู้มีส่วนในมัน และพระองค์จะทรงลงโทษพวกเขา ในการที่เขาได้
 กำหนดลักษณะไว้ แท้จริงพระองค์เป็นผู้ทรงปรีชาญาณ ผู้ทรงรอบรู้[139]

(สุเราะฮ์อัลอันอาม : 136-139)

นอกจากนั้นยังพบแนวคิดการยกย่องศาสดา เทิดทูนนักปราชญ์ และคนดีเกินความ
 จำเป็น ซึ่งชาวอาหรับในคาบสมุทรอารเบียได้รับอิทธิพลมาจากพวกยะฮูดีและศาสนาคริสต์จากเมือง
 ชามและปาเลสไตน์ นบีมุฮัมมัด ﷺ เคยกล่าวถึงสภาพสังคมและแนวคิดของผู้คนในคาบสมุทรอารเบีย
 ดังปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีว่า

(لعنة الله على اليهود والنصارى، اتخذوا قبور أنبيائهم مساجد)

ความว่า การสาปแช่งของอัลลอฮ์จะมีเหนือยะฮูดีและนัศอรอ ซึ่งพวกเขาได้เอาสุสานบรรดานบี
 ของพวกเขาเป็นมัสยิด

(รายงานโดยบุคอรีฯ หมายเลข 3267)

และปรากฏในอัลหะดีษของมาลิกว่า

(قاتل الله اليهود والنصارى اتخذوا قبور انبيائهم مساجد لا يقين دينان بارض العرب)

ความว่า อัลลอฮ์ต่อต้านพวกยะฮูดีย์ (ยิว) และพวกนะศอรอ (คริสต์) ที่พวกเขายึดเอาสุสานบรรดานบีของพวกเขาเป็นมัสยิดจนกว่าจะไม่หลงเหลืออยู่บนแผ่นดินอาหรับ

(รายงานโดยมาลิก หมายเลข 1583)

นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวถึงอิทธิพลแนวคิดที่มาจากดินแดนอบิสติเนีย (أرض الحبشة) ดังปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีว่า

(إن أولئك إذا كان فيهم الرجل الصالح فمات، بنوا على قبره مسجداً، وصوروا فيه تلك الصور، فأولئك شرار الخلق عند الله يوم القيامة)

ความว่า แท้จริงพวกเขา(ชาวอบิสติเนีย)เมื่อมีคนดีในหมู่พวกเขาตายไป พวกเขาจะสร้างมัสยิดบนสุสานผู้นั้นและพวกเขาจะทำเป็นรูปผู้นั้นในสุสานเขา วันกิยามะฮ์คนพวกนี้คือคนชั่วช้า ณ อัลลอฮ์

(รายงานโดยบุคอรี หมายเลข 417)

Husin Haikal ได้อธิบายในหนังสือ “ *Hayat Muhammad* ” เกี่ยวกับแนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสังคมมนุษย์ยุคก่อนนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า “ เมื่อจักรพรรดิโรมผู้มีอำนาจทั่วโลกในยุคหนึ่งหันมานับถือศาสนาคริสต์และรับเอาแนวทางดังกล่าวมาเผยแพร่ทำให้คริสต์ศาสนาย้ายไปทั่วกรีก ซีเรีย อียิปต์ และอบิสติเนีย สิ่งที่เผชิญหน้ากับศาสนาคริสต์คือศาสนาโซโรแอสเตอร์(บูชาไฟ)ของเปอร์เซียที่ได้รับอิทธิพลแนวคิดและความเชื่อจากอินเดียและตะวันออก ” (Husin Haikal , 2537 : 3) จึงกล่าวได้ว่าแนวคิดของมนุษย์ในอดีตมีหลายแนวทาง แต่ละแนวทางย่อมมีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจนำไปสู่การขัดแย้งและการเผชิญหน้าระหว่างผู้คนที่นับถือด้วยกัน

Jamil Abd Allah ได้กล่าวในหนังสือ “ *Hadir al-alam al-Islami* ” ว่า “ การมาของอิสลามได้เปลี่ยนเส้นทางประวัติศาสตร์จากเดิมทั้งหมด โดยการตัดแนวคิดการบูชาเจ็ดและเคารพเทพเจ้าออกไป จัดความเชื่อของพวกฟาโรห์ อารยธรรมของพวกโรมัน เปอร์เซีย และอินเดีย แต่ไปสร้างความผูกพันกับแนวทางนบีอิบรอฮีม ﷺ และนบีมุฮัมมัด ﷺ ผู้เป็นศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์ อิสลามได้นำความเป็นหนึ่งเดียวของสายใยแห่งบรรดานบีต่างๆกลับมาอีกครั้ง พร้อมสร้างสัมพันธภาพของมนุษยชาติให้แนบแน่นกับแนวทางของบรรดานบีองค์ต่างๆ ตั้งแต่ต้นปีอาดัม ﷺ ถึงนบีมุฮัมมัด ﷺ อย่างสอดคล้องกัน ” (Jamil Abd Allah Muhammad , 1996 : 41)

แผนที่นครมักกะฮ์ในชุดานบีมุฮัมมัด ﷺ ฝั่งขวาที่อยู่

ข้อมูล : เว็บ ๓๗๓ <http://stream.islamonline.net/seera/Seera.asp>

3. การเมืองการปกครอง

การปกครองในตะวันออกกลางในอดีตจะเรียกผู้นำหรือผู้ปกครอง “ เขมน่าสะเงาะร้อลเมอต์ (กษัตริย์) และเรียกผู้ปกครองชาวอียิปต์ว่ากัอัยศร์ (กษัตริย์) ส่วนนักปกครองทางเปอร์เซียจะถูกเรียกว่า กิสรอ(จักรพรรดิ) เช่นเดียวกับผู้ปกครองอียิปต์จะถูกเรียกว่า ฟิรเออาน์ (ฟาโรห์) และเรียกผู้นำแห่งอียิปต์เรียกว่า อั้นนัจญาซีย์ (กษัตริย์) ” (Ibn Kathir, 1989 : 147) การปกครองในตะวันออกกลางในอดีตสามารถแบ่งออกเป็น 2 แบบด้วยกันคือ แบบกษัตริย์ และแบบผู้นำเผ่าหรือวงศ์วาน

บาบิโลน

แผ่นดินบาบิโลนคือดินแดนที่นบีอิบรอฮีม عليه السلام กำหนดก่อนที่จะอพยพไปสู่ชาม และอียิปต์ และท่านกำหนดในยุคที่กษัตริย์นมรุจญ์ปกครองนครอูร์ (Ur) และเคารพสักการะรูปปั้น ดังนั้นการเผยแพร่อัลอิสลามของท่านและเรียกร้องให้อิซมันและศรัทธาต่ออัลลอฮ ﷻ เพียงองค์เดียว จึงสร้างความไม่พอใจแก่กษัตริย์นมรุจญ์และประชาชนในดินแดนดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จนท่านถูกจับโยนเข้ากองไฟ ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ فَاعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾﴾

سورة الانبياء : 68-69

ความว่า พวกเขากล่าวว่าจะเผาเขาเสียและจงช่วยเหลือพระเจ้าทั้งหลายของพวกเขา หากพวกเขากระทำเช่นนั้น[68]เรา(อัลลอฮ)กล่าวว่าไฟเอ๋ยจงเย็นลงและให้ความปลอดภัยแก่อิบรอฮีมเถิด[69]

(สุเราะฮ์อัลอัมบิยาอ : 68-69)

ดินแดนเมโสโปเตเมียเมื่อประมาณ 3,000 ปีก่อนคริสตกาลมีเผ่าเซมิติกที่เคจร่วนเลี้ยงสัตว์อยู่ในกลางทะเลทรายของชามอพยพเข้ามาตั้งรกรากสร้างถิ่นฐานบริเวณอัสเซอร์ทางภาคเหนือของเมโสโปเตเมีย คนเหล่านี้เรียกตนเองว่า อัสซีเรีย ส่วนทางตอนใต้ของดินแดนเมโสโปเตเมีย ประมาณ 2,500 ปีก่อนคริสตกาล มีเมืองบาบิโลนปกครองโดยชาวสุเมเรียต่อมาถูกพระเจ้าซาร์กอน (Sargont) ที่ 1 ชาวเซมิติกผู้ครองนครอัคคัท (Akkat) ซึ่งอยู่ทางภาคเหนือของเมโสโปเตเมียส่งกองทัพมายึดและรวมกับนครบาบิโลนเป็นอาณาจักรอัคคัทโดยมีอายุยาวนานถึง 200 ปี หลังจากนั้นเมืองเออร์หรืออูร์ (Ur) ของชาวสุเมเรียนขึ้นมามีอำนาจสมัยกษัตริย์เออร์นัมมู (Urnummu) และราชวงศ์นี้ได้เข้ายึดเมืองต่างๆของบริเวณดังกล่าวกลับคืนและกลายเป็นกษัตริย์ที่มีอำนาจมาก

“ 2,000 ปีก่อนคริสตกาล ชาวอีลาไมท์ (Elamite) ซึ่งเป็นชนเผ่าที่มาจากที่ราบสูงของภาคตะวันออกเดินทางเข้ายึดนครอูร์หรือเออร์ไว้ได้ ในเวลาเดียวกันพวกอมอไรท์ (Amorite) ซึ่งเป็นชาวเซมิติกอีกเผ่าหนึ่งเข้ามาตั้งถิ่นฐานในเมืองอัคคัทและเมืองอัสซีเรีย (Asser) ทางภาคเหนือ พวกเขาอพยพ

มายึดเมืองทางภาคใต้ได้แก่ นครบาบิโลน (Babylon) เมืองดามัสกัส (Damascus) เมืองเจริโก (Jericho) และใน 1,800 ปีก่อนคริสตกาล นครบาบิโลนกลับมามีอำนาจอีกครั้งเมื่อกษัตริย์ฮัมมูราบี (Hammurabi) ชาวบาบิโลนทรงต่อต้านการยึดครองจนสามารถปลดปล่อยนครบาบิโลนให้พ้นจากการครอบครองของพวกอมอไรท์ได้สำเร็จ แต่ราว 729 ปีก่อนคริสตกาลพวกอัสซีเรียได้บุกยึดกรุงบาบิโลนอีกครั้ง หลังจากกษัตริย์อัสเซอร์บานิปัล (Ashurbanipal) ของอาณาจักรอัสซีเรียสิ้นพระชนม์ อาณาจักรอัสซีเรียเริ่มตกต่ำเพราะชาวบาบิโลนร่วมมือกับชาวคาลเดียนส์ (Chaldeans) ที่เร่ร่อนตามทะเลทรายบ่อนทำลายอาณาจักรอัสซีเรียโดยมีเผ่ามีดส์ (Meds) คอยให้การสนับสนุนจนกระทั่งอาณาจักรอัสซีเรียถูกโค่นล้ม ช่วง 605-560 ปีก่อนคริสตกาล นครบาบิโลนจึงเติบโตและรุ่งเรืองอย่างที่สุดโดยมีชาวคาลเดียนเป็นกษัตริย์นามว่า เนบูซัดเนสซาร์ (Nebuchadnezzar) พระองค์ทรงสร้างสวนลอยแห่งบาบิโลน (Hanging Gardens of Babylon) สร้างวิหารและพระราชวังอันสวยงามต่างๆ ไว้มากมาย นครบาบิโลนกลายเป็นศูนย์กลางทางวิชาการและการค้า การเกษตร กติกรรมของเมโสโปเตเมีย มีการออกกฎหมายประเภทต่างๆ มาบังคับใช้ นอกจากนี้พระองค์ได้ส่งกองทัพเข้ายึดเมืองต่างๆ ของอาณาจักรอัสซีเรียได้ทั้งหมด อีกทั้งจัดส่งกองทัพไปยึดนครเยรูซาเล็ม เช่นฆ่าและจับชาวยิวมาเป็นทาสรับใช้จำนวนมากมาย ” (ธนูแก้ว โอภาส , 2542 : 70)

นครบาบิโลนและนครอัสซีเรีย กลายเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรของชาวเซมิติกแห่งเมโสโปเตเมียก่อนจะถูกอาณาจักรเปอร์เซียบุกยึดนครอัสซีเรียใน 612 ปีก่อนคริสตกาล และพิชิตนครบาบิโลนในช่วง 539 ปีก่อนคริสตกาล

ต่อมาในช่วง 326 ปีก่อนคริสตกาล พระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชแห่งกรีกได้นำกองทัพมายึดแผ่นดินบาบิโลนและแบ่งอาณาจักรบาบิโลนให้เป็นรัฐเล็กๆ เพื่อปกครองเอง โดยให้ทุกรัฐต่างปกครองกันเองด้วยระบบกษัตริย์ จนถึง 230 ปีก่อนคริสตกาลพวกเกาะสุทอนอพยพมาจากเยเมนเข้ามาอยู่และเกิดการปะทะกัน พวกเกาะสุทอนสามารถยึดพื้นที่บริเวณแม่น้ำยูเฟรติสได้เกือบหมด

“ ปี ค.ศ.226 พวกเปอร์เซียกลับมามีอำนาจอีกครั้งโดย จักรพรรดิ(กิสโร)อัคระซีร์แห่งเปอร์เซียเข้ามาครอบครองแผ่นดินบาบิโลนทั้งหมดรวมทั้งอาหรับเผ่าต่างๆ ด้วย อัคระซีร์แห่งเปอร์เซียได้แต่งตั้ง *นูซัยมะฮุ อัลวัฏฏอฮุ* ผู้มาจากเผ่าลัคค์และอพยพมาจากเยเมนเป็นกษัตริย์ดูแลรักษาการแทน โดยให้ปกครองฮัยเราะฮุ(ในอิรัก)และแคว้นต่างๆ เมื่อกษัตริย์นูซัยมะฮุ อัลวัฏฏอฮุ สิ้นชีวิตในปี ค.ศ. 268 ซึ่งตรงกับยุคจักรพรรดิชาบูร บุตร อัคระซีร์แห่งเปอร์เซีย พระองค์ได้ทรงแต่งตั้ง อัมร์ บุตร อุดีย์ เป็นกษัตริย์แทน ดังนั้นพวกลัคค์ซึ่งเป็นอาหรับเผ่าลัคค์อพยพมาจากเยเมนจึงได้เป็นกษัตริย์สืบทอดกันปกครองแผ่นดินบาบิโลนเรื่อยมา จนถึงยุคจักรพรรดิก็อบบาช บุตรพิยรูซแห่งเปอร์เซีย พระองค์ประสงค์ให้กษัตริย์ที่มาจากอาหรับเผ่าลัคค์ซึ่งขณะนั้นชื่อ กษัตริย์อัลมุนสิร บุตร มาอุสสะมาอุ ให้หันมานับถือศาสนาเหมือนพวกเปอร์เซียแต่กษัตริย์อัลมุนสิรปฏิเสธจึงถูกปลดจากตำแหน่งกษัตริย์แห่งนครบาบิโลน และก๊อบบาชแห่งเปอร์เซียทรงหันไปแต่งตั้ง อัลอาริช บุตรอัมร์ บุตร ฮัจร์ ชาวกันดานเนียน

เป็นกษัตริย์ปกครองนครบาบิโลน เพราะเขาอุมรับที่จะนับถือศาสนาเดียวกับพวกเปอร์เซีย เมื่อหมดยุคจักรพรรดิก็อบบาช อะนูชัรวานได้เป็นจักรพรรดิแห่งเปอร์เซียพระองค์ทรงรังเกียจศาสนาที่กษัตริย์ก็อบบาชนับถือ ดังนั้นพระองค์ทรงเรียกใช้กษัตริย์อัลมุนสิร บุตร มาอุสสะมาอู กลับมาดำรงตำแหน่งอย่างเดิม หลังกษัตริย์อัลมุนสิรสิ้นพระชนม์ นัวะมานบุตรชายขึ้นเป็นกษัตริย์แทน แต่เกิดการขัดแย้งระหว่างกษัตริย์นัวะมานกับจักรพรรดิแห่งเปอร์เซีย นัวะมานจึงถูกปลดและมีการแต่งตั้ง อียาด บุตร กุบัยเศาะ ชาวภูอิชัยขึ้นเป็นกษัตริย์จนกระทั่งสิ้นพระชนม์ หลังจากนั้นจักรพรรดิแห่งเปอร์เซียจึงแต่งตั้งชาวเปอร์เซียเป็นกษัตริย์ ในปี ค.ศ.632 ชาวอาหรับเผ่าลัคม์จึงกลับมามีอำนาจอีกครั้ง” (al-Mubarakafuri , 1997 : 25-26) จนกระทั่งเข้ายุคทองแห่งอัลอิสลามเมื่อคอลิด บุตร วะลีด ได้พิชิตดินแดนแถบดังกล่าวในเวลาต่อมา

เปอร์เซีย

เปอร์เซียในอดีตนักประวัติศาสตร์ไม่ค่อยกล่าวถึงมากนัก “ หลักฐานทางประวัติศาสตร์ขึ้นสำคัญที่ทำให้นักประวัติศาสตร์ทราบความเป็นมาของชาวเปอร์เซีย คือ เอกสารที่ได้มาจากอัสซีเรียซึ่งบันทึกไว้ว่า ประมาณ 800 ปีก่อนคริสตกาล กษัตริย์อัสซีเรียได้รับชนะพวกมีดส์และพวกเปอร์เซียได้รวมเอาดินแดนทั้งสองเป็นส่วนหนึ่งของอัสซีเรีย แต่พวกเปอร์เซียแข็งข้อไม่ยอมจำนนและต่อต้านเรื่อยมาจนกระทั่งใน 612 ปีก่อนคริสตกาล พวกเปอร์เซียสามารถตีอาณาจักรอัสซีเรียแตกและได้เข้ายึดกรุงนิเนเวล (Ninevel) ของอัสซีเรียได้สำเร็จ” (ธนุ แก้วโอภาส , 2542 : 131)

เปอร์เซียมีจักรพรรดิที่สำคัญ 3 พระองค์คือ ไชรัส (Cyrus) แคมไบเซส (Cambyses) และดาร์อุส (Darius) ไชรัสปกครองเปอร์เซียตั้งแต่ 560 ปีก่อนคริสตกาล พระองค์ทรงขยายอาณาเขตโดยการส่งทหารเข้ายึดนครไลเดีย (Laidia) ซึ่งโครอิชีส (Croeses) ปกครอง(ปัจจุบันอยู่ในตุรกี) และเข้ายึดอัฟกานิสถานซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของรัสเซีย ต่อมาใน 539 ปีก่อนคริสตกาลพระองค์ทรงส่งกองทัพเปอร์เซียเข้ายึดกรุงบาบิโลนได้ในยุคกษัตริย์เนบูซัดเนสซาร์ปกครอง และปลดปล่อยทาสชาวยิวทั้งหมด พระองค์แบ่งอาณาจักรเปอร์เซียออกเป็น 20 มณฑลโดยแต่ละมณฑลต่างปกครองกันเองภายใต้กฎหมายเปอร์เซีย

หลังจากไชรัสสิ้นพระชนม์ในปี 530 ก่อนคริสตกาลโอรสของพระองค์คือแคมไบเซสขึ้นปกครองอาณาจักรเปอร์เซีย ทำให้อาณาจักรเปอร์เซียขยายออกไปถึงฟินิเซียและปาเลสไตน์ ต่อมาช่วง 525 ปีก่อนคริสตกาล พระองค์ทรงได้ส่งกองทัพเปอร์เซียบุกเข้ายึดอียิปต์

เมื่อแคมไบเซสสิ้นพระชนม์ดาร์อุสจึงขึ้นปกครอง พระองค์ทรงนำทัพเปอร์เซียเข้าไปยึดดินแดนทางตะวันออกจนถึงลุ่มแม่น้ำสินธุและบริเวณรอบข้างทั้งหมดไว้ ส่วนทางด้านตุรกีพระองค์ทรงจัดกองทัพใหญ่ส่งข้ามช่องแคบบอสฟอรัสไปถึงแม่น้ำดานูบฝั่งยุโรปเพื่อปราบพวกไซเธีย (Scythian) แต่

ไม่สำเร็จ อาณาจักรเปอร์เซียยุคนี้มีเมืองหลวงสำคัญอยู่สองเมืองคือ เมืองเปอร์ซิโปลิส (Persepolis) และเมืองซูซา (Susa) นอกจากนั้น “ เปอร์เซียเคยส่งกองทัพไปยึดเยเมนภายใต้การนำทัพของแม่ทัพ วะรีส เมื่อครั้ง มัสรูก บุตร อับเราะฮะห์ เป็นกษัตริย์ปกครองเยเมน กองทัพเปอร์เซียสามารถเอาชนะ กองทัพฝ่ายอภิสติเนียที่เข้ามายึดครองเยเมนนานถึง 72 ปีได้ เยเมนจึงตกอยู่ในการปกครองของพวก เปอร์เซียจนกระทั่งถึงยุคอัลอิสลาม ” (Ibn Hisham , 1994 : 54)

ชาม

หลังเขื่อนมะร็อบพังทลายอาหารับชาวเยเมนเผ่าเกาะภูอะฮะฮุเดินทางไปอาศัยอยู่ที่บาบิโลน (อิรัก) ก่อนที่บางส่วนจะย้ายถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ที่ชามซึ่งอยู่ใต้การปกครองของพวกโรมันในขณะนั้น “ เผ่าดังกล่าวคือลูกหลานของเผ่าชะลีส์บุตรฮัลวาน (بنو سليح بن حلوان) ที่สืบเชื้อมาจากอาหารับเยเมนเผ่า เกาะภูอะฮะฮุ พวกโรมันจึงอาศัยพวกเขาปกป้องดินแดนดังกล่าวจากการรุกรานของฝ่ายเปอร์เซีย โดย แต่งตั้งบางคนเป็นผู้ปกครอง บางคนเป็นถึงกษัตริย์เช่น ตริยัซญาตบุตรสะบะฮะฮุ กระทั่งพวกหม้อซซาน (เผ่าญัฟนะฮะฮุ) ซึ่งอพยพมาจากเยเมนเหมือนกันแต่มาอาศัยอยู่ก่อนเริ่มไม่พอใจ (بنو حفنة الغسانيون) จึง บุกรุกยึดหัวเมืองต่างๆไว้ได้ พวกโรมันจึงแต่งตั้งพวกญัฟนะฮะฮุขึ้นปกครองชามแทน พวกกวงศ์วาน หม้อซซานครองตำแหน่งกษัตริย์เรื่อยมา ” (al-Khadari , 2003 : 42) โดยมีศูนย์กลางการปกครองตั้งอยู่ที่เขต เตามะตุลยัลดัลลของแผ่นดินชาม และพวกโรมันได้เปลี่ยนชื่อรัฐยูเดียของชามเป็นซีเรีย พวกกวงศ์วาน หม้อซซานปกครองชามโดยทำงานให้พวกโรมัน จนถึงปี ฮ.ศ.¹⁰15 พวกโรมันพ่ายแพ้ฝ่ายมุสลิมใน สงครามยัรมุก(9วัน)¹¹ ดินแดนชามจึงตกภายใต้การปกครองของมุสลิมก่อนตกอยู่ในอาณานิคมของ อังกฤษและฝรั่งเศสจนมีการแบ่งดินแดนชามออกเป็น จอร์แดน ปาเลสไตน์ ซีเรีย และเลบานอน

อียิปต์

อียิปต์เป็นดินแดนที่มีผู้คนอาศัยมาช้านานกว่า 8 พันปีก่อนคริสตกาลและยุคที่นบีอิบรอฮีม عليه السلام อพยพพร้อมพระนางซาระฮะฮุหนีภัยแล้งจากแผ่นดินกันอานเข้าสู่อียิปต์นั้นเป็นยุคที่พวกฮิกโซซ (พวกอะมาลิก) ปกครองอียิปต์ Ibn Kathir กล่าวว่า “ กษัตริย์ปกครองอียิปต์ชื่อจินานบุตรอิลวาน บุตรอะบีตบุตรอะวิญบุตรอัมลาทบุตรลาวิสนบุตรชามบุตรนัฮสู ส่วนอิบนูฮิซามกล่าวว่าผู้ที่ต้องการ ครอบครองซาระฮะฮุคืออัมร์บุตรอิมริอิลเกสบุตรมัลลูนบุตรชะบะฮะฮุ ” (Ibn Kathir , 199 : 218)

¹⁰ ย่อมาจากอิจเราะฮะฮุศักราชของอิสลาม โดยเริ่มนับหลังจากนบีมุฮัมมัดอพยพจากนครมักกะฮะฮุมายังนครมะดีนะฮะฮุ

¹¹ อ่านเพิ่มเติมได้จาก Mukhtasar Tarikh Dimishq ของอิบน์มุฮัมมัด อลุมิครีย์, 1989 , ซีเรีย, คาร์อัลฟิกริ

ส่วนยุคนบียูซุฟ ﷺ บุตรชายนบียะอูบ ซึ่งถูกกองการวานนำตัวมาขายอย่างทาสใน อียิปต์มีภักษตรีย์อีกโชน ชื่อ “ ร้อยญาน บุตร อัลวะลีด และบุคคลที่ซื้อยูซุฟไปคือ กุฎฟีร ผู้ว่าการคลัง ของอียิปต์มีภรรยาชื่อออล(สุลัยคอ)เป็นบุตรสาวของน้องสาวภักษตรีย์ร้อยญาน(หลานสาว) และนบียูซุฟ ได้เชิญชวนพระองค์จนเข้ารับอัลอิสลาม แต่เมื่อกอบุสบุตรมุสอับเป็นภักษตรีย์ พระองค์ไม่ ยอมรับอัลอิสลาม” (al-Tabari , 1991 : 203)

Diya 'a al-Rahman กล่าววว่า “ นบียูซุฟถูกจองจำในคุกอียิปต์ราว 1,890 ปีก่อนคริสตกาล ตรงกับสมัยพวกอิกโชนครองอียิปต์ พวกอิกโชนจะแยก(ความเป็นอยู่ของตัวเอง)ออกจากชาวอียิปต์และ พวกเขามีเทพเจ้าสักการะกราบไหว้เฉพาะ และหลังจากนั้น 3 ศตวรรษพวกฟาโรห์จึงขึ้นมามีอำนาจใน อียิปต์ ” (Diya 'a al-Rahman, 2001 : 55)

อัลกุรอานยังได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้ นบียูซุฟหลุดพ้นจากการจองจำอย่างมีเกียรติ และ ได้รับการยอมรับ ทั้งนี้เนื่องมาจากความฝันของภักษตรีย์ร้อยญานบุตรอัลวะลีดผู้ปกครองอียิปต์ และ ต้องการให้ นบียูซุฟเป็นผู้ทำนายความฝันดังกล่าวว่า

﴿وَقَالَ الْمَلِكُ إِنِّي أَرَى سَبْعَ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعٌ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ ۗ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ أَفْتُونِي فِي رُءْيَايَ إِن كُنْتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾ قَالُوا أَضْغَثٌ أَحْلَمٍ ۗ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ الْأَحْلَمِ بِعَالِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ الَّذِي نَجَا مِنْهُمَا وَادَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا أُنَبِّئُكُمْ بِتَأْوِيلِهِ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾ يُوسُفُ أَيُّهَا الصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِي سَبْعِ بَقَرَاتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنبُلَاتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَاتٍ لَعَلِّي أَرْجِعُ إِلَى النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾﴾

سورة يوسف : 43-46

ความว่า และภักษตรีย์ได้ตรัสว่า แท้จริงฉันฝันเห็นวัวตัวเมียอ้วนเจ็ดตัวถูกวัวตัวผอมเจ็ดตัวกินพวกมันและ รวงข้าวเขียวเจ็ดรวงถูกรวงข้าวแห้งเจ็ดรวงรดกินมัน โอ้ขุนนางทั้งหลายเอ๋ย !จงอธิบายแก่ฉันในการฝัน ของฉันนี้หากพวกท่านเป็นผู้ทำนายฝันได้[43] พวกเขากล่าวว่าเป็นการฝันที่สับสนและพวกเรามีไซ้ผู้รู้ใน การทำนายฝัน[44] เขาผู้รอดพ้นคนหนึ่ง ในสองคนรำลึกขึ้นมาได้หลังจากช่วงเวลาหนึ่งกล่าวว่า ฉันจะ บอกพวกท่านซึ่งการทำนายฝัน พวกท่านจงส่งฉันไปซิ[45] ยูซุฟผู้ซื่อสัตย์เอ๋ย!จงอธิบายแก่เราเรื่องวัวตัว เมียอ้วนเจ็ดตัวถูกวัวตัวผอมเจ็ดตัวกินมันและรวงข้าวเขียวเจ็ดรวงถูกรวงข้าวแห้งเจ็ดรวงรดกินมันหวังว่าฉัน จะกลับไปหามวลชนเพื่อพวกเขาจะได้รู้เรื่อง[46]

(สุเราะฮ์ยูซุฟ : 43-46)

ผลจากการทำนายความฝันดังกล่าวทำให้กษัตริย์อียิปต์แต่งตั้งนบียูซุฟ عليه السلام เป็นผู้ว่าการคลังแห่งอียิปต์และมีส่วนร่วมในการปกครองดูแลอียิปต์ Ibn Kathir กล่าวว่า “นบียูซุฟดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาสูงโดยรับผิดชอบทั้งงานด้านศาสนาและทางโลก เมื่อบรรดาพี่ๆพบกันนบียูซุฟๆจำพี่น้องได้แต่พวกเขาจำนบียูซุฟไม่ได้ เพราะพวกเขาไม่เคยคิดว่านบียูซุฟจะรอดชีวิตมาและมีอำนาจใหญ่โตในแผ่นดินอียิปต์ด้วยเหตุนี้พวกเขาจึงปฏิเสธนบียูซุฟ” (Ibn Kathir, 1996 : 305) ส่วนท่าน al-Tabari กล่าวว่า “ มีรายงานจากอิบน์นูอิสฮากว่า เมื่อนบียูซุฟสิ้นชีวิตดวงศรัทธาอิสราเอลกระจัดกระจายไปทั่ว ระบบการปกครองและอำนาจของกษัตริย์รียอญานที่มีเชื้อสายมาจากพวกอะมาลีค (Hyksos) เริ่มสั่นคลอนและล่มสลายลงในที่สุด ทำให้พวกอียิปต์ขึ้นมาเป็นฟาโรห์และมีอำนาจปกครองแทน และยุคนบียูซุฟกำหนดตรงกับฟาโรห์ทอบุด บุตรชายของ มุสอับ บุตร มุอาวิยะฮุ กรรยาชื่อ อาชียะฮุ บุตรสาวของ มิชาอิม บุตร อุบัยด์ บุตร รียอญาน บุตร อัลวะลีด เมื่อฟาโรห์ทอบุดสิ้นชีวิต น้องชายชื่ออัลวะลีดขึ้นปกครองแทนและได้แต่งงานกับพระนางอาชียะฮุ ” (al-Tabari, 1991 : 231) นอกจากนั้นคำว่าอียิปต์ ยังปรากฏในคัมภีร์อัลกุรอานยุคคนบีมีฮุว่า

﴿وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَنْ تَبَوَّأَ لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بَيْوتًا وَاجْعَلُوا بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ﴾

سورة يونس : 50

ความว่า และเราได้วะฮีย์(วิวรณ์)มายังมุซาและพี่ชายของเขา(ฮารุน) ให้สร้างบ้านให้แก่กลุ่มชนของเจ้าทั้งสองในอียิปต์ และจงทำบ้านของพวกเขาเป็นกิบละฮุ(ทิศเพื่อทำอิบาคะฮุ) และจงดำรงการละหมาด และจงแจ้งข่าวดีแก่บรรดาผู้ศรัทธา

(สุเราะฮุยูนุส : 87)

เว็บไซต์ Surin Info (2004) กล่าวถึงบทความทางประวัติศาสตร์ของสุนันทา ฟาเบรอ ซึ่งแบ่งการปกครองอียิปต์ในอดีตไว้ดังนี้

สมัยจักรวรรดิเก่า (2,850 – 2,052 ปี ก่อนคริสตกาล)

ช่วง 2,850-2,650 ปีก่อนคริสตกาลเป็นยุคของธินีท (ราชวงศ์ที่ 1 และ 2) ช่วง 2,650 – 2,190 ปีก่อนคริสตกาลเป็นยุคของพีรามิด (ราชวงศ์ที่ 3 - 6) และช่วง 2,190 – 2,052 ปีก่อนคริสตกาลตั้งแต่ราชวงศ์ที่ 7 ถึงที่ 10 เรียกว่า ยุคเฮราเคลโอโพลิส

จักรวรรดิกกลาง (ประมาณ 2,052 – 1,570 ปี ก่อนคริสตกาล)

ช่วง 1,878-1,841 ปี ก่อนคริสตกาลตรงกับยุคของเมนทูโฮเทปราชวงศ์ที่ 11 พระองค์ทรงรวมอียิปต์สูงและอียิปต์ต่ำเข้าด้วยกัน และช่วง 1,991 – 1,786 ปี ก่อนคริสตกาลตรงกับราชวงศ์ที่ 12 ยุคของเสโชสทริสที่ 3 และช่วง 1,778 - ประมาณ 1,610 ปี ก่อนคริสตกาลเป็นของราชวงศ์ที่ 13 โดยมีพวกอิกโซซ(หรือพวกอะมาติก)เข้ามายึดอำนาจจากราชวงศ์ที่ 13 ประมาณ 1,650 ปี ก่อนคริสตกาลและก่อตั้งราชวงศ์ที่ 14 15 16 และ 17 ซึ่งจะกล่าวต่อไป

จักรวรรดิใหม่ (1,570 - 715 ปี ก่อนคริสตกาล)

ช่วง 1,570-1,501 ปี ก่อนคริสตกาล อาโมสทรงขับไล่พวกอิกโซซออกจากอวาริส (อียิปต์) ไปจนถึงดินแดนปาเลสไตน์ และพระองค์ได้สถาปนาตนเองเป็นฟาโรห์ราชวงศ์ที่ 18 โดยมีบรรดาฟาโรห์สืบราชสมบัติได้แก่ อามะโนฟิสที่ 1 ทุทโมซิสที่ 1 พระนางฮัทเชปสุท (1,501-1,480 ปี ก่อนคริสตกาล) ทุทโมซิสที่ 3 (1,480-1,413 ปี ก่อนคริสตกาล) อามะโนฟิสที่ 3 (1,413-1,377 ปี ก่อนคริสตกาล) อามะโนฟิสที่ 4 (1,377-1,358 ปี ก่อนคริสตกาล) ต่อมาได้แก่ราชวงศ์ที่ 19 (1,345 – 1,200 ปี ก่อนคริสตกาล) คือ เซติที่ 1 รามเสสที่ 2 และเมอร์เนพตาพระองค์ทรงยกกองทัพไปทำสงครามกับปาเลสไตน์และได้ต่อสู้กับชนชาวทะเล เช่น พวกกรีกและชาวปาเลสไตน์แถวกาซาในปัจจุบัน ช่วงปี 1,197-1,165 ปี ก่อนคริสตกาลตรงกับสมัยรามเสสที่ 3 และ 950 ปี ก่อนคริสตกาล ตรงกับยุคเซซ องค์ที่ 1

สมัยอียิปต์ตกต่ำ (715-332 ปี ก่อนคริสตกาล)

ราว 715-663 ปี ก่อนคริสตกาล อัสติเนียเข้ามามีอำนาจเหนืออียิปต์ แต่ไม่นานก็ถูกพวกอัสซีเรียรุกรานจนสูญเสียดินแดนไป กษัตริย์อัสซาราดอนได้ยกทัพมาถึงเมืองธีบส์(หรือธีเบส) ช่วง 671 ปี ก่อนคริสตกาลแต่พวกอัสติเนียเอขับไล่ออกไปได้ และราว 662 ปี ก่อนคริสตกาล กษัตริย์อัสสุร์บานิปาลได้รับชัยชนะเหนืออียิปต์ หลังจากนั้นเป็นยุคของซามเมติกที่ 1 (663-609 ปี ก่อนคริสตกาล) อามาซิส (569-525 ปี ก่อนคริสตกาล) ซามเมติกที่ 3 (525 ปี ก่อนคริสตกาล) และยุคของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มหาราชเข้ายึดอียิปต์ (ราว 332 ปี ก่อนคริสตกาล)

เยเมน

การปกครองในแผ่นดินเยเมนในอดีตสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. ช่วงปี 250 ก่อนคริสตกาล เป็นช่วงที่กษัตริย์สะบะอู (سبأ) ผู้ปกครองนครสะบะอู(ในเยเมน)และบรรดานักปกครองจะเรียกช่วงเวลานี้ว่า มะร็อบสะบะอู (مأرب سبأ) เพราะมีการสร้างเขื่อนกั้นน้ำขนาดใหญ่ในตำบล มะร็อบ โดยมีเมืองหลวงชื่อ ฮัรวาฮ์ (هرواح)

2. ช่วงปี 250-115 ก่อนคริสตกาล ช่วงนี้ถูกเรียกว่า มะร็อบอย่างเดียวเพราะลูกหลานของกษัตริย์สะบะอูได้ย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่ตำบล มะร็อบ

3. ช่วงปี 115 ก่อนคริสตกาล- ค.ศ.300 เป็นช่วงที่เผ่าฮิมยัรมีอำนาจเหนือเผ่าสะบะอู เผ่าฮิมยัรปกครองเยเมนโดยย้ายเมืองหลวงไปที่ริยาดาน (ريدان) เยเมนจึงประสบปัญหาต่างๆมากมายทั้งด้านเศรษฐกิจและการค้าระหว่างดินแดน แคว้นอิญาซที่เคยเป็นแหล่งส่งออกทางการค้าขายถูกกลุ่มอัมบาฏ (انباط) บุกรุกยึดครอง ส่วนเส้นทางค้าขายทางทะเลแดงและอ่าวเอเดนถูกพวกโรมันเข้ามายึดหลังพวกโรมพิชิตอียิปต์ได้ เผ่าต่างๆมีการแข่งขันทางการตลาดภายในมากขึ้น จนทำให้เยเมนประสบภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจขนาดหนัก จนทำให้นักทุน พ่อค้าแม่ขาย เช่น เผ่าเกาะฮุฏอน (حطون) อพยพไปอยู่ดินแดนอื่น

4. ช่วงปี ค.ศ.300 จนถึงการเผยแผ่อัลอิสลามเข้ามาถึงเยเมนในปี ค.ศ.638 ช่วงนี้ในเยเมนมีแต่การรบกันเองระหว่างเผ่าต่างๆ ความไม่ปลอดภัย ความไม่สงบกระจายไปทั่วแผ่นดินเยเมน จนกระทั่งทำให้ฝ่ายปกครองเกิดความอ่อนแอ พวกโรมร่วมมือกับพวกอภิสลิเนียบุกรุกยึดครองเมืองฮัณน์ ไว้ได้ในปี ค.ศ.340 จนถึงปี ค.ศ.378 เยเมนตกอยู่ใต้การปกครองโรมกับพวกอภิสลิเนียโดยมีรัฐบาลจากเผ่าฮิมยัรและเผ่าฮัมดานผลัดเปลี่ยนกันเป็นกษัตริย์ จากนั้นเยเมนก็ได้รับอิสรภาพจนกระทั่งเจ็อนมะร็อบพังทลายลงมา

ค.ศ.523 ฮุนูวาส ได้เป็นกษัตริย์และได้เปลี่ยนศาสนาจากคริสต์เป็นศาสนาบูดาห์ พร้อมกับรณรงค์ เรียกร้องให้ประชาชนหันมานับถืออย่างพระองค์แต่ถูกปฏิเสธ พระองค์จึงสั่งฆ่าหมูโดยจับโยนลงคูยาวๆที่ถูกขุดเตรียมไว้และจุดไฟเผา เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสาเหตุทำให้พวกโรมและอภิสลิเนียเจ็บแค้นและส่งกองทัพ 70,000 กว่าคนเข้ายึดเยเมนเป็นครั้งที่สองในปี ค.ศ. 525 โดยมีอิรบาท (اربات) เป็นแม่ทัพและปกครองเยเมนหลายปีจนกระทั่งเกิดความขัดแย้งกับแม่ทัพอับเราะฮะฮุ (ابرهة الاشرم) และถูกลอบฆ่าตาย พระองค์ได้เป็นกษัตริย์ปกครองและสะสมกองทัพช่างไว้มากมายและเข้าโจมตีนครมักกะฮ์ในปีที่นั้นมีมุฮัมมัด ﷺ ประสูติ

หลังจากสงครามสงบกษัตริย์มะฮัดด์ ยักริบ บุตร ซัฟฟี ชาวเผ่าฮิมยัรแห่งเยเมนไปขอความช่วยเหลือจากพวกเปอร์เซียในปี ค.ศ.575 และวางแผนนำฝูงชนต่อต้านฝ่ายอภิสลิเนียจนเยเมน

ได้รับอิสรภาพ หลังจากหมดยุคกษัตริย์ที่มีเชื้อสายเยเมน พวกเปอร์เซียได้แต่งตั้งกษัตริย์ที่มีเชื้อสายเปอร์เซียขึ้นปกครองเยเมน จนกระทั่งการเผยแผ่อัลอิสลามเข้ามายังเยเมนในปี ค.ศ.638

al-Khaddari ได้กล่าวถึงดินแดนเยเมนยุคแรกๆว่า “ ผู้ที่ถูกเรียกว่ากษัตริย์องค์แรกแห่งเยเมนโบราณคือ สะบะอู ซึ่งเป็นหัวหน้าเผ่าสะบะอูที่เก่าแก่สุดในดินแดนเยเมน ต่อมาเกาะฮุกอนบุตรอามิร ซึ่งเป็นลูกหลานของซาม บุตร นบินุส และเป็นที่ยุ้จักกันในคัมภีร์เตารอต(โตราห์)คือ บัยเกาะซอน เขาเป็นบุคคลแรกที่อพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานที่เยเมนราว 2,030 ปีก่อนคริสตกาล การปกครองดูแลยุคนั้นไม่มีระบบ ไม่มีระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆ และไม่มีกฏการปกครอง บางช่วงทิ้งห่างหลายปีจึงจะมีกษัตริย์องค์ต่อไป กษัตริย์ที่เป็นที่ยอมรับในหมู่ชาวเยเมนคือราชินีแห่งเมืองสะบะอู (พระนางบัลเกส) โดยเรื่องราวของพระนางกับกษัตริย์สุลัยมาน(โซโลมอน)แห่งปาเลสไตน์ถูกกล่าวไว้ในอัลกุรอาน และคัมภีร์เตารอต และกษัตริย์ยุคหลังๆที่เป็นที่ยุ้จักคือ กษัตริย์ยูซุฟ สุนาวาส ซึ่งเปลี่ยนจากศาสนาคริสต์มานับถือศาสนาユูดาย” (al-Khaddari , 2003 : 23-25)

Ibn Kathir ได้อธิบายถึงการใช้อำนาจปกครองในเยเมนยุคโบราณไว้หนังสือ “*al-Bidayah Wa al-Nihayah*” ว่า “ ชนเผ่าฮิมยัร (حِمْيَر) ที่สืบเชื้อสายมาจากลูกหลานเผ่าสะบะอู (سَبَأ) ได้ปกครองเยเมนมาหลายยุคหลายสมัย พวกเขายึดถือตามคำสอนของนบียีซามาโดยตลอด จนกระทั่งกษัตริย์องค์สุดท้ายชื่อ กษัตริย์ยูซุฟ สุนาวาส ขึ้นปกครองพระองค์เปลี่ยนไปนับถือศาสนาユูดายและไม่พอใจที่ชาวเมืองยังนับถือตามคำสอนที่มาจากนบียีซาเหมือนเดิม กษัตริย์สุนาวาสจึงชักชวนให้ชาวเมืองหันมานับถือศาสนาเช่นเขาบ้างแต่ชาวเมืองปฏิเสธ พระองค์ทรงสั่งจุดภูเขาขึ้นและจุดไฟไว้ในนั้น และสั่งสังหารหมู่ชาวเมืองนัจญูรอนที่ปฏิเสธการเรียกร้องตามพระองค์ลงไปในจำนวนเกือบ 20,000 คน ” (Ibn Kathir, 1989 : 156) เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในปี ค.ศ.534 และถูกระบุในอัลกุรอานว่า

﴿ قُتِلَ أَصْحَابُ الْأَخْدُودِ ﴿٤١﴾ النَّارِ ذَاتِ الْوُقُودِ ﴿٤٢﴾ إِذْ هُمْ عَلَيْهَا قُعُودٌ ﴿٤٣﴾ وَهُمْ عَلَىٰ مَا يَفْعَلُونَ بِالْمُؤْمِنِينَ شُهُودٌ ﴿٤٤﴾ وَمَا نَقَمُوا مِنْهُمْ إِلَّا أَن يُؤْمِنُوا بِاللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ﴿٤٥﴾ ﴾

سورة البروج : 4-8

ความว่า บรรดาเจ้าของหลุมพรางถูกสาปแช่ง[4] ไฟที่เต็มไปด้วยเชื้อเพลิง[5] ขณะที่พวกเขานั่งอยู่ตรงหน้าไฟ[6] และพวกเขาเห็นเป็นพยานต่อสิ่งลึกลับของกระทำต่อบรรดาผู้ศรัทธา[7] และพวกเขามีได้แก่เห็นเขาเหล่านั้น เว้นแต่พวกเขาศรัทธาต่ออัลลอฮ์ผู้ทรงอำนาจ ผู้ทรงได้รับการสรรเสริญ[8]

(สุเราะฮ์อัลบรูจ : 4-8)

อบิสลิเนีย

Ibn Kathir กล่าวในหนังสือ “*al-Bidayah Wa al-Nihayah*” ว่า “ ดินแดนอบิสลิเนีย (الحبشة) ปกครองโดยกษัตริย์ที่นับถือศาสนาคริสต์ ช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 6 อบิสลิเนียกำลังมีอำนาจสูงสุด พวกเขามีอำนาจการค้าทางทะเลอย่างกว้างขวาง และมีกองทัพเรือที่เข้มแข็งเพื่อพิชิตพลคมไปทั่วคาบสมุทรอารเบีย ซาม และเปอร์เซีย อาณาจักรอบิสลิเนียเคยเป็นพันธมิตรกับจักรวรรดิไบแซนไทน์ (البيزنطيين) ของโรมมาก่อน ดังนั้นศัตรูจึงเป็นพวกที่นับถือศาสนาคริสต์แถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และจักรวรรดิไบแซนไทน์เคยขอความช่วยเหลือจากกษัตริย์แห่งอบิสลิเนีย ให้จัดส่งกองกำลังมาทางเรือเพื่อปราบกษัตริย์ศุนาวาส (يوسف بن شرحبيل) สังกหามุขามเมืองนัจญูรอน (نجرا) โดยจับชาวเมืองโยนลงสู่ทะเลทั้งเป็น การยกทัพมาครั้งนี้ภายใต้การนำของ 2 แม่ทัพคือ อิบราบัต (اربات) และอับเราะฮะฮ์ อัลอัสรม (ابرهة الاشرم) หลังจากแม่ทัพอิบราบัตยึดเมืองซีอนอาอู (صعاء) ของเยเมนได้และไปปกครองได้ 2 ปี เกิดความขัดแย้งกับแม่ทัพอับเราะฮะฮ์จนเกิดสงครามระหว่างสองฝ่ายขึ้นและจบลงด้วยอิบราบัตถูกฆ่าตาย และแม่ทัพอับเราะฮะฮ์ขึ้นเป็นกษัตริย์ปกครองเยเมนแทน ” (Ibn Kathir , 1989 : 156-157)

ส่วนทางอิรัก (العراق) และเปอร์เซีย (الفرس) Ibn Kathir กล่าวว่า “ อาณาจักรเปอร์เซียมีอำนาจมากโดยจักรพรรดิ (كسرى) เป็นผู้ปกครอง เปอร์เซียเคยส่งกองทัพไปบุกเยเมนภายใต้การบังคับบัญชาของ วะฮ์ริซ (وهريس) กองทัพเปอร์เซียสามารถชนะพวกอบิสลิเนีย และขับไล่พวกอบิสลิเนียออกไปได้หลังพวกอบิสลิเนียปกครองเยเมนมาได้ 72 ปี ดังนั้นเยเมนจึงตกอยู่ภายใต้การปกครองของอาณาจักรเปอร์เซีย ” (Ibn Kathir , 1989 : 164) จนกระทั่งถึงยุคของอัลอิสลามที่เข้ามามีบทบาทในคาบสมุทรอารเบีย เยเมนและประเทศอาหรับทั้งหมดเข้าสู่ศาสนาอัลอิสลาม โดยอยู่ภายใต้อาณาจักรเดียวกันแห่งอัลอิสลาม

อิญาซและมักกะฮ์

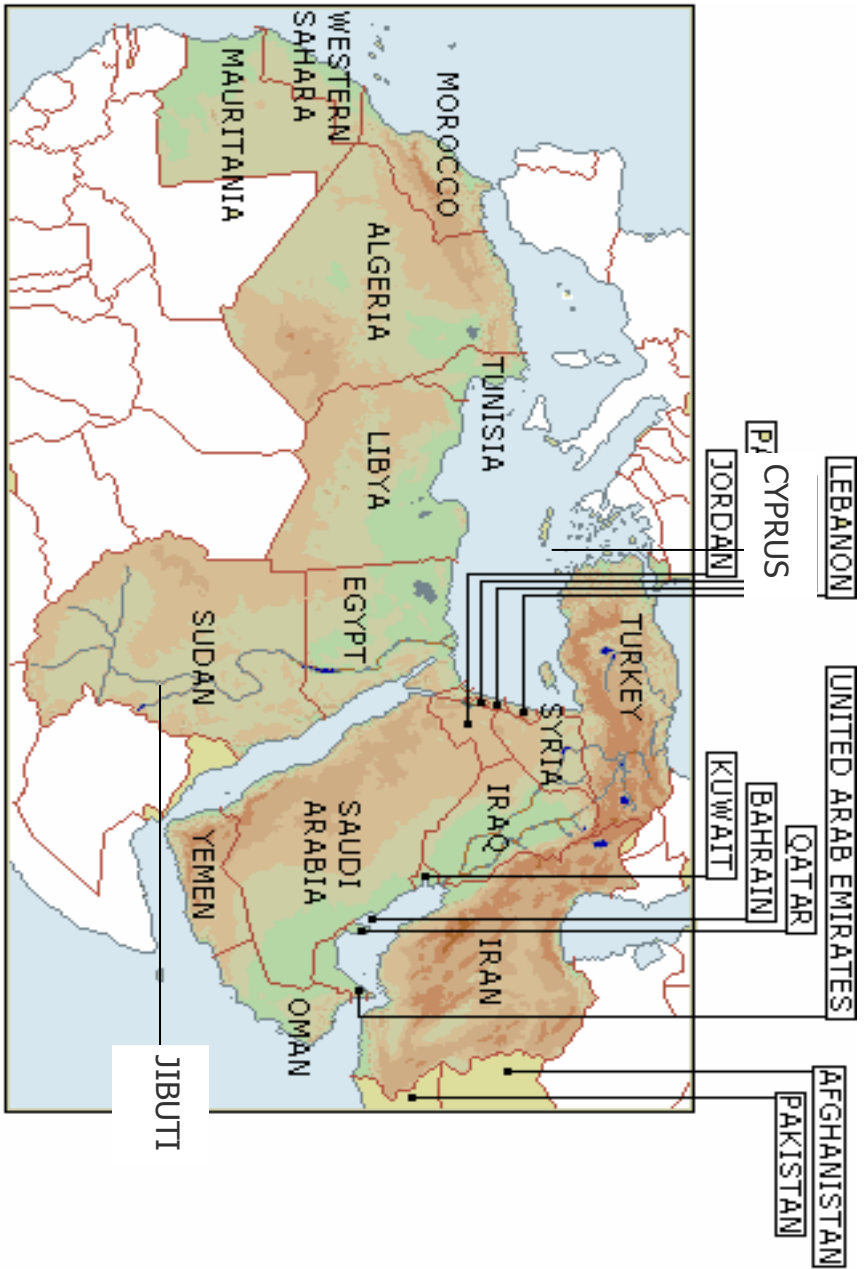
หลังจากเขื่อนมะร็อบในเยเมนพังทลาย เผ่าอัลอัสค์ มุ่งหน้าไปทางมักกะฮ์แต่ปะทะกับเผ่าของฮาริษะฮ์ บุตร อัมร์ (เผ่าคือซซาอะฮ์สึบเชื้อสายมาจากนบีอิสมาอิล) ที่อาศัยอยู่ก่อนและพ่ายแพ้แก่เผ่าฮาริษะฮ์จึงต้องอพยพออกจากดินแดนมักกะฮ์ “ ในช่วงที่เผ่าคือซซาอะฮ์มีอำนาจในแคว้นอิญาซในฐานะกษัตริย์แห่งแคว้น เชื้อสายของกลุ่มอัคนานเดิบโตและขยายตัวอย่างรวดเร็ว บางกลุ่มไปอาศัยอยู่ในแคว้นนัจญ์ดู บางกลุ่มไปอยู่ที่ตามพรหมแดนอิรัก และบะห์เรน การปกครองในมักกะฮ์และแคว้นอิญาซในยุคเผ่าคือซซาอะฮ์มีอำนาจนั้นไม่มีแบบแผนอะไรมาก จนกระทั่งถึงยุคของ กุซัยย์ บุตร กิลาบ ปกครองมักกะฮ์ เขาได้รวบรวมกลุ่มต่างๆที่กระจัดกระจายเป็นหนึ่งเดียว วางกฎระเบียบ ข้อตกลง

ระหว่างกันและก่อตั้งศูนย์กลางประชุมระหว่างกลุ่มต่างๆ เขาเป็นแม่ทัพออกศึกด้วยตนเองและเป็นผู้เปิดประตูกะบะฮ์ด้วยตนเอง นอกจากนี้เขายังจัดกลุ่มคอยดูแลด้านอาหารและน้ำดื่มสำหรับผู้มาประกอบพิธีฮัจญ์ หลังจากเขาสิ้นชีวิตบุตรชายชื่ออับดุลมะนาฟขึ้นปกครองแทน เมื่ออับดุลมะนาฟสิ้นชีวิตอำนาจการปกครองแบบหนึ่งเดียวจึงเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากอับดุลมะนาฟมีบุตรชาย 4 คน และต่างคนต่างแก่งแย่งกันในการเป็นผู้นำจนเกือบเกิดสงครามระหว่างพี่น้อง แต่ทุกอย่างยุติได้ด้วยดีโดยการกระจายอำนาจ แบ่งหน้าที่ต่างๆ ไปสู่บุตรทั้ง 4 คนของอับดุลมะนาฟ ช่วงนี้แม้จะเกิดสงครามฟุญาญาร(ชื่อสงคราม)ระหว่างเผ่าเกซและเผ่ากินานะฮ์ แต่ชาวกรือยซก็สามรถก่อตั้งสหพันธ์ฟุดุล(สมานฉันท์)ขึ้นมาได้ องค์การดังกล่าวทำหน้าที่บริหาร ควบคุม และดูแลชาวอาหรับทั้งหมดทุกเผ่าเพื่อสร้างความสงบสุขในแผ่นดินมักกะฮ์ หลังจากนั้นไม่นานยุคอัลอิสลามก็มาถึง ” (al-Khaddari , 2003 : 43-44) แม้ว่าแคว้นและหัวเมืองใหญ่ต่างๆจะนิยมปกครองแบบกษัตริย์ แต่ชาวชนบทที่ห่างไกลจากตัวเมืองต่างๆยังนิยมปกครองแบบมีหัวหน้าเผ่าเป็นผู้นำเผ่าอย่างเดิมเช่น แคว้นนัจญัจด์

ประวัติศาสตร์การปกครองข้างต้นชี้ให้เห็นว่า บรรดากษัตริย์ที่เป็นพวกอาหรับอพยพมาจากเยเมนและมีอำนาจทางการเมืองในแผ่นดินบาบิโลน เยเมน และดินแดนซาม ต่างมีอำนาจทางการเมืองดินแดนเพียงในนามเท่านั้น แต่การปฏิบัติภารกิจจริงๆตกอยู่ภายใต้การดำเนินงานและสนองตอบตามนโยบายของพวกโรมและพวกเปอร์เซีย ซึ่งต่างจากกษัตริย์ที่อยู่ทางแคว้นอิญาซและมักกะฮ์ที่มีอิสระอย่างเต็มที่ในการปกครองเพราะไม่ได้เป็นเมืองขึ้นชนชาติใด

สาเหตุที่ดินแดนดังกล่าวมีแต่การทำสงครามและไร้สันติภาพเป็นผลมาจาก “ ความปั่นป่วนทางการเมืองและแนวคิดการล่าอาณานิคมที่ครอบงำชนชาติ ดังนั้นสังคมโลกยุคนั้นจึงมีแต่นักล่าและผู้ถูกล่า ผู้ปกครองและผู้ถูกปกครอง ผู้กดขี่และผู้ถูกกดขี่ ” (al-Mubarakafuri , 1997 : 33)

ปัจจุบันในกลุ่มตะวันออกกลางจะมีการปกครองทั้งระบบกษัตริย์ เช่น ซาอุดีอาระเบีย จอร์แดน และปกครองระบบประธานาธิบดี เช่น อียิปต์ ซีเรียและอิรัก และได้มีการก่อตั้งสันนิบาตอาหรับขึ้น เพื่อเป็นศูนย์รวมอาหรับให้เป็นหนึ่งเดียว นอกจากนี้ยังมีองค์กรอื่นๆระหว่างชาติอาหรับในตะวันออกกลางมากมาย

แผนที่ตะวันออกกลาง

ที่มา : <http://www.mideastweb.org/maps.htm>

ความรู้ทั่วไปของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน

1. ความสำคัญของคัมภีร์อัลกุรอาน

อัลกุรอานเป็นคัมภีร์ที่มีความสำคัญทางศาสนาอิสลาม และมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตสำหรับมุสลิมและมนุษยชาติทั้งมวล ดังอัลลอฮ์ ﷻ ผู้ทรงรอบรู้ได้ทรงดำรัสในอัลกุรอานว่า

﴿يَأْتِيهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَ كُفْرَهُنَّ مِنْ رَبِّكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا﴾

سورة النساء : 174

ความว่า โอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แน่نونได้มีหลักฐานจากพระเจ้าของท่านมายังพวกเจ้าแล้ว และเราได้ประทานทางนำอันชัดแจ้งแก่พวกท่าน

(สุเราะฮ์อันนิซาอ์ : 174)

แม้ว่าอัลกุรอานจะเป็นภาษาอาหรับ แต่มิได้หมายความว่าอัลกุรอานจะถูกให้ใช้เป็นบัญญัติศาสนาเฉพาะชนชาติอาหรับเท่านั้น เพราะการเป็นศาสนทูตของนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้นครอบคลุมมนุษยชาติทั้งมวล ดังพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลกทรงดำรัสในอัลกุรอานว่า

﴿قُلْ يَأْتِيهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾

سورة الاعراف : 158

ความว่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าโอ้มนุษยชาติทั้งหลาย แท้จริงฉันคือศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์มายังพวกท่านทั้งมวล

(สุเราะฮ์อัลอะอฺรอฟ : 158)

การประทานคัมภีร์อัลกุรอานให้แก่ นบีมุฮัมมัด ﷺ เป็นส่วนหนึ่งจากพระเมตตาของพระองค์ที่ประสงค์ให้แก่มนุษยชาติได้รับประโยชน์จากคัมภีร์อัลกุรอาน อัลกุรอานระบุว่า

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾

سورة الانبياء : 107

ความว่า และเรามิได้ส่งท่านมาเว้นแต่เพื่อความเมตตาแก่มนุษยชาติ

(สุเราะฮ์อัลอัมบียาอ์ : 107)

นบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวถึงความสำคัญของอัลกุรอานที่มีต่อมนุษยชาติว่า

(ما من الأنبياء نبي إلا أعطي ما مثله آمن عليه البشر، وإنما كان الذي أوتيته وحيا أوحاه الله إلي، فأرجو أن أكون أكثرهم تابعا يوم القيامة)

ความว่า ไม่มีนบีองค์ใดเว้นแต่ถูกประทานสิ่งหนึ่งแก่เขาสิ่งที่มีมนุษย์ต้องศรัทธาหนีมัน โดยเฉพาะสิ่ง
ที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงให้แก่ฉันดังนั้นฉันหวังว่าวันอาคิเราะฮ์ฉันจะมีผู้ตามได้มากกว่าพวกเขา

(รายงาน โดยบุคอรี หมายเลข 4696)

2. ความหมายของอัลกุรอาน

Al-Zarqani ได้กล่าวถึงความหมายเชิงภาษาศาสตร์ของอัลกุรอานว่า “ คำว่าอัลกุรอาน
(القرآن) เป็นภาษาอาหรับมาจากรากศัพท์(ภาษาอาหรับ)ว่า เกาะเราะอะ (قرأ) ซึ่งมีความหมายว่า อ่าน ”
(Al-Zarqani , 1998 : 14)

ดังนั้นคำว่า อัลกุรอาน จึงไม่ใช่คำที่ผันมาจากคำอื่น แต่เป็นคำซึ่งมีความหมายในตัวของ
มันเอง ส่วนความหมายทางวิชาการ Al-Zarqani กล่าวว่า “ อัลกุรอานคือพระคำรัสแห่งอัลลอฮ์ ﷻ ซึ่ง
เป็นสิ่งที่มีความมหัศจรรย์(มีวะญูฮ)ในตัวเองประทานให้แก่บิหมัมมัด ﷺ ด้วยถ้อยคำภาษาอาหรับ ถูก
บันทึกในมุศอับ(แผ่นจารึก) ถูกอ่านโดยผู้จงรักภักดีต่อพระองค์ ถูกรายงานด้วยสายรายงานถูกต้อง
เชื่อถือได้ ” (Al-Zarqani , 1998 : 15) โดยเริ่มต้นด้วยสุเราะฮ์อัลฟาติฮะฮ์ และจบลงด้วยสุเราะฮ์อันนาส

ส่วนคำว่า อัลวะฮยู (الوحي) ซึ่งแปลว่า วิวรณ์ นั้น Manna'a al-Qattan ได้อธิบาย
ความหมายของ อัลวะฮยู ว่าคือ “ การแจ้งให้รู้ของอัลลอฮ์ในสิ่งที่เป็นความปรารถนาจากทางนำของ
พระเจ้าแก่ผู้ที่พระองค์ทรงเลือกสรรมาจากบรรดาบ่าวของพระองค์ด้วยวิธีลับ (รู้เฉพาะผู้ให้และผู้รับ)
และรวดเร็ว ” (Manna'a al-Qattan, 1992 : 29)

ด้วยเหตุนี้อัลวะฮยูจึงเกิดขึ้นกับบุคคลที่อัลลอฮ์ทรงเลือกเท่านั้น โดยไม่สามารถขึ้นกับ
บุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่ว่าจะด้วยวิธีแบบทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม อีกทั้งยังเป็นการยืนยันการเป็นนบี
ของผู้ที่ได้รับวิวรณ์จากพระเจ้าว่าเป็นผู้ที่ปราศจากอาการป่วยทางจิตหรือฝันเพ้อ เพราะบุคคลที่มีอาการ
ผิดปกติจากบุคคลธรรมดาพระเจ้าจะเลือกมาเป็นผู้ประกาศศาสนาได้อย่างไร

อย่างไรก็ตามกลุ่มต่อต้านอัลอิสลาม และกลุ่มที่มีความสงสัยในอัลกุรอานได้ตั้งข้อสงสัย
ว่า อัลวะฮยู เกิดขึ้นกับมนุษย์ได้จริงหรือ? โดยพวกเขาอาศัยเพียงความเชื่อมั่น ความรู้ และสติปัญญา
ของตนเองเท่านั้น ส่วนนักวิจัยรุ่นใหม่อาศัยหลักการวิจัยเข้ามาช่วยค้นหา ทดสอบ ตรวจสอบ ความ
เป็นไปได้ของวิวรณ์ เพื่อหาข้อพิสูจน์ทางวิชาการและตอบคำถามข้อสงสัยดังกล่าว แต่ความมานะ
พยายามจากข้อสงสัยของบุคคลดังกล่าว ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสงสัยตั้งแต่ครั้งแรกจึงทำให้พวก
เขาไม่ประสบความสำเร็จ อัลวะฮยูยังคงเป็นกรณีศึกษาที่มีคัมภีร์สำหรับผู้มีใจปฏิเสธต่อไป al-Zarqani
กล่าวว่า สำหรับพวกเรา(มุสลิม)จะเริ่มต้นการศรัทธาต่อเรื่องอัลวะฮยูโดยอาศัยหลักฐานทางศาสนา ก่อน
ใช้สติปัญญาและหลักฐานทางวิชาการ การศรัทธาอย่างมั่นคงในความเป็นไปได้ของอัลวะฮยูนั้นคือก้าว
แรกขั้นพื้นฐานในเรื่องนี้ ” (al-Zarqani , 1998 : 66)

3. การประทานคัมภีร์อัลกุรอาน

การประทานอัลกุรอานมายังนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้นมี 3 ขั้นตอนคือ (1) การประทานลงมาที่เลอาฮ์ อัลมะฮฟูฟุฮ์ (แผ่นจารึกที่ถูกรักษา) ซึ่งเป็นการประทานลงมาครั้งเดียวทั้งเล่ม การประทานลงมาในเลอาฮ์มะฮฟูฟุฮ์นั้นมนุษย์ไม่หยั่งรู้วิธีการและระยะเวลาของมันได้ นอกจากได้รับรู้ได้จากคัมภีร์อัลกุรอานเองดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ ﴿٢١﴾ فِي لَوْحٍ مَّحْفُوظٍ ﴿٢٢﴾﴾

سورة البروج : 21-22

ความว่า มิใช่เช่นนั้นดอกที่พวกเขาไม่ยอมเชื่อถือคือกุรอานอันรุ่งโรจน์[21] อยู่ในแผ่นจารึกที่ถูกเก็บรักษาไว้

(สุเราะฮ์อัลบรูจญ์ : 21-22)

ต่อมาได้แก่ (2) การประทานอัลกุรอานจากเลอาฮ์มะฮฟูฟุฮ์มายังบัยตุลอิชชะฮะฮ์ในชั้นฟ้าที่หนึ่ง (ชั้นฟ้าต่ำสุด อัลสะมาอ์อัลकुْنَا) ในเดือนเราะมะฎอนคืนแห่งลัยละตุลก็อดรฺ (หรือคืนแห่งการกำหนดสภาวะการณ) เป็นการประทานแบบครั้งเดียวโดยมิได้ทยอยลงมาดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿سَهْرٌ رَّمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْءَانُ﴾

سورة البقرة : 185

ความว่า เดือนเราะมะฎอนคือเดือนซึ่งประทานอัลกุรอานในเดือนนี้

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 185)

และขั้นตอนสุดท้ายคือ(3)การประทานอัลกุรอานอย่างทยอยลงให้กับนบีมุฮัมมัด ﷺ ตามวาระและเหตุการณ์ต่างๆกัน โดยผ่านญิบรียล(ผู้นำสาส์น) ดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿وَإِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ

عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٩٥﴾﴾

سورة الشعراء : 192-195

ความว่า และแท้จริงมันเป็นการประทานลงมาของพระเจ้าแห่งสากลโลก[192] อรรูหฺ(ญิบรียล) ผู้ซื่อสัตย์ได้นำมันลงมา[193] ยังหัวใจของเจ้าเพื่อเจ้าจักได้เป็นผู้ตักเตือนคนหนึ่ง[194] เป็นภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง[192]

(สุเราะฮ์อัลชุกรอฮ์ : 192-195)

อัลกุรอานคือพระคำรัสแห่งอัลลอฮ์ ﷻ ที่ญิบรียลได้นำมาให้กับนบีมุฮัมมัด ﷺ ตั้งแต่อายะฮ์แรกจนถึงอายะฮ์สุดท้าย โดยญิบรียลและนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องในการประดิษฐ์และเรียบเรียงพระ

คำรัสแต่ประการใด และสิ่งที่ญิบรีลได้รับมาจากพระเจ้าแล้วนำมามอบให้แก่บิหมุฮัมมัด ﷺ ไม่ใช่แค่ความหมายของอัลกุรอานเหมือนอย่างนักบูรพาคติตะวันตก หรือบางคนเข้าใจว่าถ้อยคำของอัลกุรอานนั้นมาจากญิบรีลหรือไม่ก็มาจากภาษาของบิหมุฮัมมัด ﷺ แต่สิ่งที่ญิบรีลได้รับมานั้นคือพระคำรัสแห่งอัลลอฮ์ผู้ทรงเดชานุภาพ(กะลามอัลลอฮ์)

al-Zarqani กล่าวว่า“ ความจริงญิบรีลเป็นเพียงผู้ที่มีหน้าที่รับอายะฮ์อัลกุรอานมาจากอัลลอฮ์ ﷻ และนำมาบอกกล่าวกับบิหมุฮัมมัด ﷺ ส่วนบิคือบุคคลที่รับคำสอนมาจากญิบรีลและท่องจำ อธิบายความหมายเพื่อนำไปสั่งสอนและเผยแผ่ต่อมนุษยชาติให้ปฏิบัติตามเท่านั้น ” (al-Zarqani , 1998 : 50) พระนางอาอิชะฮ์กล่าวถึงการประทานอัลกุรอานให้กับบิหมุฮัมมัด ﷺ ในช่วงแรกๆว่า

(أول ما بدىء به رسول الله صلى الله عليه وسلم من الوحي الرؤيا الصالحة في لا يرى رؤيا إلا جاءت مثل فلق الصبح، ثم حجب إليه الخلاء، وكان يخلو بغار حراء)

ความว่า สิ่งแรกที่บิหมุฮัมมัด ﷺ ได้รับอัลวะฮยู(วิวรณ์)คือการหลับฝันที่ศิษณะนอน ซึ่งพระองค์ไม่เคยฝันเห็นมาก่อนเหมือนรุ่งอรุณ ต่อมาท่านรักที่จะอยู่อย่างสงบคนเดียว และท่านจึงปลีกตัวไปพำนัก ณ ถ้ำฮิรออู เพียงลำพัง

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 3)

อัลฮาริษ บิน ฮิฮาม เคยถามบิหมุฮัมมัด ﷺ เกี่ยวกับลักษณะการประทานอัลกุรอาน (วิวรณ์)และท่านได้ตอบคำถามดังปรากฏในอัลหะดีษบุคอรีฮ์ว่า

(أحياناً يأتيني مثل صلصلة الجرس وهو أشد علي فيفصم عني وقد وعيت عنه مقال وأحياناً يتمثل لي الملك رجلاً فيكلمني فأعي ما قال)

ความว่า บางทีจะมาเหมือนเสียงสั้นกระดิ่ง มันทำให้ฉันอื้อที่สุดแล้วมันก็พ่นคลาย และฉันจดจำจากสิ่งที่เขากล่าวและบางครั้งมะลาอิกะฮ์จะมาในรูปผู้ชายและพูดกับฉันดังนั้นฉันจำสิ่งที่เขาได้พูด

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 2)

อายะฮ์แรกของการประทานอัลกุรอานคือ อายะฮ์ว่าด้วยการศึกษา การค้นคว้า ซึ่งเป็นหนทางแรกที่จะนำมนุษย์ให้พ้นจากความมมงายและนำพามนุษย์ให้พ้นจากความดำหลังอัลกุรอานระบุว่า

﴿ أَقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۝ أَقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۝ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ

﴿ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۝﴾

سورة العلق : 1-5

ความว่า จงอ่านด้วยพระนามของพระเจ้าของเจ้าผู้ทรงบังเกิด ทรงบังเกิดมนุษย์มากจากก้อนเลือด จงอ่านเถิด พระเจ้าของเจ้าผู้ทรงใจบุญยิ่ง ผู้ทางสอนการใช้ปากกา ผู้ทรงสอนมนุษย์ในสิ่งที่เขาไม่รู้

(สุเราะฮ์อัลอะลัก :1-5)

ส่วนอายะฮ์สุดท้ายนั้นนักวิชาการมีความเห็นแตกต่างโดยสามารถสรุปได้ดังนี้
 ทักษนะที่ 1 อายะฮ์สุดท้ายที่ถูกประทานลงมาคือ อายะฮ์ที่กล่าวถึงเรื่องดอกเบ็ญ

﴿يَأْتِيهَا الذِّبَابُ ءَامِنُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ مِنَ الرِّبَا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

سورة البقرة : 278

ความว่า บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด และจงละเว้นดอกเบ็ญที่ยังเหลืออยู่เสีย หากพวกเจ้าเป็นผู้ศรัทธา

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 278)

ทักษนะที่ 2 อายะฮ์สุดท้ายที่ถูกประทานลงมาคือ อายะฮ์ที่กล่าวถึงการกลับคืนสู่พระเจ้า

﴿وَأَتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾

سورة البقرة : 281

ความว่า และพวกเจ้าจงยำเกรงวันหนึ่งซึ่งพวกเจ้าจะถูกนำกลับไปสู่อัลลอฮ์ในวันนั้น แล้วแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทน โดยครบถ้วนตามที่ชีวิตนั้นได้แสวงหาไว้โดยพวกเขาจะไม่ถูกอธรรม

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 281)

ทักษนะที่ 3 อายะฮ์สุดท้ายที่ถูกประทานลงมาคือ อายะฮ์ที่กล่าวถึงเรื่องหนี้สิน

﴿يَأْتِيهَا الذِّبَابُ ءَامِنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى فَاكْتَبُوهُ﴾

سورة البقرة : 282

ความว่า บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลายเมื่อพวกเจ้าต่างมีหนี้สินกันจะด้วยหนี้สินใดๆก็ตาม จงกว่าจะถึงกำหนดเวลา(ใช้หนี้)ตามที่ถูกระบุไว้ จงบันทึกหนี้สินนั้นเสีย

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 282)

นอกจากนั้นยังมีอายะฮ์อื่นๆอีก แต่ทักษนะที่มีสายรายงานกล่าวถึงมากที่สุดคือ อายะฮ์ว่าด้วยการดอกขำมนุษย์ชาติทั้งมวลให้ระลึกถึงวันแห่งการกลับคืนสู่พระองค์ และวันแห่งการตอบแทนในสิ่งที่มีมนุษย์ได้เชื่อและปฏิบัติบนโลกนี้ al-Zarqani (1998 : 98) กล่าวถึงอายะฮ์สุดท้ายที่ถูกประทานลงมาคือ อายะฮ์ที่ 218 สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ที่กล่าวว่า

﴿وَأَتَّقُوا يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ﴾

سورة البقرة : 281

ความว่า และพวกเจ้าจงยำเกรงวันหนึ่งซึ่งพวกเจ้าจะถูกนำกลับไปสู่อัลลอฮ์ในวันนั้น แล้วแต่ละชีวิตจะถูกตอบแทน โดยครบถ้วนตามที่ชีวิตนั้นได้แสวงหาไว้โดยพวกเขาจะไม่ถูกอธรรม

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 281)

อายะฮ์ดังกล่าวมีสายรายงานจำนวนมากมาสนับสนุน โดยเฉพาะจากเศาะหาบะฮ์ เช่น อิบน์อับบาสและทัศนะนี้ถือว่าน้ำหนักมากที่สุด อย่างไรก็ตามเราสามารถรวมทัศนะทั้ง 3 เข้าด้วยกัน ได้ ดังคำกล่าวของ al-Zarqani (1998 : 98) ว่า อิหม่ามชะฎฎีย์ให้ความสำคัญเห็นว่าอายะฮ์ดังกล่าวข้างต้นถูกประทานลงมาครั้งเดียวกันเหมือนการเรียบเรียงในมุศฮับ เพราะมันเป็นเรื่องราวเดียวกันและทุกอายะฮ์ต่างบอกเล่าให้แก่นักและกัน

การที่อัลกุรอานถูกทอยประทานลงมาให้แก่คนบีมุฮัมมัด ﷺ นั้นไม่ได้บ่งบอกถึงความบกพร่อง ความไม่สมบูรณ์ของอัลกุรอาน หรือตามคำกล่าวหาของผู้มีหวังดีต่ออัลอิสลามว่าอัลกุรอานมาจากน้ำมือมนุษย์ แต่การทอยประทานอัลกุรอานลงมาแฝงไปด้วยเหตุผลและประโยชน์ต่าง ๆ มากมาย ทั้งที่มนุษย์สามารถรู้ได้และรู้ไม่ถึง ดังอัลลอฮ์ ﷻ ทรงตรัสในอัลกุรอานว่า

﴿وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً وَاحِدَةً كَذَلِكَ لِنُتَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلًا﴾

سورة الفرقان: 32

ความว่า และบรรดาผู้ปฏิเสธศรัทธากล่าวว่าทำไมอัลกุรอานจึงไม่ถูกประทานลงมาครั้งเดียวกันทั้งหมด? ที่เป็นเช่นนั้นเพื่อเราจะทำให้หัวใจของเจ้ามั่นคงหนักแน่นและเราได้จัดให้มันเป็นระเบียบ

(สุเราะฮ์อัลฟุรกอน : 32)

การที่อัลกุรอานถูกประทานลงมาให้แก่คนบีมุฮัมมัด ﷺ ทีละเล็กทีละน้อย ตามสถานการณ์นอกเหนือจะมีเป้าหมายเพื่อสร้างความหนักแน่น สร้างความมั่นคงให้เกิดขึ้นแก่หัวใจของนบีผู้ได้รับการคัดเลือกจากพระเจ้าแล้วยังสร้างความสะดวกสบายแก่ผู้ที่จะรับไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นในแง่การจดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของอัลกุรอาน โดยพร้อมนำไปปฏิบัติได้ทันที ด้วยเหตุนี้การประทานอัลกุรอานอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามลำดับความสำคัญ มีระเบียบแบบแผน จึงสามารถตอบข้อซักถาม ชี้แนะ เปรียบเทียบ และแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ได้ทันทีถ่วงที และเป็นแนวทางการให้การศึกษาที่เหมาะสมกับประชาชาติทุกยุคทุกสมัยที่จะเริ่มต้นปฏิรูปทางการศึกษาพร้อมสามารถลงมือปฏิบัติ โดยเฉพาะยุคอาหรับที่ไม่สามารถอ่านเขียนได้อีกทั้งยังขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน ดังนั้นการประทานอัลกุรอานตามวาระและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนจนนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษาในโลกอิสลาม จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้ชนิดหนึ่ง ซึ่งโลกการศึกษาปัจจุบันนำมาบรรจุเป็นหลักสูตรการเรียนการสอนให้แก่ชนรุ่นหลัง และข้อสำคัญยังเป็นการบ่งชี้ถึงความมหัศจรรย์ของอัลกุรอานทางวิชาการและศาสตร์แขนงต่างๆ ที่มีอย่างต่อเนื่อง ครั้งแล้วครั้งเล่า เพื่อตอกย้ำหัวใจของผู้ปฏิเสธให้ยอมรับว่าอัลกุรอานมาจากอัลลอฮ์ ﷻ ไม่ได้มาจากน้ำมือมนุษย์

al-Zuhaili กล่าวว่า “ อัลกุรอานมิได้ถูกประทานลงมาเป็นกลุ่ม(ครั้งเดียวทั้งหมด) เหมือนการประทานคัมภีร์เตารอตแก่คนบีมุซาและคัมภีร์อินยีลแก่คนบีอิซา เพื่อที่จะไม่สร้างภาระที่หนักยิ่งแก่ผู้รับบัญญัติต่างๆมาปฏิบัติ แต่อัลกุรอานได้ถูกประทานลงบนหัวใจนบี ﷺ โดยผ่านผู้นำศาสน(ญิบ

ริล)ในสภาพแยกออกไปตามสถานการณ์ต่างๆและเหตุการณ์ต่างๆ หรือเป็นคำตอบให้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและวาระต่างๆหรือเป็นคำถามและข้อเสนอแนะ”(al-Zuhaili , 1991 : 1)

4. การรวบรวมและการบันทึกคัมภีร์อัลกุรอานสมัยนบี ﷺ

ทุกสิ่งที่เป็นวัตถุหากปราศจากการเก็บรักษาดูแลเอาใจใส่ต่อสิ่งนั้น การสูญหายก็ย่อมเกิดขึ้นเป็นธรรมดา และการดูแลรักษารวบรวมจากสิ่งต่างๆอาจจะมีวิธีการที่แตกต่างกันออกไป วัตถุหลายชนิดอาจจะเก็บรักษามันไว้โดยไม่ต้องทำความเข้าใจกับวัตถุนั้น หรือทำความเข้าใจก่อนการรวบรวมแล้วนำไปเก็บรักษาไว้ หรือเก็บรักษาไว้ก่อนแล้วมาทำความเข้าใจพร้อมปฏิบัติตามภายหลัง แต่การรวบรวมอัลกุรอานต่างจากการเก็บรักษาที่กล่าวมาอย่างสิ้นเชิง เพราะการรวบรวมอัลกุรอานหมายถึงการรวมอัลกุรอานด้วยการจำอย่างเข้าใจในหัวใจเป็นอันดับแรก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บพิทักษ์รักษาไว้เป็นทางนำแก่นุชชชาติตราบจนถึงวันอวสานของโลก ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿ لَا تُحْرِكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ بِهِ ۚ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْءَانَهُ ۚ فَإِذَا قَرَأْتَهُ فَاتَّبِعْ قُرْءَانَهُ ۚ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۚ ﴾

سورة القيامة : 17-19

ความว่า แท้จริงหน้าที่ของเราคือการรวบรวมอัลกุรอาน(ไว้ในทรวงอกเจ้า) และการอ่านเพื่อจดจำ[17] ดังนั้นเมื่อเราอ่านกุรอาน เจ้าจงติดตามการอ่านนั้น[18] ต่อมาหน้าที่ของเราคือการอธิบายอัลกุรอาน[19] (สุเราะฮ์อัลคิยามะฮ์ : 17-19)

บางครั้งการรวบรวมอัลกุรอานหมายถึงการจดบันทึกอายะฮ์ต่างๆของอัลกุรอานไว้บนวัตถุและอื่นๆ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้คือพระประสงค์ของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาตั้งระบุนในอัลกุรอานว่า

﴿ إِنَّا خُنُّنَّا الَّذِ كْرَ وَإِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ ﴾

سورة الحجر : 9

ความว่า แท้จริงเราได้ประทานคำตักเตือนลงมาและแท้จริงเราเป็นผู้รักษามันอย่างแน่นอน

(สุเราะฮ์อัลฮิจร : 9)

ด้วยหลักการเหตุนี้เอง การรวบรวมอัลกุรอานในสมัยนบีมุฮัมมัด ﷺ จึงเป็นการรวบรวมไว้ในหัวใจด้วยการจดจำหรือท่องจำพร้อมเข้าใจวัตถุประสงค์แต่ละบทแต่ละตอน ซึ่งสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติและสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ทันที โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่สามารถอ่านเขียนได้จึงอัลกุรอานระบุนว่า

﴿هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا مِن قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ﴾

سورة الجمعة : 2

ความว่า พระองค์ทรงเป็นผู้แต่งตั้งศาสนทูตขึ้นคนหนึ่งในหมู่ผู้ไม่รู้จักหนังสือจากพวกเขาเองเพื่อสาธยายอายะฮ์ต่าง ๆ ของพระองค์แก่พวกเขา และทรงทำให้พวกเขาศุภผ่อง และทรงสอนคัมภีร์และความสุขุมคัมภีร์ภาพแก่พวกเขาและแม้ว่าแต่ก่อนนี้พวกเขาอยู่ในการหลงผิดอย่างชัดเจนก็ตาม

(สุเราะฮ์อัลญุมอะฮ์ : 2)

บุคคลที่มีอัมมัต ﷺ การท่องจำอัลกุรอานและการทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายศึกษาเนื้อหาสาระของอัลกุรอาน เพื่อนำไปยึดถือและปฏิบัติจึงเป็นสิ่งที่บรรดาเศาะหาบะฮ์¹²ของท่านให้ความสำคัญและสนใจเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นความต้องการในการจดบันทึกในระยะแรกๆจึงไม่มีความจำเป็น การให้ความสำคัญดังกล่าวส่งผลให้การเรียนการสอน การถ่ายทอด และการเผยแพร่จึงขยายวงกว้างเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เศาะหาบะฮ์บางท่านถูกส่งไปยังตำบลอื่นๆหรือหัวเมืองอื่น เพื่อสอนอัลกุรอานและหลักการ เช่น การส่ง มุศอับ บุตร อุมร์ และอิบนุอุมมัมกตุม ไปยังนครมะดีนะฮ์ก่อนการอพยพ และส่งมูอาษบุตร ญะบัล ไปยังมักกะฮ์หลังการอพยพ บุคคลที่มีอัมมัต ﷺ กล่าวถึงบุคคลที่สามารถจดจำอัลกุรอานได้ดีดังปรากฏในอัลหะดีษบุคอรีฮ์ว่า

(خذوا القرآن من أربعة، من عبد الله بن مسعود، وسالم، ومعاذ، وأبي بن كعب)

ความว่า พวกท่านจงเอาอัลกุรอานจาก 4 คนนี้คือ อับดุลเลาะฮ์ บิน มัสอูด และ ซาลิม และมูอาษและอูบัยยฺ บิน กะบ

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 4713)

ในแต่ละปีบุมีอัมมัต ﷺ จะได้รับการทบทวนอัลกุรอานกับญิบรีล(ผู้นำสาส์น)ดังปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีฮ์ว่า

(أن جبريل كان يعارضني بالقرآن كل سنة، وإنه عارضني العام مرتين، ولا أراه إلا حضر أجلي)

ความว่า แท้จริงญิบรีล(ผู้นำสาส์น)จะมาทบทวนอัลกุรอานให้ฉันทุกปี โดยจะมาทบทวนให้ฉันปีละสองครั้ง และฉันไม่เห็นเขาอีกเว้นแต่จะญัตล(การสิ้นชีวิต)ของฉันได้มาถึงแล้ว

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 3426)

¹² เศาะหาบะฮ์หมายถึงบุคคลที่อยู่ร่วมสมัยหรือเคยพบกับบุมีอัมมัต ﷺ

หลังจากวันเวลาผ่านระยะหนึ่งสังคมมุสลิมเริ่มสนใจที่จะเรียนรู้การอ่านการเขียนจนหลายคนสามารถอ่านออกเขียนได้ บรรดาเศาะหาบะฮ์หลายท่านมีความพร้อมในด้านต่างๆ เช่น อับบักร์, อุมีร์, อุษมาน, มุอาวิยะฮ์, คอลิด บุตร วะลิด, อุบัยยฺ บุตร กะบุ, เซด บุตร ฮาบิต, ฮาบิต บุตร เกส นบี มุฮัมมัด ﷺ จึงเริ่มที่จะเรียกใช้บรรดาเศาะหาบะฮ์ให้จดบันทึกทั้งที่ดั่งมีปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีฮ์ว่า (ادع لنا زيدا، وليجئ باللوح والدواة والكتف، أو: الكتف والدواة ثم قال: (اكتب: "لا يستوي القاعدون")

ความว่า เจ้าจงไปเรียกซัยด์มาเพื่อเรา และจงให้เขานำกระดานจดบันทึก(แผ่นบันทึก)มาด้วย ต่อมาท่านได้กล่าวว่า จงเขียนว่า บรรดาผู้ไม่นั่งเฉย (จากบรรดามุสุมินและบรรดาผู้เสียสละในวิถีทางของอัลลอฮ์นั้น) จะไม่เท่ากัน

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 4804)

ขณะเดียวกันนบี ﷺ จะสั่งห้ามจดบันทึกสิ่งที่ไม่ใช่อัลกุรอาน เพื่อป้องกันความสับสนและการปะปนกันระหว่างอัลกุรอานและสิ่งที่ไม่ใช่อัลกุรอาน ยุคของท่านอัลกุรอานจะถูกบันทึกบนหนังสัตว์ ใบไม้ กิ่งอินทผลัม แผ่นหิน กระดุกอูฐ และอื่นๆ โดยท่านจะเป็นผู้ชี้แนะในการเรียบเรียงอายะฮ์และสุเราะฮ์ต่างๆ ก่อนจะนำไปเก็บรักษาไว้ในบ้านท่านดังปรากฏในอัลหะดีษว่า

(كنا عند رسول الله صلى الله عليه وسلم نؤلف القرآن من الرقاع)

ความว่า พวกเราอยู่กับนบีพวกเราจดบันทึกอัลกุรอานจากริกอกอ(หนังสัตว์, ใบไม้)

(รายงานโดยติรมิซียฺ หมายเลข 3954)

Manna'a al-Qattan ได้อธิบายเกี่ยวกับการบันทึกอัลกุรอาน ในหนังสือ “*Mabahith Fi Ulum Al-Qur'an*” ว่า “เมื่อมีมุฮัมมัด ﷺ ได้รับการประทานอัลกุรอานจากอัลลอฮ์ ﷻ ท่านจะรีบท่องจำและทำความเข้าใจในสิ่งที่ท่านได้รับ และท่านยังมีนักเขียนคอยจดบันทึกอัลกุรอานอีก เช่น อาลี, มุอาวิยะฮ์, อุบัยยฺ บุตร กะบุ, ซัยด บุตร ฮาบิต ดังนั้นเมื่ออัลกุรอานถูกประทานลงมาท่านจะใช้นักเขียนเหล่านี้ทำการบันทึกอัลกุรอานทันที โดยท่านจะเป็นผู้ชี้แนะในการเรียงอายะฮ์และสุเราะฮ์ บางครั้งจะถูกเขียนจารึกลงบนกิ่งหรือก้านอินทผลัม แผ่นหิน แผ่นหนัง แผ่นไม้ และกระดุกแพะหรืออูฐ” (Manna'a al-Qattan, 1992 : 119-124)

จากหลักฐานต่างๆเราจะพบว่า การเก็บรวบรวมอัลกุรอานสมัยนบี ﷺ เป็นการรวบรวมโดยจดบันทึกลงบนหนังสัตว์และอื่นๆดังที่กล่าวมา แต่ยังไม่มีการรวบรวมและจดบันทึกอัลกุรอานเป็นแบบมุศฮับ(แผ่นบันทึก)ไม่ว่าจะเก็บไว้ในหลายๆมุศฮับหรือมุศฮับเดียวก็ตาม อย่างไรก็ตามนบี ﷺ คือต้นแบบแห่งการวางแนวทางดังกล่าวจนนำไปสู่การรวบรวมอัลกุรอานลงมุศฮับก่อนจะถูกพัฒนาและนำไปตีพิมพ์เป็นเล่มในยุคต่อมา

al-Zarqani กล่าวว่า “ การรวบรวมอัลกุรอานในสมัยท่านอับบักร์หลังจากนักท่องจำอัลกุรอานจำนวน 70 กว่าคนสิ้นชีวิตในสงครามอัลยะมะมะฮ์ เป็นการรวบรวมอัลกุรอานโดยยึด

หลักการและแนวทางเกี่ยวกับที่นบี ﷺ ได้วางไว้ล่วงหน้า มิได้เป็นงานที่อุตริกรรมแต่อย่างใด ” (al-Zarqani , 1998 : 250) เช่นเดียวกับการรวบรวมอัลกุรอานในสมัยท่านอุษมาน

ผู้เชี่ยวชาญด้านอัลกุรอานได้แบ่งเนื้อหาของอัลกุรอานออกเป็นสองส่วนด้วยกันคือ “ อัลมักกีและอัลมะดะนี ” อัลมักกีคือสิ่งที่ถูกประทานลงมาช่วง 13 ปีก่อนการอพยพของนบีมุฮัมมัด ﷺ จากนครมักกะฮ์ไปสู่นครมะดีนะฮ์ ไม่ว่าจะอายะฮ์นั้นจะถูกประทานลงในนครมักกะฮ์หรือเมืองฏอฮ์ฟหรือสถานที่อื่น ๆ ก็ตาม เช่น สุเราะฮ์ศอกอฟ, สุเราะฮ์ฮุคุด, สุเราะฮ์ฮุซุฟ ส่วนอัลมะดะนีคือ สิ่งที่ถูกประทานลงมาช่วง 10 ปีหลังการอพยพของนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่ว่าจะอายะฮ์ดังกล่าวจะถูกประทานลงในนครมะดีนะฮ์หรือประทานลงมาในการเดินทางและสงครามต่างๆหรือในปีแห่งการพิชิตนครมักกะฮ์ เช่น สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์, สุเราะฮ์ฮุคุด, สุเราะฮ์ฮุซุฟ ” (al-Zuhaili , 1991 : 16)

จากการแบ่งเนื้อหาดังกล่าวทำให้ศรัทธาของอัลอิสลามกล่าวโจมตีว่า อัลกุรอานมาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยพวกเขาอ้างจากอายะฮ์ต่างๆที่ถูกประทาน ณ นครมักกะฮ์มักจะมีสันและค่อนข้างรุนแรง ปราศจากเนื้อหาสาระที่เป็นวิชาการและศาสนบัญญัติ มีแต่เรื่องราวความเชื่อและการศรัทธาสาบานต่อดวงอาทิตย์ดวงจันทร์และผลไม้ ทั้งนี้เนื่องมาจากนบีมุฮัมมัดอยู่ท่ามกลางผู้ไม่มีการศึกษาและสามัญชนธรรมดาส่วนมาก ส่วนอายะฮ์ต่างๆที่ประทานลงมา ณ นครมะดีนะฮ์ที่ยาวและนุ่มนวลประกอบไปด้วยศาสนบัญญัติและศาสตร์แขนงต่างๆมากมาย นั้นเป็นเพราะนบีมุฮัมมัด ﷺ อยู่ท่ามกลางสังคมสาวกผู้มีความรู้ ผู้มีความชำนาญทางภาษาและบทกลอน

แม้ว่ากลุ่มผู้ไม่หวังดีต่ออัลอิสลามจะตั้งข้อสงสัยดังกล่าว แต่การจำแนกดังกล่าวกลับเป็นการบอกถึงสภาพสังคมความเชื่อของผู้คนและสถานการณ์ในยุคนั้นที่ค่อนข้างรุนแรง เนื่องจากการเผยแพร่ของนบีมุฮัมมัด ﷺ ณ นครมักกะฮ์ได้รับการทำร้ายต่อต้าน ต่างจากการเผยแพร่ ณ นครมะดีนะฮ์ที่ค่อนข้างสงบ ดังนั้นอายะฮ์หรือสุเราะฮ์ที่ถูกประทาน ณ นครมักกะฮ์จึงกล่าวถึงหลักความเชื่อก่อน และค่อนข้างสั้นแต่เน้นให้เกิดความขมขื่นในความผิด ความชั่ว ตอกย้ำถึงผลแห่งการต่อต้านด้วยการลงโทษอย่างสาสม เพื่อป้องกันการประพฤติดุศีลและระงับการละเมิดสิทธิของผู้อื่นซึ่งกำลังระบอบ ในเวลาเดียวกันก็มีสุเราะฮ์และอายะฮ์กล่าวถึงศาสนบัญญัติในลักษณะสรุป ส่วนอายะฮ์หรือสุเราะฮ์ที่ถูกประทานลงมา ณ นครมะดีนะฮ์ได้รับการตอบรับจากผู้คนเป็นอย่างดีจึงค่อนข้างยาวประกอบไปด้วยข้อห้ามข้อใช้ และเนื้อหาสาระต่างๆมากมาย อีกทั้งยังเป็นสิ่งบ่งบอกถึงการยอมรับของผู้คนและความสำเร็จในการก่อตั้งรัฐอิสลาม ณ นครมะดีนะฮ์

การจำแนกดังกล่าวเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงประวัติความเป็นมาของศาสนบัญญัติที่ถูกประทานลงมาอย่างค่อยเป็นค่อยไป และเป็นการจำแนกระหว่างอายะฮ์ที่มายกเลิกกับอายะฮ์ที่ถูกยกเลิกกรณีที่เกิดถึงเรื่องเดียวหลายอายะฮ์ โดยยึดถืออายะฮ์ที่ถูกประทานลงมาที่มะดีนะฮ์เป็นเกณฑ์ และยังเป็นการรักษาความน่าเชื่อถือของอัลกุรอานว่าถูกถ่ายทอดจากชนรุ่นหนึ่งสู่ชนรุ่นหลังโดยปราศจากการแก้ไขและเปลี่ยนแปลง

นอกจากนี้กลุ่มผู้ไม่หวังดีต่ออัลอิสลามยังตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับบางสุเราะฮ์ที่เริ่มด้วยอักษรย่อ เช่นคำว่า nun ۞ ที่ปรากฏในตอนต้นสุเราะฮ์อัลเกาะลัม ,คำว่ากอฟ ۞ ที่ปรากฏในตอนต้นสุเราะฮ์กอฟหรือคำว่าฏอฮา ۞ ที่ปรากฏในตอนต้นสุเราะฮ์ฏอฮา ,คำว่าอลีฟ ลาม มีม ۞ ที่ปรากฏในตอนต้นสุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ และคำว่าอลีฟ ลาม มีม ศอด ۞ ในตอนต้นสุเราะฮ์อัลอะฮฺรอฟ พวกเขาถือว่าอักษรย่อต่างๆเหล่านี้คืออักษรที่ไร้ความหมาย ถูกแทรกเข้ามาเพราะได้รับอิทธิพลมาจากชาวอาหรับและชาวยะฮูดีซ์(ยิว) และเป็นสิ่งยืนยันว่าอัลกุรอานคือของใหม่ไม่สามารถนำไปใช้เป็นทางนำสำหรับมนุษยชาติได้

แต่อักษรย่อต่างๆเหล่านี้บรรดานักอรรถาธิบายอัลกุรอานต่างมีความเห็นว่าล้วนมีความหมาย และการที่มนุษย์ไม่สามารถเข้าถึงความหมายที่แท้จริงได้คือสิ่งบ่งบอกว่าอักษรนั้นไม่ได้มาจากฝีมือมนุษย์ดังนั้นอัลกุรอานจึงมาจากอัลลอฮ์ ﷻ al-Zuhaili ได้อธิบายในหนังสือ “*Tafsir al-Munir*” ว่า “ อักษรย่อเหล่านี้มีความหมายอันเร้นลับแฝงอยู่ ณ อัลลอฮ์ ﷻ ซึ่งเราจำเป็นต้องศรัทธากับสิ่งนี้ว่ามาจากอัลลอฮ์ ﷻ ขณะที่บางกลุ่มให้ความเห็นว่า มันคือการเปิดสติปัญญาเพื่อการได้ยินและได้รับฟังอัลกุรอานพร้อมกับยอมรับว่า อัลกุรอานมาจากอัลลอฮ์ผู้เป็นเจ้าของ ” (al-Zuhaili , 1991 : 39)

5. การรวบรวมและการบันทึกคัมภีร์อัลกุรอานสมัยเคาะลีฟะฮ์¹³

หลังจากนบี ﷺ สิ้นชีวิต อนุบัตรดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ของประชาชาติอิสลาม กลุ่มต่อต้านการปกครองรัฐอิสลามเริ่มเปิดเผยตัวมากขึ้นจนเกิดสงคราม อัลยะมะมะฮ์ ซึ่งในสงครามดังกล่าวมีนักท่องจำอัลกุรอานเสียชีวิต 70 กว่าคน อุมัรบุตรอัลค็อฏฏอบจึงได้เสนอให้มีการรวบรวมอัลกุรอานซึ่งอนุบัตรเห็นด้วย ท่านจึงได้มีการรวบรวมอัลกุรอานเป็นครั้งแรก Manna'a al-Qattan ได้กล่าวถึงสาเหตุของการรวบรวมอัลกุรอานในหนังสือ “*Mabahith Fi Ulum Al-Qur'an*” ว่า “ สงครามได้ทำให้สูญเสียนักท่องจำนักเขียนบันทึกอัลกุรอานไปจำนวนมากท่านจึงใช้ให้มีการรวบรวมอัลกุรอานที่กระจัดกระจายทั้งหมดให้มาอยู่ในมุศฮับ(แผ่นจารึก)เดียวกัน โดยมีการเรียงตามอายะฮ์ สุเราะฮ์ และครอบคลุมถึงลักษณะการอ่านทั้ง 7 ลักษณะด้วยกัน ” (Manna'a al-Qattan , 1992 : 127-128) ดังนั้นอนุบัตรจึงเป็นบุคคลแรกที่รวบรวมอัลกุรอานลักษณะนี้ โดยท่านได้ยึดหลักสองประการในการรวบรวมอัลกุรอาน คือ “ หนึ่งสิ่งนั้นต้องถูกบันทึกต่อหน้าบีมุฮัมมัด ﷺ สองหรือเป็นสิ่งที่ถูกเก็บรักษาไว้ในหัวใจนักท่องจำอัลกุรอาน ” (al-Zarqani , 1998 : 252) โดยเคาะลีฟะฮ์อนุบัตรยังให้ความสำคัญกับบุคคลที่พบกับและเรียนการท่องจำหรือจดบันทึกอัลกุรอานมาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ โดยต้องมีพยานรู้เห็นสองคน

¹³ หมายถึง ผู้นำของรัฐอิสลามที่ได้มาจากการคัดเลือกของบรรดามุสลิมหลังนบีมุฮัมมัดสิ้นชีวิต

ยุคอุษมาน บิน อีฟฟาน ดำรงตำแหน่งเคาะลีฟะฮ์ของโลกอิสลาม อาณาเขตหรือดินแดนขยายตัวออกไปกว้างขวางโดยครอบคลุมตะวันออกกลางในปัจจุบันเกือบทั้งหมด จนส่งผลให้เกิดการผสมผสานกันระหว่างอารยธรรมของผู้พิชิต และหัวเมืองที่ถูกครอบครองไปพร้อมๆกับการความเจริญทางวิชาการของอัลอิสลาม โดยเฉพาะแนวทางการอ่านอัลกุรอาน 7 อย่างซึ่งขยายตัวไปพร้อมกับบรรดาผู้นำที่กล้าหาญสามารถพิชิตเมืองต่างๆไว้ได้ นอกจากนั้นสำเนียงและภาษาของชาวเมืองท้องถิ่นยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การอ่านอัลกุรอานมีความแตกต่างตามหัวเมืองต่างๆ

al-Zarqani กล่าวว่า “ มุสลิมทุกหัวเมืองต่างศึกษารอ่านอัลกุรอานจากบุคคลที่มีชื่อเสียงจากเหล่าเศาะฮาบะฮ์ ชาวเมืองซามอ่านอัลกุรอานตามแบบฉบับการอ่านของ อูบัยยฺ บิน กะบุ ชาวกุฟะฮ์อ่านตามแนวการอ่านของ อับดุลละฮ์ บิน มัสอูด นอกจากนั้นอ่านตามแบบอย่างการอ่านของ ออบูมุซา อัลอัซหะรียฺ ดังนั้นจึงมีความแตกต่างกันทางอักษรสะกดและวิธีการอ่าน ด้วยวิธีนี้เองเปิดโอกาสให้เกิดการขัดแย้งทางการอ่านตามมา ซึ่งรุนแรงมากกว่าเมื่อครั้งเศาะฮาบะฮ์ขัดแย้งกันในเรื่องแนวทางการอ่านทั้ง 7 แบบจนถึงขั้นบางคนสุกุ่ม(ตัดสิน)ฝ่ายตรงข้ามว่าเป็นกาเฟร และไฟแห่งความเลวร้ายกระจายไปทั่วแผ่นดินอิสลามอย่างไม่มีที่ท่าว่าจะดับ ทั้งในนครมะดีนะฮ์ และในแคว้นฮิญาซ ซึ่งส่งผลกระทบต่อทั้งเด็กและผู้ใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน ” (al-Zarqani , 1998 : 255)

อุษมาน บิน อีฟฟาน จึงสั่งรวบรวมอัลกุรอานเพื่อจัดการขัดแย้งระหว่างมุสลิม Manna'a al-Qattan กล่าวว่า “ นักอ่านจากหัวเมืองต่างๆมีลักษณะการอ่านที่แตกต่างกันและมากกว่า 7 ลักษณะการอ่านซึ่งนบีมุฮัมมัด ﷺ เคยให้การยอมรับต่างฝ่ายต่างอ้างในความถูกต้องของตนเอง ดังนั้นเคาะลีฟะฮ์อุษมาน ได้ขอความเห็นจากบรรดาเศาะฮาบะฮ์ในการรวบรวมอัลกุรอานให้มาอยู่ในมุศฮัฟ (แผ่นจารึก) เดียวกันซึ่งเหล่าเศาะฮาบะฮ์เห็นด้วย ท่านจึงเป็นคนแรกที่สั่งให้รวบรวมอัลกุรอานที่อยู่ตามมุศฮัฟ(แผ่นจารึก)ต่างๆมารวมเป็นหนึ่งเดียวและทำให้เหลือเพียงมุศฮัฟเดียว โดยการเขียนลงบนมุศฮัฟด้วยลักษณะอักษรเดียวกันทั้งหมดซึ่งถูกเรียกในเวลาต่อมาว่า คืออฎุอัลอุสมานียฺ ” (Manna'a al-Qattan , 1992 : 129-131)

ที่กล่าวมาคือสาเหตุของการรวบรวมอัลกุรอานเป็นมุศฮัฟเดียวโดยประกาศยกเลิกมุศฮัฟที่เหลือทั้งหมดและเขียนอัลกุรอานด้วยอักษรอุษมานียฺ(คืออฎุอัลอุสมานียฺ) เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นในยุคของอุษมาน บิน อีฟฟาน al-Zarqani กล่าวถึงกฎเกณฑ์การรวบรวมและบันทึกอัลกุรอานลงในมุศฮัฟ (แผ่นบันทึก)ว่า “ พวกเขาจะไม่เขียนบันทึกในมุศฮัฟ(แผ่นบันทึก)ยกเว้นสิ่งที่ผ่านการตรวจสอบแล้วว่าเป็นอัลกุรอาน และมั่นใจถึงความถูกต้องว่ามาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ ไม่ใช่สิ่งที่ถูกยกเลิกไปแล้ว(มันซุก) พวกเขาจะละเว้นจากสิ่งดังกล่าว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเขาได้ทำการบันทึกออกเป็นหลายๆมุศฮัฟ(แผ่นบันทึก)ซึ่งการเขียนลงมุศฮัฟครอบคลุมถึงแนวทางการอ่านทั้ง 7 แบบ โดยไม่มีการใส่จุดและสระเพื่อให้สามารถอ่านได้ตามหลักการอ่านทั้ง 7 แบบ กรณีที่มีการอ่านแตกต่างกันมากเกินไป ท่านอุษมานใช้ให้

เขียนบันทึกโดยยี่ตภาษาของเผ่ากูเรซเป็นเกณฑ์ หลังจากบันทึกเรียบร้อยจะถูกจัดส่งไปหัวเมืองต่างๆ และสั่งให้ทำลายมุศฮับทั้งหมดที่ไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบข้างต้น” (al-Zarqani , 1998 : 257-259)

การรวบรวมอัลกุรอานของ อุษมาน บิน อฟฟาน จึงเป็นรูปแบบการพัฒนาการของมุศฮับอัลกุรอานในยุคต่อมา al-Zuhaili กล่าวว่า “ สมัยท่านอุษมานการเขียนด้วยลักษณะอักษรอุสมานีย์คือวิธีการนำมุศฮับ(แผ่นจารึก) ทั้ง 6 (ที่ปรากฏในยุคนั้น)มาเขียนรวมกันเป็นมุศฮับเดียว (ด้วยลักษณะการเขียนอย่างเดียวกัน)ต่อมาวิธีการนี้ถูกนำมาใช้ในการจัดพิมพ์อัลกุรอานในเมืองอัลบันดาเกียะฮ์ ปี ค.ศ. 1530 และยุคต่อมา ” (al-Zuhaili , 1991 : 24)

Manna' al-Qattan กล่าวถึงการบันทึกอัลกุรอานสมัยอุษมานว่า “ ยังคงยึดแนวทางแบบชาวอาหรับคือสามารถอ่านได้โดยไม่อาศัยสระและจุด(เม็ด)ต่างๆ ต่อมาเมื่อการอ่านอัลกุรอานเริ่มเป็นที่แพร่หลาย ลักษณะการอ่านจึงมีความแตกต่างและหลายหลากมากขึ้น อบูอัสวัด อัคคุวะลีย์ จึงใส่สระและเม็ดต่างๆเพื่อกำกับการอ่านให้เป็นหนึ่งเดียว ” (Manna'a al-Qattan , 1992 : 150) หลังจากได้รับสั่งจากเคาะลีฟะฮ์อาลี

กลุ่มผู้ไม่ศรัทธาในอัลกุรอานมักตั้งข้อสงสัยเสมอว่า การรวบรวมอัลกุรอาน 2-3 ครั้ง ด้วยวิธีการดังที่กล่าวมาไม่มีความจำเป็น เพราะจะทำให้เกิดความผิดพลาดและขาดตกบกพร่องในอัลกุรอานซึ่งอาจจะมาจากการหลงลืมของนบีมุฮัมมัดหรือบรรดาเศาะหาบะฮ์ ดังนั้นมันเป็นสิ่งบ่งชี้ถึงความไม่สมบูรณ์ และความบกพร่องในอัลกุรอานในเวลาต่อมา

ความจริงสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่สิ่งบ่งชี้ถึงความบกพร่อง ความไม่สมบูรณ์ของอัลกุรอาน หรือความบกพร่องทางการจำและหลงลืมของท่านแต่ประการใด เพราะจากข้อกล่าวหาดังกล่าวหากเรามองลงไปให้ลึกแล้วจะพบว่า การรวบรวมอัลกุรอานที่กล่าวมานั้นคือ ความจำเป็นที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก เช่น ความพร้อมของบรรดาเศาะหาบะฮ์ในสมัยนบี ﷺ การสูญเสียนักท่องจำอัลกุรอานในยุคเคาะลีฟะฮ์อุมัยยะฮ์ ความขัดแย้งระหว่างมุสลิมในสำเนียงและแนวทางการอ่านทั้ง 7 แบบในยุคเคาะลีฟะฮ์อุษมานโดยการรวบรวมอัลกุรอานไว้ว่าจะปราศจากกฎเกณฑ์และเงื่อนไขและการตรวจสอบอย่างละเอียดถี่ถ้วน

นอกจากนั้นคำกล่าวหาของกลุ่มชีอะฮ์ที่ว่า บรรดาเศาะหาบะฮ์นบี ﷺ บิดเบือน เพิ่มและตัดทอนอัลกุรอาน ยังเป็นคำพูดที่ไม่มีเหตุผลเพราะข้อกล่าวหาดังกล่าวมีเพียงหลักฐานทางสายรายงานที่ไม่มิน้ำหนักพอที่น่าจะเชื่อถือ

al-Zarqani ได้กล่าวถึงคำพูดของนักวิชาการฝ่ายชีอะฮ์ ชื่อ อักฎ็อบรอซีย์ ผู้เขียนหนังสือ มัจมะฮ์อุลอะฮฺยาน ว่า “ เรื่องการเพิ่มในอัลกุรอาน เป็นสิ่งที่ไม่มีประโยชน์ ส่วนการตัดทอน สร้างความบกพร่อง คือสิ่งที่เป็นไปได้ยาก และความรู้เกี่ยวกับการถ่ายทอดอัลกุรอานอย่างถูกต้องนั้น ก็เหมือนกับความรู้ทางบ้านเมืองและปรากฏการณ์ต่างๆที่สำคัญหรือเหตุการณ์ต่างๆ ซึ่งการดูแลระมัดระวังเป็นสิ่งที่ยากลำบากแต่ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การที่จะทำให้เกิดความบกพร่องหรือเพิ่มเติม

นั้นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆหลายอย่าง เพราะอัลกุรอานคือ สัญญาณอันทรงเกียรติของนบี ﷺ และเป็นแหล่งข้อมูลความรู้ทางกฎหมายและข้อบังคับใช้ต่างๆมากมายทางศาสนา โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักวิชาการมุสลิมที่มีการท่องจำเป็นอย่างดี มีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้จนถึงขั้นทราบถึงจุดแตกต่างที่ปรากฏทางอักษร สระ อายะฮ์ และรูปแบบการอ่าน จะเป็นไปได้อย่างไรที่บุคคลต่างๆเหล่านี้จะกลายเป็นผู้ทำให้ขาดตกบกพร่องหรือผู้เติมแต่งอัลกุรอาน การกระทำดังกล่าวยากกว่าการรักษาของจริงและความถูกต้องให้คงอยู่เสียอีก ” (al-Zarqani , 1998 : 282)

6. แนวทางการอ่านและการเขียนทั้ง 7 วิธี

การอ่านทั้ง 7 วิธีที่ปรากฏในอัลกุรอานคือส่วนหนึ่งของความประสงค์ของอัลลอฮ์ ﷻ ที่จะเอื้อประโยชน์แก่นมนุษย์ที่มาจากเผ่าพันธุ์ที่แตกต่างกัน และทำให้อัลกุรอานเป็นกลายสิ่งที่เข้าไปอยู่ในหัวใจมนุษย์ชาติอย่างง่ายดาย ดังนั้นพระองค์ทรงตรัสว่า

﴿ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ ﴾

سورة البقرة : 185

ความว่า อัลลอฮ์ประสงค์ให้พวกท่านมีความสะดวกและพระองค์ไม่ประสงค์ให้พวกท่านลำบาก

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ : 185)

นบีมุฮัมมัด ﷺ กล่าวถึงที่มาของแนวทางการอ่านทั้ง 7 อย่างดังปรากฏในอัลหะดีษว่า

(قرأني جبريل على حرف، فراجعتة، فلم أزل أستزيده ويزيدني، حتى انتهي إلى سبعة احرف)

ความว่า ญิบรีล(ผู้นำสาส์น)ได้อ่านแก่ฉันด้วยสุรฟหนึ่ง(แนวทางการอ่าน)ดังนั้นฉันได้ทบทวนมัน ฉันยังคงขอเขาให้เพิ่มสุรฟอีกและเขาก็เพิ่มให้ฉัน จนกระทั่งจบสิ้นที่ 7 อะสุรฟ (7 แนวการอ่าน)

(รายงานโดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 4705)

นอกจากนั้นยังปรากฏในอัลหะดีษของมุสลิมว่า “ แท้จริงเกาะลีพะซุฮุฆมานเคยกล่าวบนมิมบรว่า ท่านได้ยินจากชายคนหนึ่งได้รับฟังมาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ ว่า

(إن هذا القرآن أنزل على سبعة أحرف فاقروا ما تيسر منه)

ความว่า แท้จริงอัลกุรอานถูกประทานลงมา 7 การอ่าน ดังนั้นพวกท่านจงอ่านสิ่งที่ย่อยจากมัน

(รายงานโดยมุสลิม หมายเลข 1475)

แนวทางการอ่านทั้ง 7 แบบยังมีปรากฏในอัลหะดีษของมุสลิมอีกเช่นเดียวกันว่า

(أن النبي صلى الله عليه وسلم كان عند أضاة بني غفار قال فأتاه جبريل عليه السلام فقال إن الله يأمرك أن تقرأ أمتك القرآن على حرف فقال أسأل الله معافاته ومغفرته وإن أمتي لا تطيق ذلك ثم أتاه الثانية فقال إن الله يأمرك أن تقرأ أمتك القرآن على حرفين فقال أسأل الله معافاته ومغفرته وإن أمتي لا تطيق ذلك ثم جاءه

الثالثة فقال إن الله يأمرك أن تقرأ أمتك القرآن على ثلاثة أحرف فقال أسأل الله معافاته ومغفرته وإن أمتي لا تطيق ذلك ثم جاءه الرابعة فقال إن الله يأمرك أن تقرأ أمتك القرآن على سبعة أحرف فأما حرف قرأوا عليه فقد أصابوا)

ความว่า แท้จริงนบีมุฮัมมัด ﷺ อยู่กับบะนีซุฟารแล้วท่านกล่าวว่า ญิบรีล(ผู้นำสาส์น) ได้มาหาฉันแล้วกล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ท่านให้อ่านอัลกุรอานแก่ประชาชาติของท่านด้วยสุรฟเดียว ท่านกล่าวว่า ขอพระองค์ช่วยเหลือและให้อภัยด้วยเถิด แท้จริงประชาชาติของฉันไม่มีความสามารถดังกล่าวหรอก ต่อมาญิบรีลได้มาหาท่านเป็นครั้งที่สองแล้วกล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ท่านให้อ่านอัลกุรอานแก่ประชาชาติของท่านด้วยสองสุรฟ ท่านกล่าวว่า ขอพระองค์ช่วยเหลือและให้อภัยด้วยเถิด แท้จริงประชาชาติของฉันไม่มีความสามารถดังกล่าว ต่อมาญิบรีลได้มาหาท่านเป็นครั้งที่สามแล้วกล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ท่านให้อ่านอัลกุรอานแก่ประชาชาติของท่านด้วยสามสุรฟ ท่านกล่าวว่า ขอพระองค์ช่วยเหลือและให้อภัยด้วยเถิด แท้จริงประชาชาติของฉันไม่มีความสามารถดังกล่าวหรอก ต่อมาญิบรีลได้มาหาท่านเป็นครั้งที่สี่แล้วกล่าวว่า แท้จริงอัลลอฮฺทรงใช้ท่านให้อ่านอัลกุรอานแก่ประชาชาติของท่านด้วย 7 สุรฟ ดังนั้นไม่ว่าพวกเขาจะอ่านด้วยสุรฟใด แท้จริงพวกเขาถูกต้อง

(รายงานโดยมุสลิม หมายเลข 821)

al-Zuhaili ได้อธิบายว่า “ การอ่านทั้ง 7 ภาษาและ 7 สำเนียงจากภาษาของชนชาติอาหรับนั้นมิได้หมายความว่าอักษรทุกๆตัวสามารถอ่านได้ 7 อย่าง แต่หมายความว่า อ่านอย่าให้หลุดออกจาก 7 แนวทางข้างต้น บางทีอาจใช้ภาษาชนเผ่ากุ่มหรือซึ้งซึ่งเป็นชนส่วนมากและซัดถ้อยซัดคำ หรือใช้ภาษาสำเนียงของเผ่าอื่นแต่ไม่ซัดถ้อยซัดคำมากนัก และภาษาที่เป็นที่ยอมรับและแพร่หลายมีดังนี้คือ ภาษาชาวกูเรซ , ชาวซุซัด , ชาวตะมิม , ชาวอัลอซุด , ชาวเราะบิอะฮฺ , ชาวสะวาซิน , ชาวชะดุ อิบนู บักร ” (al-Zuhaili , 1991 : 26)

Manna'a al-Qattan กล่าวถึงบรรดานักอ่านทั้ง 7 ได้แก่ “ อิบนูอุมร์และยะอูบจากเมืองบัสเราะฮฺ , ฮัมซะฮฺและอาซิมจากเมืองกูฟะฮฺ , อิบนูอามีร์จากซาม , อิบนูกะษีร์จากนครมกกะฮฺ , และนาฟิอจากนครมะดีนะฮฺ ” (Manna'a al-Qattan , 1992 : 173)

อย่างไรก็ตามกลุ่มผู้คิดทำลายอัลอิสลามยังสามารถยกประเด็นดังกล่าวมาตั้งข้อสงสัยว่าแนวทางการอ่านทั้ง 7 ที่มีความแตกต่างกันนั้นมีผลมาจากการขัดแย้งกันเองในบุคคลที่นำอัลกุรอานมาคือ นบี ﷺ ซึ่งทำให้อัลกุรอานกลายเป็นผลผลิตของบุคคลต่างๆเหล่านั้นโดยปริยาย และแนวทางการอ่านทั้ง 7 ยังเป็นสิ่งที่ขัดกับคำสอนที่ปรากฏในอัลกุรอานที่ว่าอัลกุรอานถูกประทานลงเป็นภาษาของชาวกูเรซ(ภาษาอาหรับ)โดยปราศจากข้อขัดแย้งแตกต่างกันทั้งมวลเพราะมาจากพระเจ้าองค์เดียว ดังนั้นแนวทางการอ่านทั้ง 7 จึงแถบไม่มีความหมายและประโยชน์ใดๆเว้นแต่แสดงให้เห็นว่าอัลกุรอานมีที่มาจากบรรดาบุคคลที่เป็นนักอ่านอัลกุรอานเหล่านั้น

จากข้อสงสัยดังกล่าวข้างต้นหากเรามีการพิจารณาอย่างละเอียดจะพบว่า แม้ว่าอัลกุรอานจะมีแนวทางการอ่านทั้ง 7 อย่างที่ได้หลักฐานมาจากอัลหะดีษของนบี ﷺ มาสนับสนุน แต่มันก็ไม่ได้ไปขัดกับอัลกุรอานที่ระบุว่า

﴿أَفَلَا يَتَذَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾

سورة النساء : 82

ความว่า พวกเขาไม่พิจารณาอัลกุรอานบ้างหรือ หากอัลกุรอานมาจากผู้ที่ไม่ใช่อัลลอฮ์แล้ว แน่نونพวกเขาจะพบว่าในนั้นมี ความขัดแย้งกันอย่างมากมาย

(สุเราะฮ์อันนิซาอ : 82)

เพราะความแตกต่างทางการอ่านทั้ง 7 แบบนั้น มันไม่ได้ไปขัดแย้งกับสิ่งที่ปรากฏในอัลกุรอานแต่มันแสดงให้เห็นถึงความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือของอัลกุรอานและอัลหะดีษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแนวทางการอ่านทั้ง 7 แบบต่างวางอยู่บนเงื่อนไขจากการยอมรับของนบี ﷺ และแนวทางการอ่านทั้ง 7 วิธี หรือ 7 สำเนียงการอ่านต่างเป็นภาษาอาหรับซึ่งล้วนแต่แตกมาจากภาษาของชาวกุรอัยชทั้งสิ้น โดยแนวทางการอ่านทั้ง 7 มาถูกประทานจากอัลลอฮ์ผู้รอบรู้และผู้ทรงปรีชาญาณ

7. ความมหัศจรรย์ของคัมภีร์อัลกุรอาน

คำว่า ความมหัศจรรย์ของอัลกุรอาน (إعجاز القرآن) “ หมายถึงลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์และมีอาจเลียนแบบได้ อัลกุรอานทำให้ผู้ที่ต่อต้านหมดกำลัง หมดอำนาจ และหมดความสามารถที่จะรับคำทำของอัลกุรอานได้ ” (Ahmad Fon Denfer , 2536 : 196)

อัลลอฮ์ ﷻ ได้ตรัสถึงการใส่สำนวนโวหารต่างๆ และคำเปรียบเทียบที่ปรากฏในอัลกุรอานสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นเอกลักษณ์และอรรถรสแห่งอัลกุรอานที่สามารถดึงดูดโน้มน้าว และสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง ดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿اللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ الْكِتَابِ كِتَابًا مُتَشَبِهًا مَثَانِيَ تَقْشَعْرُهُ مِنْهُ جُلُودُ الَّذِينَ تَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ جُلُودُهُمْ

﴿وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ﴾

سورة الزمر : 23

ความว่า อัลลอฮ์ได้ทรงประทานคำกล่าวที่ดีเยี่ยมมาคือ คัมภีร์ค็ล้องของกัน กล่าวซ้ำกัน ทำให้ผิวหนังของบรรดาผู้ที่เกรงกลัวพระเจ้าของเขาถูกชันขึ้นจากคำกล่าวที่ดีเยี่ยม แล้วผิวหนังของพวกเขาและหัวใจของพวกเขาจะสงบลงเพื่อการรำลึกอัลลอฮ์

(สุเราะฮ์ซุหมัร : 23)

แม้ว่าอัลกุรอานจะมีสำนวนโวหารที่ไพเราะยิ่งจนสามารถปลุกหัวใจแก่ผู้ที่ได้ยินได้ฟังได้ แต่อัลกุรอานก็มีไช่บทกวีหรือวรรณกรรมที่ถุกมนุษย์คิดค้น ดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿ إِنَّهُ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ قَلِيلًا مَّا تُوْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ تَنْزِيلٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤٣﴾ ﴾

سورة الحاقة : 40-43

ความว่า แท้จริงนั่นคือคำกล่าวของศาสนทูต(มุฮัมมัด)ผู้ทรงกิตติคุณ[40] มิใช่คำกล่าวของกวี ส่วนน้อยเท่านั้นที่พวกเจ้าศรัทธา[41] และมีไช่คำกล่าวของโหร ส่วนน้อยเท่านั้นที่พวกเจ้าใคร่ครวญ[42] เป็นการประทานลงมาจากพระผู้อภิบาลแห่งสากลโลก[43]

(สุเราะฮ์อัลฮากุ : 40-43)

นอกจากความมหัศจรรย์จะถูกพบในเชิงสำนวนโวหาร อรรถรสและภาษา ยังสามารถพบความมหัศจรรย์ดังกล่าวได้จากเนื้อหาที่ปรากฏในอัลกุรอาน ซึ่งกว้างและครอบคลุมทุกด้านทุกมิติที่มนุษย์ไม่สามารถหยั่งรู้และเข้าถึงความหมายทั้งหมดได้เว้นด้วยพระประสงค์ของพระเจ้าเท่านั้น ไม่ว่าจะในด้านประวัติศาสตร์ที่เล่าขานถึงความเป็นมนุษย์ชาติในอดีต การกล่าวถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หลักการศรัทธา การปฏิบัติศาสนกิจ กฎหมายประเภทต่างๆ การเงินและเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ การแพทย์ สิทธิและเสรีภาพ และอื่นอีกมากมายที่ชี้ถึงความมหัศจรรย์ในตัวของมันเองจนยากที่จะหาคัมภีร์เล่มใดในโลกมาเปรียบเทียบ ดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿ مَا فَزَّطْنَا فِي الْكِتَابِ مِنْ شَيْءٍ ﴾

سورة الانعام : 38

ความว่า เรามิได้ให้บทพร่องแต่อย่างใดในคัมภีร์

(สุเราะฮ์อัลอันอาม : 38)

การที่อัลกุรอานส่งเสริมมนุษย์ให้ศึกษาค้นคว้าทำการรู้จักตัวเองและผู้สร้างจักรวาลอย่างจริงจังเท่ากับเปิดโอกาสให้มนุษย์ที่มีแต่ความสงสัยรู้จักเรียนรู้และหาข้อพิสูจน์ด้วยสติปัญญาของตัวเอง ซึ่งหากอัลกุรอานมาจากบุคคลธรรมดาแล้ว ไฉนเล่าที่จะกล้าทำพิสูจน์เรื่องดังกล่าว อัลกุรอานระบุว่า

﴿ قُلْ أَنْظَرُوا مَاذَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا تُغْنِي الْآيَاتُ وَالنُّذُرُ عَنْ قَوْمٍ لَا يُؤْمِنُونَ ﴾

سورة يونس : 101

ความว่า จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) พวกท่านจงดูว่ามีอะไรในชั้นฟ้าทั้งหลายและแผ่นดิน และสัญญาณทั้งหลาย และการตักเตือนทั้งหลาย จะไม่อำนวยผลแก่กลุ่มชนที่ไม่ศรัทธา

(สุเราะฮ์ยูนุส:101)

แม้ว่าอัลกุรอานจะถูกประทานลงมาเป็นภาษาของชาวอาหรับ แต่มิได้หมายความว่าความเป็นภาษาอาหรับจะทำให้อัลกุรอานกลายเป็นคัมภีร์ที่มาจากมนุษย์ เพราะคำรับคำรา หนังสือ และคัมภีร์ต่างๆที่มีอยู่โลกนั้นมีความแตกต่างจากอัลกุรอานอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็นเชิงการใช้ภาษาสำนวนและเนื้อหาหรือแม้แต่อัลหะดิสและอัซซุนนะฮ์ที่มาจากนบี ﷺ เองก็ตามยังพบว่ามีความแตกต่างกับอัลกุรอานอย่างชัดเจน

al-Zarqani กล่าวว่า “ ทุกคนที่มีความเชี่ยวชาญจนเข้าถึงความสัมผัสแห่งการอธิบายความและความลึกซึ้งทางอรรถรสแห่งสำนวนโวหาร เขาย่อมสามารถแยกได้ระหว่างสำนวนคำพูดที่มาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ และสำนวนของอัลกุรอาน มันมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดระหว่างสิ่งที่มาจากพระเจ้าผู้ทรงสร้างและมนุษย์ผู้ที่ถูกสร้าง โดยทั้งสองสิ่งยังคงทำทายอยู่ระหว่างพวกเรา เรียกร้องให้มนุษยชาติพิจารณาในความแตกต่างระหว่างสองสิ่งหากมนุษย์มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในด้านภาษาและสำนวนโวหาร ” (al-Zarqani , 1998 : 74-75)

Ahmad Fon Denfer ได้กล่าวถึงสำนวนโวหารต่างๆและคำอุปมาหรือคำเปรียบเทียบที่ปรากฏในอัลกุรอานและได้กล่าวถึงทัศนะของอิบน์ค็อลดูนผู้ประพันธ์หนังสือมุค็อดดิมะฮ์ และเสียชีวิตปี ค.ศ.1406 ที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างระหว่างวรรณกรรมทั่วไปกับอัลกุรอานว่า “ เราควรจะรู้ว่าภาษาอาหรับและการพูดภาษาอาหรับนั้นถูกแบ่งออกเป็นสองสาขาด้วยกัน สาขาหนึ่งคือบทกวีร้อยกรอง อีกสาขาหนึ่งคือร้อยแก้วและนั่นคือคำพูดที่ไม่มีฉันทลักษณ์ อัลกุรอานอยู่ในประเภทร้อยแก้ว อย่างไรก็ตามมันไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดในสองประเภท อัลกุรอานไม่อาจจะถูกเรียกว่าเป็นร้อยแก้วโดยตรง แต่อัลกุรอานจะถูกแบ่งออกเป็นวรรคๆและแต่ละวรรคจะหยุดตรงที่มันสมควรจะหยุด และจะถูกอ่านต่อไปและถูกทบทวนใหม่ตามตัวอักษร(ฉันทลักษณ์) ซึ่งจะทำให้รูปแบบของคำพูดร้อยแก้วที่มีสัมผัสนั้นไม่จำเป็นและฉันทลักษณ์ที่ใช้ในบทกวีก็ไม่เกิดขึ้น ” (Ahmad Fon Denfer , 2536 : 195)

อัลลอฮ์ ﷻ ทรงตรัสถึงความมหัศจรรย์ของอัลกุรอาน โดยกล่าวทำทายสติปัญญาและความสามารถของมนุษย์ที่ยังสงสัยเกี่ยวกับอัลกุรอานว่า

﴿وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ ۚ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِنْ لَّمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ ۗ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿٢٤﴾﴾

ความว่า และหากปรากฏว่าพวกเจ้าอยู่ในสิ่งเคลือบแคลงใจใดๆจากสิ่งที่เราประทานแก่บ่าวของเราแล้ว พวกเจ้าจงนำมาหนึ่งสุเราะฮ์เยี่ยงสิ่งนั้น และจงเชิญชวนผู้ที่อยู่ในหมู่พวกเจ้านอกจากอัลลอฮ์ หากพวกเจ้าปรากฏเป็นผู้ที่ถูกต้อง [23] ดังนั้นหากพวกเจ้ายังทำได้และมีอาจทำได้ตลอดไป ดังนั้นพวกเจ้าเกรงกลัวไฟนรกซึ่งเชื้อเพลิงของมันคือมนุษย์และหิน ถูกเตรียมไว้สำหรับบรรดาผู้ปฏิเสธทั้งหลาย[24]

(สุเราะฮ์อัลบะเกาะเราะฮ์ :23-24)

กัมภีร์ในหลายๆศาสนาและลัทธิจะพบว่ามีความแตกต่างกัน และพบข้อบกพร่องหากมีผู้แต่งหรือคนเขียนหลายๆคนแม้ว่าจะเป็นประเด็นเดียวกันหรือเรื่องเดียวกันก็ตาม แต่สิ่งดังกล่าวจะไม่พบในอัลกุรอานเพราะอัลกุรอานถูกประทานลงมาจากพระเจ้าเพียงองค์เดียวดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا﴾

سورة النساء : 82

ความว่า พวกเขาไม่พิจารณาอัลกุรอานบ้างหรือ หากอัลกุรอานมาจากผู้ที่ไม่ใช่อัลลอฮ์แล้ว แน่نونพวกเขาจะพบว่าในนั้นมี ความขัดแย้งกันอย่างมากมาย

(สุเราะฮ์อันนิซาอ์ : 82)

นบีมุฮัมมัด ﷺ ส่งเสริมให้กล่าวถึงคำสอนอัลอิสลามที่มาจากอัลกุรอาน แต่พระองค์ได้กล่าวตักเตือนแก่ผู้ที่กล่าวหาให้ร้ายกับพระองค์ดังปรากฏในอัลหะดีษบุคอรีฮ์ว่า

(من كذب علي متعمدا فليتبوأ مقعده في النار)

ความว่า บุคคลใดกล่าวโกหกเหนือนั้นโดยเจตนา เขาจงเตรียมที่พำนักของเขาในนรกได้

(รายงาน โดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 107)

ความมหัศจรรย์ด้วยเอกลักษณ์ของอัลกุรอานดังกล่าวเป็นความมหัศจรรย์ที่พระเจ้าทรงประทานควบคู่กับอัลกุรอานซึ่งต่างจากความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้นจากฝีมือมนุษย์ เช่น ไสยศาสตร์ มายากลและการแสดงความสามารถต่างๆซึ่งอาศัยการเรียนรู้ทางศิลปะ การฝึกฝน ตลอดจนอาศัยความชำนาญและพรสวรรค์แต่ความเชี่ยวชาญในวิชาการหรือศาสตร์ดังกล่าวต้องขอมงานต่อความมหัศจรรย์ของอัลกุรอานที่มาจากพระเจ้าดังเช่นการขอมงานของบรรดานักมายากลแห่งอียิปต์ต่อนบีมูซา(โมเสส)

หากอัลกุรอานมาจากนบีมุฮัมมัด ﷺ เหมือนอย่างที่นักบูรพาคดีตั้งข้อสงสัยและกล่าวหา แน่نونชาวอาหรับที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางภาษาอาหรับในยุคนั้นย่อมรู้และเข้าใจถึงเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ในแต่ละวรรคแต่ละตอนแต่ละบทได้ดีกว่าท่านผู้อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้เลย นบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวถึงบุคคลที่ไม่หวังดีต่ออัลอิสลามว่า

(بلغوا عني ولو آية، وحدثوا عن بني إسرائيل ولا حرج، ومن كذب علي متعمدا فليتبوأ مقعده من النار)

ความว่า พวกท่านจงเผยแพร่จากฉันแม้ว่าเพียงหนึ่งอายะฮ์ และพวกท่านจงเล่ากล่าวถึงพวกวงศ์วานอิสราเอลโดยไม่มีบาปและผู้ใดกล่าวโกหกแก่ฉันโดยเจตนา ดังนั้นจงเตรียมที่พำนักของเขาจากนรก

(รายงาน โดยบุคอรีฮ์ หมายเลข 3274)

ดังนั้นการที่อัลกุรอานมีคุณสมบัติอันเป็นเอกลักษณ์ของตนเองที่ทำให้มนุษย์อ่อนแอเกินกว่าจะลอกเลียนแบบได้สิ่งดังกล่าวถูกเรียกว่า *ลักษณะมหัศจรรย์ของอัลกุรอาน* เมื่อมนุษย์อ่อนแอเกินกว่าจะรับคำท้าทายดังกล่าวได้ ดังนั้นการศรัทธาว่าอัลกุรอานเป็นสิ่งที่มาจากอัลลอฮ์ ﷻ จึงเป็นความจำเป็นเหนือมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และความมหัศจรรย์ของอัลกุรอานยังคงมีต่อไป

8. คัมภีร์อัลกุรอานกับภาษาอาหรับ และการแปลสู่ภาษาต่างๆ

อัลกุรอานถูกประทานให้แก่บิสมุฮัมมัด ﷺ เป็นภาษาอาหรับดังปรากฏในอัลกุรอานว่า

﴿وَأَنزَلْنَاهُ لَتَنزِيلٍ رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ﴿١٩٥﴾﴾

سورة الشعراء : 192-195

ความว่าและแท้จริงมันเป็นการประทานมาจากพระเจ้าแห่งสากลโลก[192] โดยผู้นำศาสน์ที่ซื่อสัตย์นำลงมา[193] บนหัวใจของเจ้าเพื่อเจ้าจะได้เป็นผู้ตักเตือน[194] ด้วยภาษาอาหรับอันชัดแจ้ง[195]

(สุเราะฮ์ชออะรออ : 192-195)

แม้ว่าอัลกุรอานจะเป็นภาษาอาหรับ แต่มิได้หมายความว่าจะถูกใช้เฉพาะชนชาติอาหรับเท่านั้นเพราะการเป็นศาสนทูตของมุฮัมมัด ﷺ นั้นครอบคลุมมนุษยชาติทั้งหมดดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا﴾

سورة الاعراف : 158

ความว่า จงกล่าวเถิด(มุฮัมมัด)ว่า โอ้มนุษยชาติทั้งหลายแท้จริงฉันคือศาสนทูตแห่งอัลลอฮ์มายังพวกท่านทั้งหมด

(สุเราะฮ์อะอะรอฟ : 158)

เมื่ออัลอิสลามได้แผ่กระจายขยายไปทั่วโลก หลายเชื้อชาติหลายเผ่าพันธุ์หันมาศรัทธาต่ออัลอิสลาม ทุกคนมาจากขนบธรรมเนียมประเพณี อารยธรรม และภาษาที่ต่างกัน แต่ทุกคนสามารถทำความเข้าใจเนื้อหาอัลอิสลามจากอัลกุรอานอันบริสุทธิ์ได้ เพื่อตนเองและสังคมรอบข้างโดยการศึกษาผ่านภาษาของตนเองและยึดแหล่งที่มาของเนื้อหาดังกล่าวจากที่เดียวกันคืออัลกุรอาน ซึ่งมีเนื้อหาสาระครอบคลุมถึงมนุษยชาติผู้เป็นป่าวของอัลลอฮ์ผู้ทรงสูงส่ง ดังอัลกุรอานระบุว่า

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ﴾

سورة ابراهيم : 4

ความว่า และเรามีได้ส่งศาสนทูตองค์ใดลงมาเว้นแต่ด้วยการพูดภาษาเดียวกับชนชาติของเขาเพื่อจะชี้แจงอย่างชัดเจนพวกเขา

(สุเราะฮ์อิบรอฮีม : 4)

การประกอบพิธีฮัจญ์ครั้งสุดท้ายของนบีมุฮัมมัด ﷺ ท่านได้กล่าวถึงเรื่องสิทธิและความจำเป็นของประชาชาติมุสลิมที่จะต้องนำเนื้อฮาอัลอิสลามที่มาจากอัลกุรอานไปถ่ายทอด โดยเผยแพร่แก่ประชาชาติอื่นตามภาษาของแต่ละชนชาติดังปรากฏในอัลหะดีษของบุคอรีที่ว่า

(فإن دماءكم وأموالكم وأعراضكم، عليكم حرام، كحرمة يومكم هذا، في شهركم هذا، ألا ليبلغ الشاهد منكم الغائب)

ความว่า ดังนั้นแท้จริงเลือดเนื้อพวกท่านและทรัพย์สินพวกท่านและเกียรติยศพวกท่านเป็นสิ่งที่ต้องห้าม เนื้อพวกท่านเหมือนการห้ามวันนี้ในเดือนนี้ โปรดทราบเถิดผู้ที่มาร่วมฟังจงเผยแพร่แก่ผู้ที่ไม่ได้มารับฟัง (รายงานโดยบุคอรี หมายเลข 104)

ดังนั้นการเผยแพร่แนวทางแห่งอัลกุรอานไปสู่สาธารณชนที่ไม่ใช่คนอาหรับ จำเป็นต้องอาศัยการแปลความหมายของตัวบทและเนื้อหาของอัลกุรอาน โดย “ การเขียนและแปลอัลกุรอานนั้น แม้ว่าผู้แปลจะเชี่ยวชาญทางภาษาต่างๆและมีความลึกซึ้งทางสำนวนต่างๆมากเพียงใดก็ตาม สิ่งที่ถูกเขียนขึ้นมาจะไม่เรียกว่าอัลกุรอาน ” (Manna‘a al-Qattan, 1992 : 325) ดังนั้นคำแปลใดๆหรือการถอดความหมายด้วยภาษาอื่นจากภาษาอาหรับจึงไม่ใช่ถ้อยคำของอัลลอฮ์ ﷻ และไม่เรียกว่า อัลกุรอาน